

การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะไม่ปกติ  
(ภาวะสงคราม) ของกองบัญชาการกองทัพไทย

โดย

พลตรี มนต์ ทวีวรรณบุญย์  
รองเจ้ากรมยุทธบริการทหาร  
กองบัญชาการกองทัพไทย

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร  
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๙  
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

## บทคัดย่อ

เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมในภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ของกองบัญชาการกองทัพไทย

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พลตรี มนต์ ทวีวรรณบุลย์      หลักสูตร วปอ.      รุ่นที่ ๕๙

การวิจัยเรื่อง “การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมในภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ของกองบัญชาการกองทัพไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) รวมไปถึงเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย เพื่อสนับสนุนให้ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย มีความพร้อม ความทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทยในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาและวิเคราะห์เอกสารด้านเนื้อหา จะนำทฤษฎี หลักนิยม และแนวความคิดเกี่ยวกับระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ ทั้งในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ(ภาวะสงคราม) มาใช้ในการวิจัยเท่านั้น

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยที่ผ่านมา มีอยู่ ๙ ปัจจัยหลัก คือ ๑. ปัญหาด้านระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ๒. ปัญหาการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ๓. ปัญหาด้านยุทธโศปกรณ์ ๔. ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา ๕. ปัญหาด้านงบประมาณ ๖. ปัญหาด้านการฝึกด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกรมส่งกำลังบำรุงทหาร ๗. การวางแผนระดมสรรพกำลัง ๘. ปัญหาด้านการจัดทำข้อตกลง (MOU) และ ๙. ปัญหาด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ดังนั้น แนวความคิดในการพัฒนาการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมชัดเจนได้ในอนาคต ซึ่งได้จากผลการวิจัยครั้งนี้ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาใน ๙ แนวทางหลักเช่นกัน ตามปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยในครั้งนี้คือ ๑.การดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ด้านระเบียบปฏิบัติประจำ และการฝึก ๒.การดำเนินการด้านยุทธโศปกรณ์ (การจัดซื้อ การทำ MOU) ๓. ควรจะมีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง เป็นเพื่อเป็นการสนับสนุนส่งเสริมหัวข้อลักษณะเอกสารวิจัยที่ใกล้เคียงกับหัวข้อในครั้งนี้ต่อไป

## คำนำ

สถานการณ์ในปัจจุบันที่สงครามในยุคนี้เป็นสงครามสมัยใหม่ ซึ่งหมายถึง การสงครามที่ใช้แนวความคิด วิธีการ และเทคโนโลยีด้านการทหารที่พัฒนามาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแนวความคิดและวิธีการทำสงครามได้มีความซับซ้อนขึ้นมาก เนื่องจากมีภัยคุกคาม ที่ซับซ้อน และนำเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นสูงมาร่วมปฏิบัติการ ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาอาวุธ รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติทางทหาร ดังนั้นการแสวงหายุทธวิธีที่ทันสมัยและทรงประสิทธิภาพให้เพียงพอ ต่อเนื่อง และทันเวลานั้นเป็นสิ่งที่กองทัพต่างๆ ทั่วโลก รวมไปถึงกองทัพไทยเองยังคงต้องการ และเป็นสิ่งพึงประสงค์ของการสงครามมาตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ถึงแม้ว่าทางกองทัพไทยจะมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณและค่าใช้จ่ายที่ต้องทำให้ กองทัพไทยมีความทันสมัย และมีความพร้อมรบไม่เป็นที่ไปตามแผนการเสริมสร้างกำลังพลกองทัพไทย ก็ตาม

ดังนั้น ในปัจจุบันทางกองทัพไทยยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากขีดความสามารถของ การส่งกำลังบำรุงร่วมที่มีอยู่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อภารกิจในการทำสงครามให้ ได้ชัยชนะอย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ฯ จึงนับได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการ พัฒนาการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมในภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ของกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ของกองทัพไทย โดยมุ่งหวังที่จะสนับสนุนให้ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยมี ความพร้อม ความทันสมัย และมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติกร่วมของกองทัพไทยได้กรณีการเกิด ภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างสูงสุด (ชัยชนะของสงคราม)

พล.ต.

(มนต์ ทวีวรรณบุญ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙

ผู้วิจัย

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญแผนภาพ	จ
<b>บทที่ ๑ บทนำ</b>	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
คำจำกัดความ	๕
<b>บทที่ ๒ ทฤษฎี หลักการ และแนวความคิด ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียม</b>	
<b>ความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม</b>	<b>๗</b>
นโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงกลาโหม	๗
หลักนियมการปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม	๑๑
ระเบียบปฏิบัติประจำ กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม	
สนับสุนกองทัพไทย (ในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ) พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๓
นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด/ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการทางทหาร	๓๔
ระเบียบ คำสั่ง และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๗
<b>บทที่ ๓ การเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม</b>	<b>๔๒</b>
การเปรียบเทียบรูปแบบและลักษณะของหลักนियม แนวคิด ด้านการส่งกำลังบำรุง	
ของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ	๔๒
การเปรียบเทียบรูปแบบและลักษณะของหลักนियม แนวคิด ด้านการส่งกำลังบำรุง	
ของกองทัพไทยกับกองทัพต่างประเทศ	๔๕
การเปรียบเทียบรูปแบบและลักษณะของหลักนियม แนวคิด ด้านการส่งกำลังบำรุง	
กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวความคิดในการเตรียม	
ความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม	๔๖
การเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะปกติ	๔๗
การเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะไม่ปกติ	๔๘
ปัญหาข้อขัดข้อง การเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะปกติ	
และภาวะไม่ปกติ	๕๐

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
<b>บทที่ ๔ วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางในการทางการเตรียมความพร้อม</b>	
<b>ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะไม่ปกติ</b>	<b>๕๒</b>
การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลัง	
บำรุงร่วมในภาวะปกติ และภาวะไม่ปกติ	๕๒
แนวทางการพัฒนาการเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะไม่ปกติ	๕๘
<b>บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ</b>	<b>๖๒</b>
สรุป	๖๒
ข้อเสนอแนะ	๖๓
<b>บรรณานุกรม</b>	<b>๖๔</b>
<b>ประวัติย่อผู้วิจัย</b>	<b>๖๕</b>

## สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า	
๒-๑	ผังการจัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	๒๕
๒-๒	ฝ่ายส่งกำลังบำรุง ศูนย์บัญชาการทหาร	๒๘
๓-๑	แนวความคิดของการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง	๔๔

# บทที่ ๑

## บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ในปัจจุบันที่สงครามในยุคนี้เป็นสงครามสมัยใหม่ ซึ่งหมายถึง การสงครามที่ใช้แนวความคิด วิธีการ และเทคโนโลยีด้านการทหารที่พัฒนาในห้วงตั้งแต่ท้ายสงครามโลกครั้งที่ ๒ และสงครามเกาหลีเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยในระหว่างท้ายศตวรรษที่ ๑๙ ถึงต้นศตวรรษที่ ๒๐ แนวความคิดและวิธีการทำสงครามได้มีความซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากมีภัยคุกคามที่ซับซ้อน และนำเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นสูงมาร่วมปฏิบัติการ ดังนั้นจึงทำให้กองกำลังทหารจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย เพื่อรักษาสภาพและคงคุณค่าในสนามรบไว้ และแม้ว่าการทำสงครามแบบเบ็ดเสร็จ (Total War) จะไม่ได้กล่าวไว้ แต่การปฏิบัติของสงครามเบ็ดเสร็จได้ถูกเปลี่ยนไปอย่างมากด้วยความตระหนักในข้อมูลสนามรบ (Battle's Information Awareness) ทั้งระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธี ซึ่งในห้วงระยะเวลาหลังสงครามโลก ครั้งที่ ๒ ได้ยุติลง การพัฒนาเทคโนโลยีของมนุษย์เป็นไปอย่างก้าวกระโดด และมนุษย์ได้ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการทำสงครามเพื่อทำให้เกิดความได้เปรียบเหนือฝ่ายตรงข้ามที่มีเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย และการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่นี้ทำให้เกิดแนวความคิดในการสงครามแบบใหม่ (Modern Warfare) ขึ้นมา เช่น การพัฒนาเครื่องบินขับไล่ไอพ่น ยุคที่ ๑ จนถึง ยุคที่ ๕ และการพัฒนาอาวุธ รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติทางทหาร รวมไปถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ๆ ที่กำลังเกิดขึ้น ดังนั้นการแสวงหายุทธโศภณที่ทันสมัยและทรงประสิทธิภาพ ให้เพียงพอ ต่อเนื่อง และทันเวลา นั้นเป็นสิ่งที่กองทัพต่างๆทั่วโลก รวมไปถึงกองทัพไทยเองนั้นยังคงต้องการ และเป็นสิ่งพึงประสงค์ของการสงครามมาตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ถึงแม้ว่าทางกองทัพไทยจะมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณและค่าใช้จ่ายที่ต้องทำให้กองทัพไทยมีความทันสมัย และมีความพร้อมไม่เป็นไปตามแผนการเสริมสร้างกำลังกองทัพไทยก็ตาม

ในภาวะสงครามที่ต้องใช้กำลังเฉพาะกิจร่วม (ทุกเหล่าทัพ) ตามแผนป้องกันประเทศ โดยมีศูนย์บัญชาการทางทหารเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการส่งกำลังบำรุงร่วมระหว่างเหล่าทัพ ซึ่งจะต้องดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิยมที่ทันสมัยของการส่งกำลังบำรุงร่วมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพื่อที่จะสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารตามรูปแบบการสงครามแบบใหม่ (Modern Warfare) ให้มีการแสวงหายุทธโศภณที่ทันสมัย และทรงประสิทธิภาพ รวมไปถึงวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสงคราม ให้เพียงพอ ต่อเนื่อง และทันเวลา ซึ่งกองทัพใดที่มีขีดความสามารถในการส่งกำลังบำรุงได้อย่างรวดเร็วทันเวลา ก็สามารถทำให้กองทัพขยายกำลังรบจากยามปกติ เป็นกำลังกองทัพที่ต้องการในยามสงคราม เข้าทำการรบ ณ ตำแหน่งที่ต้องการได้โดยรวดเร็ว และกำลังรบได้รับการฝึกอย่างดี มีอาวุธยุทธโศภณพร้อมได้รับการส่งกำลังบำรุงที่เพียงพอและต่อเนื่อง จนจบสิ้นการปฏิบัติการแล้ว ย่อมจะได้รับการชัยชนะในที่สุด โดยหลักการของการส่งกำลังบำรุง

จะเป็นการตอบปัญหาขั้นมูลฐานที่ว่า เราจะได้คนมาอย่างไร จะได้วัสดุอุปกรณ์มาอย่างไร จะได้อาวุธ กระสุนมาอย่างไรเพื่อที่จะนำมาใช้ในการต่อสู้ และเราจะได้สิ่งเหล่านี้มาเป็นจำนวนมากพอกับความ ต้องการได้อย่างไร จะได้มาจากที่ไหน และจะได้ทันเวลากับความต้องการในการใช้เพื่อบังเกิดผลดี ที่สุด เมื่อมีสิ่งบอกเหตุว่าสงครามจะเกิดขึ้น จะก่อให้เกิดความต้องการในสรรพสิ่งต่าง ๆ ขึ้นอย่าง มากมายในอัตราที่สูงกว่าปกติ ทรัพยากรของชาติที่มีอยู่ หรือที่จะผลิต หรือจัดหา จะหมดไปอย่าง รวดเร็ว ดังนั้น ชาติที่จะทำสงครามหรือมีความจำเป็นที่จะต้องทำสงครามก็ต้องสะสมทรัพยากรที่ จำเป็นต่อการทำสงครามไว้ใช้ได้ตลอดเวลา ด้วยเหตุผลดังกล่าวฯ นั้นเอง ทำให้ทางกองทัพไทยได้ ตระหนักถึงการที่กองทัพไทยนั้น ยังไม่สามารถหาที่มาของแหล่งส่งกำลังบำรุงได้อย่างเพียงพอ ต่อเนื่องและทันเวลา ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่ออันใหญ่หลวงที่สามารถนำไปสู่ผลต่อการแพ้ชนะใน สงครามที่เกิดขึ้น ดังนั้นการดำเนินการด้านการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม เพื่อ แสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงที่จำเป็นเพื่อใช้ในภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ให้เพียงพอ ต่อเนื่อง และ **ทันเวลา** จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติการทางทหารของกองทัพไทย เพื่อให้ได้มา ซึ่งชัยชนะในสงคราม

การส่งกำลังบำรุงร่วม แม้ว่าจะมีการกำหนดหลักนิยม การปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมแล้ว แต่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนหลักการที่กำหนดขึ้นไปสู่การปฏิบัติได้ อย่างเป็น **“รูปธรรม”** ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากไม่มีสถานการณ์ความขัดแย้งหรือภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) และภัยคุกคามตามรูปแบบเกิดขึ้นจริง ซึ่งไม่สามารถที่จะนำหลักการที่กำหนดขึ้นไปทดลองปฏิบัติ ส่งผลให้ประสบการณ์และบทเรียนที่เกิดขึ้นจากการยุทธร่วมในอดีต (ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม) ยัง ไม่ได้รับการปรับปรุง พัฒนา และแก้ไข โดยเฉพาะในปัจจุบันแต่ละเหล่าทัพยังคงไม่ให้ความสนใจใน การประสานงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมอย่างจริงจัง ตลอดจนไม่เข้าใจถึงธรรมชาติ ขีดความสามารถ และข้อจำกัดของการส่งกำลังในด้านอื่นๆ ส่งผลให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จาก ขีดความสามารถด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมที่มีอยู่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมไปถึงรูปแบบ การฝึกร่วมของกองทัพไทยในปัจจุบันยังไม่ตอบสนององวัตถุประสงค์ในการทดสอบหลักนิยมการปฏิบัติ ได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมในภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ซึ่งในปัจจุบันยังไม่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นทางการ และยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการทั้งใน ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม รวมไปถึงด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยหากเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ขึ้นจริง ทางกองทัพไทยเองก็ยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากขีดความสามารถของการส่งกำลังบำรุงร่วม ที่มีอยู่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อภารกิจในการทำสงครามให้ได้ชัยชนะได้ อย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลดังกล่าวฯ ผู้วิจัย จึงมีความจำเป็นที่จะทำการดำเนินการวิจัยในเรื่อง การ เตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมในภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ของกองบัญชาการ กองทัพไทย เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย เพื่อ สนับสนุนให้ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยให้มีความพร้อม ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ต่อการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทยได้ในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)



## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)
๒. เพื่อศึกษาความต้องการด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)
๓. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ในการสนับสนุนให้ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย มีความพร้อม ทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทยได้ในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)

## ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา จะนำทฤษฎี หลักนิยม และแนวความคิดเกี่ยวกับ ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ ทั้งในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)
๒. การวิจัยครั้งนี้ขอบเขตด้านพื้นที่ จะศึกษาข้อมูลเฉพาะระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ
๓. การวิจัยครั้งนี้ขอบเขตด้านประชากร จะสัมภาษณ์ประชากรในระดับผู้บริหารที่ปฏิบัติงานหรือมีประสบการณ์รวมถึงมีความเชี่ยวชาญด้านที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ จำนวน ๔ กลุ่มหลัก ประกอบด้วย
  - ๓.๑ กลุ่มผู้บริหารสังกัดกรมส่งกำลังบำรุงทหาร
  - ๓.๒ กลุ่มผู้บริหารสังกัดกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก
  - ๓.๓ กลุ่มผู้บริหารสังกัดกรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ
  - ๓.๔ กลุ่มผู้บริหารสังกัดกรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ
๔. การวิจัยครั้งนี้ขอบเขตด้านเวลา จะทำการศึกษาตั้งแต่เดือน พ.ย.๒๕๕๙- เดือน ต.ค.๒๕๖๐

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาและวิเคราะห์ ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ ซึ่งอยู่ภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ครอบคลุมถึงระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมทั้งในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) โดยมีกรมส่งกำลังบำรุงทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก ทั้งนี้การวิจัยจะอาศัยวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑. การรวบรวม ข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมโดย

๑.๑ ข้อมูลเรื่องแนวความคิดด้านผลประโยชน์ของชาติด้านการทหาร รวบรวมจากแหล่งข้อมูลคือ เอกสารวิชาการ งานวิจัย ข้อมูลของทางราชการต่างๆ

๑.๒ ข้อมูลเรื่องยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม รวบรวมจากแหล่งข้อมูลคือ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อมูลทางราชการต่างๆ ของกระทรวงกลาโหม

๑.๓ ข้อมูลเรื่องนโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด พ.ศ. ๒๕๕๙ รวบรวมจากแหล่งข้อมูลคือ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อมูลทางราชการต่างๆ ของกองบัญชาการกองทัพไทย

๑.๔ ข้อมูลเรื่องหลักนियมการปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม รวบรวมจากแหล่งข้อมูลคือ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อมูลทางราชการต่างๆ ของกรมส่งกำลังบำรุงทหาร

๑.๕ ข้อมูลเรื่องระเบียบปฏิบัติประจำ กองบัญชาการกองทัพไทยด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมสนับสนุนกองทัพไทย (ในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ) พ.ศ. ๒๕๕๑ รวบรวมจากแหล่งข้อมูลคือ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อมูลทางราชการต่างๆ ของกรมส่งกำลังบำรุงทหาร

๒. การรวบรวม ข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมโดย การสัมภาษณ์ประชากรในระดับผู้บริหารที่ปฏิบัติงานหรือมีประสบการณ์รวมไปถึงมีความเชี่ยวชาญด้านที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ จำนวน ๔ กลุ่มหลัก ประกอบด้วย

๒.๑ กลุ่มผู้บริหาร สังกัดกรมส่งกำลังบำรุงทหาร

๒.๒ กลุ่มผู้บริหาร สังกัดกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๓ กลุ่มผู้บริหาร สังกัดกรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ

๒.๔ กลุ่มผู้บริหาร สังกัดกรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล จะทำการจัดระเบียบข้อมูลตามกลุ่มเนื้อหาและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ( Content Analysis ) โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ( Descriptive Analysis)

## ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ได้ทราบสถานภาพปัจจุบันและข้อเท็จจริง ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)

๒. ได้ข้อมูลที่เป็นพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)

๓. ได้แนวทางการพัฒนาการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย เพื่อสนับสนุนให้ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ให้มีความพร้อม ความทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทยได้ในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ(ภาวะสงคราม)

## คำจำกัดความ

การพัฒนา	หมายถึง	บทสรุปของการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่ทำการศึกษาสำหรับเป็นข้อเสนอแนะ แนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนา
การส่งกำลังบำรุง	หมายถึง	งานสาขาหนึ่งของการช่วยรบ ซึ่งจะประกอบไปด้วยการวางแผน และการปฏิบัติการสนับสนุนหน่วยเกี่ยวกับงานการช่วยรบ รวมทั้งกิจกรรมที่ปวงที่นอกเหนือไปจากการยุทธ์ อันได้แก่ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การวิจัยและพัฒนาการ การทำงานงบประมาณ ในการส่งกำลังบำรุง การออกแบบและพัฒนา การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย การเคลื่อนย้าย การซ่อมบำรุง การส่งกลับและการจำหน่ายยุทธโปกรณ์ การเคลื่อนย้าย การส่งกลับ และการรักษาพยาบาลกำลังพล การจัดหาหรือการก่อสร้าง การซ่อมแซม การดำเนินงานและการจัดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การจัดหาหรือจัดให้มีบริการต่าง ๆ
สิ่งอุปกรณ์	หมายถึง	สิ่งของที่จำเป็นทั้งหมดสำหรับหน่วยทหารรวมทั้งที่มีไว้เพื่อการดำรงอยู่และการปฏิบัติของหน่วยทหาร เช่น อาหาร เครื่องแต่งกาย เชื้อเพลิง สัตว์ ยานพาหนะ อาวุธ กระจกสนุน วัตถุระเบิด เครื่องจักรกล ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เป็นต้น
ยุทธโปกรณ์	หมายถึง	อุปกรณ์ทั้งหมดอันจำเป็นเพื่อปฏิบัติการเพื่อดำรงและสนับสนุนการปฏิบัติการรบของหน่วยทหาร (รวมถึงเรือรบ รถถัง อากาศยาน อาวุธอัตรจาร ฯลฯ และอะไหล่ที่เกี่ยวข้องชิ้นส่วนอะไหล่ ชิ้นส่วนซ่อมและอุปกรณ์สนับสนุน แต่ไม่รวมถึงอสังหาริมทรัพย์สถานที่ตั้งและสาธารณูปโภค)
ยุทธภัณฑ์	หมายถึง	สิ่งอุปกรณ์ทั้งหมดที่ต้องการจัดให้บุคคลหรือหน่วยทหารได้แก่ อาวุธ ยานพาหนะ เครื่องแต่งกาย เครื่องมือ ฯลฯ
ยุทธภัณฑ์หลัก	หมายถึง	สิ่งของสิ่งเดียวหรือหลายสิ่งประกอบกันในทางจักรกล หรือไฟฟ้า ซึ่งปกติแล้วทำงานได้สมบูรณ์ในตัวเองโดยสายงานฝ่ายยุทธบริการหรือฝ่ายกิจการพิเศษกำหนดขึ้นเป็นสิ่งเดียวและตามธรรมดา ยุทธภัณฑ์หลักจะใช้เวลาในการผลิตนาน
สิ่งอุปกรณ์รายการวิกฤติ	หมายถึง	สิ่งอุปกรณ์ที่มีความสำคัญต่อการสนับสนุนการยุทธซึ่งอยู่ในสภาพขาดแคลนหรือคาดว่าจะขาดแคลนอีกเป็นเวลานานต้องใช้ระยะเวลาในการผลิตและจัดหา
อัตราพิกัต	หมายถึง	ปริมาณสิ่งอุปกรณ์ (สป.) ที่อนุมัติให้หน่วยมีไว้ครอบครองเพื่อการปฏิบัติงานได้ทันที

ระดับส่งกำลัง	หมายถึง	ปริมาณ สป.ที่ได้รับอนุมัติให้สะสมไว้ ณ ที่ตั้งส่งกำลังต่างๆ เพื่อให้การส่งกำลังเป็นไปอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง
ระดับปลอดภัย	หมายถึง	ปริมาณ สป. ที่คิดเพิ่มจากระดับ สป.เกณฑ์ปฏิบัติการเพื่อให้การปฏิบัติ เป็นไปโดยต่อเนื่อง ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องในการเบิกเพิ่มเติมหรือเกิดความไม่ราบรื่น ชะงัก ขาดตอนในการส่งกำลังโดยมิได้คาดหมายเอาไว้
ระดับปฏิบัติการ	หมายถึง	ปริมาณ สป. ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้การส่งกำลังเป็นไปโดยต่อเนื่องทุกขณะในห้วงเวลาเบิกหรือห้วงเวลารับ สป. ที่ส่งมาเพิ่มเติม
เกณฑ์สะสม	หมายถึง	ปริมาณของยุทธภัณฑ์ที่มากที่สุดที่ได้รับอนุมัติให้มีไว้คงคลังเพื่อให้การปฏิบัติการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
ระดับสะสมยุทธโปกรณ์	หมายถึง	ปริมาณยุทธโปกรณ์รายการหนึ่งๆ ที่ต้องการให้มีอยู่ในมือและตามสั่งการในวัน ร. เพื่อนำมาจัดเป็นยุทธภัณฑ์จัดให้กระแสการส่งกำลังยุทธโปกรณ์และสนับสนุนการฝึกปฏิบัติการวางแผนปฏิบัติการสนับสนุนการรบสำหรับกำลังรบตามโครงสร้างในแผนยุทธศาสตร์ทหารตลอดระยะเวลาที่ระบุไว้ในความมุ่งหมายในการวางแผนยุทธโปกรณ์ยามสงคราม ระดับสะสมยุทธโปกรณ์ได้แก่ ปริมาณความต้องการยุทธโปกรณ์สำหรับกำลังรบในวัน ร. รวมกับ ปริมาณความต้องการยุทธโปกรณ์สำรองสงคราม
ระดับสะสมยุทธโปกรณ์สำรองสงคราม	หมายถึง	ส่วนหนึ่งของความต้องการยุทธโปกรณ์สำรองที่คำนวณได้ซึ่งกำหนดให้สะสมได้โดยคำนึงถึงความสำคัญของรายการยุทธโปกรณ์นั้นต่อภารกิจเป็นส่วนรวมความทันสมัย ระยะเวลาล่วงหน้าในการจัดหา ลักษณะการเก็บรักษา และค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาและการซ่อมบำรุง
ความต้องการยุทธโปกรณ์ในวันระดมสรรพกำลัง	หมายถึง	ปริมาณยุทธโปกรณ์แต่ละรายการซึ่งต้องการให้มีระบบการส่งกำลังทางทหารในวัน ร. เพื่อนำมาบรรจุให้กำลังรบตามแผนยุทธศาสตร์ทหารเพื่อจัดเป็นยุทธโปกรณ์ในกระแสการส่งกำลังและเพื่อให้กำลังรบดังกล่าวดำรงอยู่ได้ตลอดห้วงเวลาที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายของการวางแผนด้านยุทธโปกรณ์เพื่อการระดมสรรพกำลัง ความต้องการนี้ ได้แก่ ความต้องการยุทธโปกรณ์สำหรับกำลังรบในวันระดมสรรพกำลังกับความต้องการยุทธโปกรณ์สำรองเพื่อการระดมสรรพกำลัง

## บทที่ ๒

# ทฤษฎี หลักการ และแนวความคิด ที่เกี่ยวข้องกับ การเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม

## นโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อการปราบปรามการกบฏและการจลาจล เพื่อช่วยการพัฒนาประเทศและรักษาประโยชน์ของชาติในประการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนดำเนินการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการป้องกันประเทศและการพลังงาน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร และรักษาผลประโยชน์ของชาติด้วยการใช้กำลังทหารเพื่อปฏิบัติการตามความในวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด เว้นแต่การใช้กำลังทหารเพื่อปราบปรามการจลาจลให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงกลาโหม

### ๑. วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร และประเด็นยุทธศาสตร์

#### วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรที่มีกองทัพชั้นนำ มีบทบาทในด้านความมั่นคงของรัฐและความมั่นคงของภูมิภาค

#### พันธกิจ

๑. พัฒนาระบบการดำเนินการร่วมกันระหว่างส่วนราชการ เพื่อพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๒. รักษาเอกราชและอธิปไตย รวมทั้งพัฒนาศักยภาพกองทัพ เพื่อมุ่งสู่การเป็นกองทัพชั้นนำในภูมิภาค

๓. บทบาทนำในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการเพื่อการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

๔. พัฒนาระบบการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาค

๕. พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง รวมทั้งสนับสนุนการช่วยเหลือประชาชนการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ

#### ค่านิยมองค์กร

ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

## ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. ประเด็นยุทธศาสตร์การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๒. ประเด็นยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ
๓. ประเด็นยุทธศาสตร์การรักษาความมั่นคงของรัฐ
๔. ประเด็นยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ
๕. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน

## ๒. นโยบายกระทรวงกลาโหม

### นโยบายทั่วไป

๑. การปฏิบัติราชการให้ยึดถือกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง นโยบาย และมติคณะรัฐมนตรี การสั่งการของนายกรัฐมนตรี มติสภากลาโหมยุทธศาสตร์ การป้องกันประเทศ แผนแม่บท การปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม แผนพัฒนาขีดความสามารถของกระทรวงกลาโหม รวมทั้งแผนแม่บทหรือแผนหลักในการดำเนินการด้านต่างๆ โดยปรับปรุงให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับภารกิจและสภาพแวดล้อม

๒. พิทักษ์ รักษา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างสมพระเกียรติ ทั้งในฐานะที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศ และทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย เพื่อให้สถาบันพระมหากษัตริย์คงเป็นศูนย์รวมจิตใจที่มั่นคงและยั่งยืนของประชาชนชาวไทยและเป็นสถาบันหลักที่สำคัญยิ่งของประเทศ โดยจะต้องดำเนินการและปฏิบัติงานร่วมกับส่วนราชการต่างๆ อย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและเผยแพร่

๓. พัฒนาความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในกลุ่มอาเซียน มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อจัดระเบียบสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง สร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ สร้างสันติภาพ ความมั่นคง ความมั่งคั่ง ความก้าวหน้า และความสงบสุขร่วมกัน และเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการนำไปสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ รวมทั้งสนับสนุนภารกิจเพื่อสันติภาพ การปฏิบัติการเพื่อมนุษยธรรม และส่งเสริมบทบาทในการรักษาสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติ และผลประโยชน์แห่งชาติเป็นหลัก

๔. เสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบการป้องกันประเทศให้พร้อมในการพิทักษ์ รักษา เอกราช อธิปไตย ความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งชาติ โดยใช้การปฏิบัติการในลักษณะการบูรณาการเป็นหลัก และให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรองให้สามารถตอบสนองภารกิจของกองทัพได้ในทุกระดับ พัฒนางานส่งกำลังบำรุงร่วมโดยใช้ประโยชน์จากงานมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ทางทหาร และศักยภาพด้านต่างๆ ที่แต่ละเหล่าทัพมีอยู่ พัฒนาการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารให้สามารถใช้กำลังและปฏิบัติการได้อย่างต่อเนื่อง มีการสำรองอาวุธ ยุทธโศปกรณ์ และพลังงานเพื่อความมั่นคง รวมทั้งให้ความสำคัญกับการส่งเคราะห์ทหารผ่านศึกและครอบครัว เพื่อตอบแทนคุณความดีและเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับกำลังพลที่กำลังปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันประเทศ

๕. พัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยบูรณาการขีดความสามารถของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประโยชน์จากความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อนำไปสู่การพึ่งพา

ตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ พัฒนากิจการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อป้องกันประเทศ ให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค สามารถสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และกิจการทางอากาศ โดยเน้นให้เกิดการบูรณาการความเป็นมาตรฐาน และความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายในกระทรวงกลาโหม

๖. พัฒนาการฉันทก้าลังกับทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อการป้องกันประเทศ ด้วยการนำพลังอำนาจแห่งชาติทุกด้านมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจ เพื่อความมั่นคงร่วมกับกระทรวงกลาโหม โดยในยามปกติกระทรวงกลาโหมจะต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อประเทศด้วยการช่วยพัฒนาพลังอำนาจแห่งชาติทุกด้าน โดยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล โดยเฉพาะการสร้างความปลอดภัยของชนชั้นกลางและชนชั้นผู้น้อย การสนับสนุนการแก้ไขและป้องกันปัญหาเสพติด การเร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้รวมทั้งสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง การช่วยเหลือประชาชน การแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาภัยพิบัติโดยเฉพาะอุทกภัยการร่วมจัดการกับปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติต่างๆ ได้แก่ ยาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย การค้าสิ่งของผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ โจรสลัด และภัยจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

### นโยบายเฉพาะ

๑. กองทัพต้องมีโครงสร้างที่เหมาะสม กะทัดรัด ทันสมัย มีความสมดุลระหว่างหน่วยปฏิบัติกับหน่วยควบคุมบังคับบัญชา พร้อมรองรับภารกิจและสภาพแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยการขยายหน่วยหรือจัดตั้งหน่วยใหม่จะต้องมีเหตุผลรองรับชัดเจน

๒. พัฒนางานด้านกำลังพลให้สอดคล้องกับโครงสร้างกองทัพ และสามารถตอบสนองการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบข้าราชการพลเรือนกลาโหม ให้สามารถนำมาใช้ในกระทรวงกลาโหมได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ

๓. พัฒนาการฝึกร่วมระหว่างเหล่าทัพและการฝึกร่วม/ผสมกับมิตรประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน สามารถนำไปปฏิบัติได้และมีความสมจริง รวมทั้งให้เพิ่มเติมการฝึกที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ของทหาร เช่น การฝึกบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น

๔. จัดให้มีพื้นที่ฝึกของแต่ละเหล่าทัพและพื้นที่ฝึกร่วมระหว่างเหล่าทัพ ที่เหมาะสม โดยพื้นที่ฝึกดังกล่าวจะต้องมีมาตรการในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่ฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ปรับปรุงการศึกษาของกองทัพในแต่ละระดับ ให้มีหลักสูตรที่สามารถพัฒนาบุคลากรที่เข้ารับการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดอย่างแท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับยุทธศาสตร์ที่มีบุคลากรระดับสูงเข้ารับการศึกษาเป็นอันดับแรก

### ๓. โครงสร้างและการจัดส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม

๓.๑ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมืองมีเลขาธิการรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๓.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๓.๓ กรมราชองครักษ์ มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยราชองครักษ์ และกฎหมายว่าด้วยนายตำรวจราชสำนัก มีสมุหราชองครักษ์เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๓.๔ กองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่เตรียมกำลังรบและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

กองบัญชาการกองทัพไทย มีส่วนราชการดังนี้

กองทัพบก มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบกและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการกองทัพบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

กองทัพเรือ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพเรือและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการกองทัพเรือเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

กองทัพอากาศ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการกองทัพอากาศเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

ส่วนราชการอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

องค์การรัฐวิสาหกิจในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

### หลักนิยมการปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม

การส่งกำลังบำรุงร่วม ตามปกติแต่ละเหล่าทัพจะต้องรับผิดชอบจัดการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงให้แก่เหล่าทัพของตนเอง อย่างไรก็ตามในระบบการส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพต่าง ๆ นั้น ย่อมจะมีงานที่คล้ายคลึงกันหรือมีลักษณะซ้ำกันในบางอย่าง เพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำหรือซ้อนกันโดยไม่จำเป็น และเพื่อให้การดำเนินการส่งกำลังเป็นไปโดยประหยัดและมีประสิทธิภาพ จึงจัดให้มีการส่งกำลังบำรุงร่วม

#### ๑. ความหมายของการส่งกำลังบำรุงร่วม

การส่งกำลังบำรุงร่วม หมายถึง การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ร่วมและการให้บริการร่วมที่เหล่าทัพหรือหน่วยรองของกระทรวงกลาโหมตั้งแต่สองเหล่าทัพ หรือส่วนของเหล่าทัพหนึ่งให้การสนับสนุนเหล่าทัพหรือส่วนของเหล่าทัพอื่น ทั้งนี้ โดยหน่วยนั้นอาจได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในรายการสิ่งของที่กำหนด หรือการให้บริการที่กำหนดแก่เหล่าทัพอื่นหรือหน่วยงานอื่น

#### ๒. ลักษณะการส่งกำลังบำรุงร่วม

๒.๑ การสนับสนุนระหว่างเหล่าทัพ คือการที่เหล่าทัพหรือส่วนของเหล่าทัพหนึ่งให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่เหล่าทัพหรือส่วนของเหล่าทัพอื่น ซึ่งการปฏิบัติสนับสนุน



ดังกล่าวนี้อาจปฏิบัติในลักษณะที่เป็นครั้งคราวหรือเป็นการถาวรหรือกำหนดเป็นพื้นที่รับผิดชอบที่จะให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงร่วมก็ได้

๒.๒ การสนับสนุนระหว่างกระทรวงหน่วยงาน คือการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงและ หรือทางธุรการในด้านบริการหรือด้านยุทธโศปกรณ์ระหว่างเหล่าทัพหนึ่งหรือมากกว่า กับกระทรวงหรือหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานที่มีใช้หน่วยงานทางทหารซึ่งอาจจะมีค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ตาม

๒.๓ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงระหว่างประเทศ คือการที่ชาติหนึ่งมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุงทางทหารแก่อีกชาติหนึ่ง ซึ่งหลายชาติที่มีส่วนร่วมด้วย หรืออาจจะมีค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ตาม

### ๓. การดำเนินงานสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงร่วม มีการดำเนินงานโดย

๓.๑ ระบบผู้จัดการเอกเทศ คือการดำเนินการโดยเหล่าทัพหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในรายการสิ่งของที่กำหนด หรือการให้บริการที่กำหนดแก่เหล่าทัพหรือหน่วยงานอื่น

๓.๒ การจัดการวัสดุรวม คือการดำเนินงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการจัดการวัสดุ โดยแบ่งมอบความรับผิดชอบให้หน่วยหนึ่งจัดการแบบรวมการให้กับหน่วยงานหรือเหล่าทัพอื่น

๓.๓ การจัดหาที่มีการประสาน เป็นการจัดหาที่เหล่าทัพหนึ่งจัดหาให้แก่อีกเหล่าทัพหรือหน่วยงานหนึ่งหรือมากกว่า และการดำเนินการตามกำหนดในการสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างเหล่าทัพของบรรดาหน่วยในสนามต่างๆ เช่น การบริการทางการส่งกำลังบำรุงของฐานทัพที่ทำการ ค่าย สถานี และที่ตั้งหน่วย เป็นต้น

๓.๔ การควบคุมแบบรวมการ แยกการปฏิบัติ เป็นการดำเนินการส่งกำลังบำรุงร่วมในลักษณะ การบริหารจัดการงานด้านการส่งกำลังบำรุงแบบรวมการต่อสิ่งอุปกรณ์ หรือการบริการที่สามารถใช้ร่วมกันได้ ซึ่งการบริหารจัดการแบบรวมการเป็นในเรื่องนโยบาย การวางแผน การกำหนดความต้องการ คุณลักษณะเฉพาะ และมาตรการ สำหรับงบประมาณด้านการจัดหา และการดำเนินการที่เป็นการปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุงให้หน่วยหรือเหล่าทัพเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

### ๓.๕ ในการสนับสนุนเหล่าทัพอื่น กระทำด้วยวิธีดังต่อไปนี้

๓.๕.๑ การบริการต่างฝ่าย (รวมทั้งระหว่างประเทศ) การสนับสนุนโดยขอเรียกเงินคืนจากผู้รับการสนับสนุน

๓.๕.๒ การบริการรวม การสนับสนุนโดยไม่เรียกเงินคืน

๓.๕.๓ การบริการร่วม การบริการซึ่งกระทำโดยหน่วยงานที่เหล่าทัพจัดเจ้าหน้าที่และออกค่าใช้จ่ายร่วมกันเพื่อสนับสนุนให้แก่เหล่าทัพตั้งแต่สองเหล่าทัพขึ้นไป

## หลักการและแนวทางในการปฏิบัติของการส่งกำลังบำรุงร่วม

### ๑. หลักการส่งกำลังบำรุง

หลักนิยมทางทหาร หมายถึง หลักการพื้นฐานที่กำลังทหารใช้เป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินงานของตนเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของชาติ หลักนิยมที่ใช้ในกองทัพ อาจแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือหลักนิยมทางยุทธศาสตร์ และหลักนิยมทางยุทธวิธี

การส่งกำลังบำรุงมีหัวใจในการดำเนินงาน คือ พอเพียง ทันเวลา และต่อเนื่อง หลักนิยมนด้านการส่งกำลังบำรุงของแต่ละเหล่าทัพจะขึ้นอยู่กับการจัดหน่วย การจัดระบบงาน ขนบธรรมเนียมประเพณี คุณลักษณะเฉพาะ และพื้นที่ที่มีของแต่ละเหล่าทัพ ซึ่งทำให้หลักนิยมของแต่ละเหล่าทัพแตกต่างกันไปบ้าง

หลักนิยมนด้านการส่งกำลังบำรุง หมายถึง หลักการพื้นฐานที่ใช้เป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินการส่งกำลังบำรุง ในการดำเนินงานโดยปกติแล้วจะมีเพียงหนึ่งหรือสองหลักการเท่านั้นที่ถูกนำมาใช้ในสถานการณ์หนึ่งๆ หลักการที่มีความสำคัญเฉพาะหนึ่งๆ จะเป็นปัจจัยในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและหลักการต่างๆ อาจมีความขัดแย้งกันเมื่อนำมาใช้ เช่น การประหยัด อาจกระทบความพอเพียง ความต่อเนื่อง หลักการส่งกำลังบำรุงเป็นทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ควรใช้อย่างเหมาะสม

ความพอเพียง หมายถึง การให้การสนับสนุนอย่างพอเพียง เพื่อให้หน่วยสามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างสมบูรณ์ ไม่ขาดแคลนแต่ไม่เหลือเฟือ ความพอเพียงเป็นศิลป์และศาสตร์ที่นักการส่งกำลังบำรุงจะต้องประมาณการทางด้านการส่งกำลังบำรุงอย่างละเอียดครบถ้วนบริบูรณ์ ประเมินถึงทรัพยากรขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็น ความเร่งด่วน และการจัดส่วนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่

การทันเวลา หมายถึง การส่งกำลังบำรุงจะต้องมีและใช้ได้ ในปริมาณที่ต้องการ ณ เวลาและสถานที่ที่กำหนด เฉพาะเรื่องเวลานั้นต้องให้มีความพอดีโดยไม่ล่าช้า แต่ไม่ควรก่อนเวลามากนัก

ความต่อเนื่อง หมายถึง ความสามารถตารางการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้ต่อเนื่องตลอดห่วงการปฏิบัติการยุทธ และสอดคล้องกับการยุทธที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะต้องจัดหายุทธโศปกรณ์ที่จำเป็นจำนวนน้อยที่สุดให้พอเพียงเพื่อการยุทธ แต่ยังคงดำรงความต่อเนื่องของการสนับสนุนต่อการปฏิบัติการยุทธด้วย

ความเชื่อถือได้ หมายถึง การดำเนินการส่งกำลังบำรุงที่มีการประสาน สอดคล้องกับทางยุทธการและอื่นๆ เพื่อให้หน่วยรับการสนับสนุนมีความมั่นใจว่าจะได้รับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงได้ตามเวลาและสถานที่ที่วางแผนไว้ ในการนี้จำเป็นต้องมีแหล่งสนับสนุนสำรองและแผนสำรองไว้

ความง่าย หมายถึง การดำเนินงานและกรรมวิธีต่างๆจะต้องไม่ยุ่งยากสับสนซับซ้อนขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกให้มากที่สุด เพื่อให้การส่งกำลังบำรุงดำเนินไปโดยคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว และทันต่อความต้องการ ทั้งนี้จะต้องไม่ขัดต่อระเบียบและหลักการประหยัด

ระบบการส่งกำลังบำรุงที่ดีความหลีกเลี่ยงแบบฟอร์มที่ต้องกรอกข้อความต่างๆ โดยที่ไม่ได้นำข่าวสารที่กรอกนั้นมาใช้ประโยชน์ต้องไม่ผ่านสายงานและเจ้าหน้าที่มาก ตลอดจนจนต้องไม่มีการขออนุมัติกันหลายลำดับชั้น ความง่ายนี้ยังหมายถึง การใช้อุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันได้หลายๆ รายการ สามารถใช้งาน ถอดประกอบ และซ่อมบำรุงได้โดยง่ายอีกด้วย รวมถึงคำสั่ง และระเบียบปฏิบัติจะต้องส่งเสริมความง่าย

ความอ่อนตัว หมายถึง การดำเนินงานทางการส่งกำลังบำรุงจะต้องสามารถปรับให้เข้ากันได้กับการยุทธทุกรูปแบบ การจัดหน่วยสนับสนุนการกำหนดที่ตั้งจะต้องตอบสนองแผนยุทธการหรือวัตถุประสงค์ของหน่วยเหนือได้โดยไม่เสียภารกิจ แผนและการปฏิบัติจะต้องมีความคล่องตัว

ปรับเปลี่ยนง่าย ไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงแนวความคิดของการวางแผนเพื่อเลือก การสำรองยุทธโศปกรณ์ การส่งกำลังบำรุงตามระยะเวลา และการควบคุมแบบรวมการแต่การปฏิบัติ แยกการ

ความปลอดภัย หมายถึง การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงต้องไม่ถูกขัดขวางอย่าง รุนแรงด้วยการกระทำของข้าศึก และด้วยการบีบบังคับอย่างรุนแรงจนเสียภารกิจจากมาตรการรักษา ความปลอดภัยของฝ่ายเดียวกัน

การประหยัด หมายถึง การใช้กำลังพล สิ่งอุปกรณ์ การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งกำลังบำรุงเท่าที่จำเป็นให้คุ้มค่าที่สุด โดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ จะต้องพึงเล็งในเรื่องการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ ให้สามารถใช้งานได้นานที่สุด

ประเภทของสิ่งอุปกรณ์

การแบ่งประเภทของสิ่งอุปกรณ์ (สป.) เพื่อใช้ในการปฏิบัติการส่งกำลังบำรุงร่วมของ กองทัพไทย แบ่งออกเป็น ๑๐ ประเภทดังนี้

ประเภท ๑ ได้แก่ อาหาร

ประเภท ๒ ได้แก่ เสื้อผ้า ยุทธภัณฑ์ประจำกาย กระจงเครื่องมือ ชุดเครื่องมือ ประจำหน่วย ยุทธภัณฑ์ และสิ่งอุปกรณ์ประจำสำนักงาน

ประเภท ๓ น้ำมัน

ประเภท ๔ สิ่งก่อสร้าง

ประเภท ๕ กระจง วัตถุระเบิด

ประเภท ๖ รายการที่เป็นความต้องการของส่วนบุคคล

ประเภท ๗ ยุทธภัณฑ์หลัก

ประเภท ๘ ยุทธโศปกรณ์สายแพทย์ รวมทั้งชิ้นส่วนสายแพทย์

ประเภท ๙ ชิ้นส่วนซ่อม (เว้นสายแพทย์)

ประเภท ๑๐ ยุทธโศปกรณ์ที่มีใช้สนับสนุนโครงการทางทหาร

## ๒. แนวทางในการปฏิบัติการส่งกำลังบำรุง

๒.๑ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ทั้งในภาวะปกติ และในภาวะไม่ปกติ หรือในยามสงคราม ควรใช้ระบบการส่งกำลังบำรุงระบบเดียวกันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้น การส่งกำลังบำรุง จะต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่อาจจะมีข้อแตกต่างกันอยู่บ้าง อันเนื่องมาจากที่ตั้งภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และเหตุการณ์ที่เผชิญหน้า

การรวมการสนับสนุน คือ การรวมขีดความสามารถในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของหน่วยสนับสนุนทั้งปวงไปสนับสนุนหน่วยทางยุทธวิธี ให้สามารถปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย

การสนับสนุนจากข้างหลังไปข้างหน้า คือการที่หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง เป็นผู้ดำเนินการส่งสิ่งอุปกรณ์ไปให้หน่วยรับการสนับสนุนในพื้นที่รับผิดชอบโดยอัตโนมัติ รวมทั้งการสนับสนุนจากหน่วยเหนือไปยังหน่วยรอง เพื่อปลดเปลื้องภาระด้านการส่งกำลังบำรุงของหน่วยรอง และหน่วยรับการสนับสนุนให้มากที่สุด

การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงต้องได้ส่วนสัมพันธ์ คือ มีการจัดหน่วยให้เหมาะสมกับความต้องการในการสนับสนุนไม่มากหรือน้อยเกินไปจนทำให้ส่วนดำเนินกลยุทธ์ต้องเสียภารกิจทางยุทธการเพราะขาดการสนับสนุนที่เพียงพอ การจัดงานของหน่วยส่งกำลังบำรุงเองต้องได้ส่วนสัมพันธ์กันด้วย เช่น ต้องมีเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงให้สัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ส่งกำลัง หรือต้องมีหน่วยส่งกลับทางแพทย์ให้สัมพันธ์กับหน่วยรักษาพยาบาล เป็นต้น

## ๒.๒ แนวความคิดในการมอบหมายงานการส่งกำลังบำรุงร่วม

๒.๒.๑. ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะมอบหมายงานการส่งกำลังบำรุงร่วมให้แก่เหล่าทัพ/หน่วยงานใดๆ นั้น มีปัจจัยในการพิจารณาดังนี้

มอบให้หน่วยที่ใช้ยุทธโปกรณ์นั้นมาเป็นหน่วยรับงาน

มอบให้หน่วยที่มีขีดความสามารถเฉพาะเป็นหน่วยรับงาน

เหล่าทัพ หรือหน่วยที่เป็นเจ้าของพื้นที่ปฏิบัติการจะรับผิดชอบการส่งกำลังบำรุงร่วม ซ่อมบำรุงร่วม การบริการขนส่งและการบริการร่วมให้แก่เหล่าทัพ หรือหน่วยงานที่เข้ามาปฏิบัติการในพื้นที่ โดยให้การสนับสนุนในรายการยุทธโปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันหรือตามนโยบายที่กำหนดให้

๒.๒.๒ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้กำหนดให้มีการสนับสนุนระหว่างกองทัพบก กล่าวคือ จะกำหนดให้เหล่าทัพหรือส่วนของเหล่าทัพหนึ่งให้การสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงแก่เหล่าทัพ หรือส่วนของเหล่าทัพอื่น การปฏิบัตินี้จะดำเนินการติดต่อกันไปเป็นการถาวรหรือเป็นครั้งคราวหรืออาจกำหนดเป็นพื้นที่รับผิดชอบที่จะให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงร่วมก็ได้ วิธีการนี้คือการสนับสนุนระหว่างเหล่าทัพ

๒.๒.๓ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้กำหนดให้เหล่าทัพหรือมากกว่า ทำการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง และหรือทางธุรการในด้านการบริการหรือด้านยุทธโปกรณ์ระหว่างเหล่าทัพหนึ่งหรือมากกว่ากับกระทรวงหรือหน่วยงานหนึ่ง หรือหลายหน่วยงานที่มีใช้หน่วยงานทางการทหารซึ่งอาจจะมีค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ตาม วิธีการนี้คือการสนับสนุนระหว่างกระทรวง/หน่วยงาน

๒.๒.๔ กองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นหน่วยงานที่ร่วมกับกระทรวงกลาโหม ดำเนินการจัดการส่งกำลังบำรุงทางการทหารจากต่างประเทศ ทั้งโดยการคิดเงินค่าเช่าใช้และการให้เปล่า ทั้งนี้เป็นการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ป้องกันร่วม ซึ่งการเตรียมการตั้งแต่นโยบายในการสร้างความผูกพัน การทำข้อตกลง การทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการส่งกำลังบำรุงร่วมระหว่างประเทศไทยกับชาติพันธมิตร

## ๒.๓ แนวทางในการปฏิบัติการส่งกำลังบำรุงร่วม

๒.๓.๑ กองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพอากาศ มีหน้าที่รับผิดชอบในงานส่งกำลังบำรุงของแต่ละเหล่าทัพเอง ยกเว้น

มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือชาติพันธมิตร

ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้มีระบบส่งกำลังบำรุงร่วม แบบการบริการต่างฝ่าย การบริการรวม และการบริการร่วม

๒.๓.๒ เหล่าทัพมีภารกิจในการจัดการสนับสนุน ในเรื่องการขนส่งทางยุทธศาสตร์ ทั้งทางอากาศ ทางพื้นดิน และทางทะเล

๒.๓.๓ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการออกคำสั่งเกี่ยวกับเรื่องการส่งกำลังบำรุง ซึ่งรวมถึงการออกคำสั่งไปยังหน่วยรอง ครอบคลุมเรื่องต่างๆ ดังนี้  
 ในยามปกติ  
 กำหนดปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการปฏิบัติตามแผนยุทธการที่มีผลบังคับใช้บังเกิดผลสำเร็จ

การปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัด  
 การป้องกันหรือขจัดความซ้ำซ้อนในเรื่องการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยไม่จำเป็น และงานต่างๆ ที่กระทำคาบเกี่ยวกันระหว่าง กกล.เหล่าทัพ  
 ผู้บังคับบัญชาของกองกำลังเหล่าทัพ มีหน้าที่รับผิดชอบในงานส่งกำลังบำรุง สนับสนุนให้กับกองกำลังตนเอง และสามารถประสานงานได้โดยตรงต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่

๒.๓.๔ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม พิจารณาเกี่ยวกับความต้องการของกองกำลังของแต่ละเหล่าทัพและกำหนดลำดับความเร่งด่วนผ่านไปในกระบวนการวางแผนในการใช้สิ่งอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก ยานพาหนะและกำลังพลอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓.๕ หน่วยรองในกำลังรบร่วม โดยปกติจะใช้สายการส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพต้นสังกัด ยกเว้น

เมื่อมีการสั่งการจากผู้ที่มีอำนาจในการจัดตั้งหน่วยรองประกอบกำลังเป็นกองกำลังร่วม หรือโดยผู้บัญชาการทหารสูงสุด

เมื่อมีข้อตกลงให้มีการส่งกำลังบำรุงแบบการบริการต่างฝ่ายการบริการรวม และการบริการร่วม

ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม ซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่อาจสั่งการไปยังผู้บัญชาการหน่วยรองจัดให้มีการส่งกำลังบำรุงในลักษณะการใช้ร่วม ภายในพื้นที่ปฏิบัติการที่หน่วยนั้นรับผิดชอบ

๒.๓.๖ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม มีหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงานการส่งกำลังสนับสนุนระหว่างกองกำลังเหล่าทัพต่างๆ ในการกำหนดอัตราสะสม และกำหนดระดับพัสดุคงคลัง ซึ่งรวมถึงการควบคุมการแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์และ สป.รายการวิกฤต

๒.๓.๗ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม ซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ให้ประชาชนในพื้นที่ยึดครองตามคำสั่งข้อผูกมัด และสนธิสัญญาที่ประเทศไทยยึดถือ

๒.๓.๘ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม ซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้  
 ดำรงไว้ซึ่งเครือข่ายการแจกจ่ายที่มีประสิทธิภาพ  
 ประสานงานในเรื่องการซ่อมบำรุง และกู้ซ่อม  
 กำหนดฐานปฏิบัติการ  
 กำหนดความต้องการอาคาร และที่ดิน  
 วางแผนจัดทำกำหนดการ และสร้างถนน สะพาน และเครื่องอำนวยความสะดวก

การขอรับการสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม  
 ประสานงานในเรื่องการรักษาพยาบาล และการส่งกลับ ตลอดจนเรื่องการค้าและกู้ภัยในพื้นที่รับผิดชอบ

## ๒.๔ การส่งกำลังบำรุงร่วมในยุทธบริเวณ

ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม จำเป็นที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าแผนของหน่วยได้รวมขีดความสามารถอย่างเต็มที่ ทั้งทางด้านยุทธการ และการส่งกำลังบำรุง โดย ผบ.กำลังรบร่วม จะเป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงช่องว่างทางด้านยุทธการ และการส่งกำลังบำรุงเข้าด้วยกัน

ส่วนสำคัญของระบบส่งกำลังบำรุง ประกอบด้วยข่ายการติดต่อสื่อสาร เส้นทางขนส่ง หน่วยที่มีความชำนาญพิเศษ และการสนับสนุนจากฝ่ายเดียวกันในพื้นที่

ข้อพิจารณาในการพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุง ประกอบด้วย

ภูมิประเทศ

การขนส่ง

ขีดความสามารถในงานส่งกำลังบำรุง

การขยายผลทางการส่งกำลังบำรุง

การป้องกันสาธารณูปโภคหลัก

การสนับสนุนตามลำดับขั้น

การมอบหมายความรับผิดชอบ

ความสามารถในการสนับสนุนของฝ่ายเดียวกันในพื้นที่ยามสงคราม

แนวความคิดในการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ปฏิบัติการ เกิดขึ้นจากการประมาณสถานการณ์เกี่ยวกับหนทางปฏิบัติในการส่งกำลังบำรุงที่สามารถให้การสนับสนุนได้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยวิสัยทัศน์ในการรวมขีดความสามารถและทรัพยากรจากส่วนต่างๆ ของ ผบ. กำลังรบร่วม

## ๓. การวางแผนการส่งกำลังบำรุงร่วม

### ๓.๑ การวางแผนร่วม

การวางแผนและการจัดทำแผน ถือว่าเป็นส่วนที่รวมอยู่ในลำดับขั้นการปฏิบัติในการแสวงและการปฏิบัติตามข้อตกลงใจ เวลาที่ใช้ในการแสวงข้อตกลงใจ และทำลำดับขั้นการปฏิบัติตามข้อตกลงใจเสร็จสมบูรณ์นั้นจะลดน้อยลง เมื่อมีแผนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่คาดไว้อยู่ในมืออย่างพร้อมมูลแล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความถูกต้องของสมมุติฐานที่กำหนดในการวางแผน ถ้าแผนที่ได้จัดทำนี้มีความถูกต้อง ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งให้ปฏิบัติตามแผนใดแผนหนึ่งได้ทันที ดังนั้นลำดับขั้นการปฏิบัติในการแสวงและปฏิบัติตามข้อตกลงใจในขั้นที่ ๓ แนวทางในการวางแผน (ที่ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มอบ) ขั้นที่ ๔ การประมาณการของฝ่ายเสนาธิการ ขั้นที่ ๕ การประมาณสถานการณ์ของผู้บังคับบัญชา ขั้นที่ ๖ การจัดทำแผน และขั้นที่ ๗ การอนุมัติแผน (คำสั่ง) นั้น จึงแล้วเสร็จโดยใช้เวลาน้อยที่สุด

ในเรื่องการวางแผนที่จะกล่าวต่อไปนี้ มีขั้นตอนต่างๆ ในลำดับการวางแผน โดยถือเป็นเรื่องหนึ่งต่างหาก แทนที่จะเป็นส่วนหนึ่งของลำดับขั้นการปฏิบัติในการวางแผนและการปฏิบัติตามข้อตกลงใจ อย่างไรก็ตาม ลำดับขั้นการปฏิบัติทั้งสองประเภทนี้มีความเกี่ยวพันกันอย่างแน่นอน เมื่อได้รับการกิจ (หรือกำหนดขึ้นเอง) ขั้นต่างๆ ของลำดับการวางแผนที่เหลือคงกระทำในทำนองเดียวกับลำดับการปฏิบัติในการแสวงและปฏิบัติตามข้อตกลงใจ

ระบบการวางแผน เป็นการดำเนินการตามลำดับจากการนำข้อมูลที่จำเป็นมาดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ คือ แผนจากการดำเนินการกรรมวิธีนั้น โดยทั่วไปแล้วระบบเป็นนามธรรม ประกอบด้วยกรรมวิธีและระเบียบปฏิบัติ

กรรมวิธี เป็นความสัมพันธ์ของหน้าที่กับการจัดหน่วย เช่น ใครทำอะไร ในขั้นตอนไหน เป็นวิธีใช้ในการทำงานเพื่อให้เสร็จกิจเฉพาะทั้งหมด

ระเบียบปฏิบัติ รวมถึงกลไกต่างๆ ในการปฏิบัติของกรรมวิธี แสดงรายละเอียดเพื่อที่จะทำให้เสร็จกิจเฉพาะ และเป็นคู่มือในการปฏิบัติที่จะทำให้งานดำเนินไปได้

นายทหารฝ่ายเสนาธิการ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรู้ถึงกรรมวิธีและระเบียบปฏิบัติอย่างถ่องแท้และเข้าใจ และแยกเอาความสับสนยุ่งยากในการปฏิบัติออกไป

### ๓.๒ กรรมวิธีการวางแผนร่วม

#### ๓.๒.๑ ลักษณะของการวางแผนร่วม

การวางแผนร่วม หมายถึง การประสานงานของฝ่ายเสนาธิการที่ผู้บังคับบัญชาใช้เพื่อหาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด เพื่อให้สำเร็จกิจเฉพาะที่ได้รับมอบ และการสั่งการปฏิบัติที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุภารกิจมี ๒ ลักษณะคือ การวางแผนประณีต (Deliberate or Peacetime Planning) และการวางแผนเผชิญสถานการณ์วิกฤติ (Time Sensitive or Crisis Action Planning) การวางแผนทางทหารผู้วางแผนต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จภารกิจ การวางแผนเพื่อเผชิญเหตุโดยปกติแล้วจะทำอย่างประณีตและเป็นไปตามแบบ อย่างไรก็ตามความต้องการให้ทันต่อวิกฤติการณ์หรือสถานการณ์ฉุกเฉิน อาจทำให้ต้องเร่งกรรมวิธีการวางแผนนั้น ไม่ว่าแผนนั้นจะเกิดจากการประมาณการอย่างรวดเร็วหรือย่อของผู้บัญชาการ หรือเป็นการวิเคราะห์อย่างละเอียดของฝ่ายเสนาธิการ จะใช้ปัจจัยในการพิจารณาเหมือนกัน ส่วนขอบเขตปริมาณรายละเอียด และรูปแบบของการประมาณการขึ้นอยู่กับขนาด และความสำคัญของกิจเฉพาะและเวลาที่มีอยู่การวางแผนประณีต เป็นการวางแผนร่วมในยามปกติซึ่งได้แก่ การวางแผนป้องกันประเทศ โดยผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนประกอบด้วย ผบ.ทหารสูงสุด ฝ่ายเสนาธิการร่วม ผบ.เหล่าทัพ และหัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นการวางแผนที่ต้องการความร่วมมือ และมีการสนับสนุนจากทุกๆ ฝ่าย อาจใช้ระยะเวลายาวนานนับปี จึงจะได้แผนที่มีความสมบูรณ์มีรายละเอียดครบถ้วนสามารถตอบสนองความต้องการใช้กำลังในกรณีฉุกเฉินได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว การวางแผนเผชิญสถานการณ์วิกฤติ เป็นกรรมวิธีในการวางแผนที่ประยุกต์ใช้กับสถานการณ์วิกฤติที่มีความจำเป็นจะต้องใช้กำลังทหารเข้าปฏิบัติการเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ที่สำคัญของชาติ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ ความต้องการผลในการปฏิบัติการวางแผนก็คงเช่นเดียวกับการวางแผนอย่างประณีต เพียงแต่ต้องการความรวดเร็วให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยรวมกิจกรรมบางอย่างเข้าด้วยกัน หรือตัดทอนกิจกรรมบางส่วนออกไปโดยทั่วๆ ไป วิธีการในการวางแผนทั้ง ๒ แบบ คือ การวางแผนประณีต และการวางแผนเผชิญสถานการณ์วิกฤติต่างมีขั้นตอนการดำเนินการแบบเดียวกัน แต่วิธีการปฏิบัติของแต่ละวิธีการอาจแตกต่างกัน คือ

รับและวิเคราะห์กิจเฉพาะ

ทบทวนสถานการณ์ของข้าศึกและเริ่มต้นรวบรวมข่าวที่จำเป็น

พัฒนาหนทางปฏิบัติและเปรียบเทียบ

เลือกหนทางปฏิบัติที่ดีที่สุด  
พัฒนาและเห็นชอบกำหนดแนวความคิด  
การเตรียมทำแผน  
การทำแผน

### ๓.๒.๒ แผนการส่งกำลังบำรุงร่วม

ในการจัดทำแผนยุทธการ จำเป็นต้องมีการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่อง การส่งกำลังบำรุงควบคู่ไปด้วยในทุกระดับ การวางแผนในเรื่องการส่งกำลังบำรุงจะทำในระดับ ยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธีแนวความคิดในเรื่องการส่งกำลังบำรุงทางยุทธศาสตร์ จะให้ ความสำคัญในเรื่องขีดความสามารถในการเตรียมการและเคลื่อนกำลัง ตลอดจนยุทธโศปกรณ์เข้าไป ในพื้นที่ การวางแผนในเรื่องการส่งกำลังบำรุงทางยุทธวิธีจะกระทำในระดับกองกำลังของเหล่าทัพ ผู้วางแผนจำเป็นต้องพิสูจน์ทราบประเด็นสำคัญ ซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะในแต่ละแผนยุทธการ โดยประเด็น ดังกล่าวจะรวมถึงการเพิ่มหรือขยายกำลังสิ่งอุปกรณ์หรือวัสดุวิฤติ จุดวิฤติการควบคุมในเรื่องการ ขนส่งและเคลื่อนย้ายในประเทศและต่างประเทศ (รวมถึงการควบคุมยานพาหนะทั้งหมด) การพิจารณาใช้สิ่งอุปกรณ์ และการบริการทั้งจากพลเรือนและพันธมิตร

๓.๒.๒.๑ การประมาณการและตรวจสอบความต้องการ การประมาณการความต้องการเป็นงานในหน้าที่ทางการบังคับบัญชา และเป็นส่วนที่มีความสำคัญ อันหนึ่งของการวางแผน ผู้บังคับบัญชาทุกคนจะต้องได้เตรียมการประมาณการที่ทันเวลาสำหรับการ ปฏิบัติการที่จะเกิดขึ้นในเวลาข้างหน้า สำหรับการบรรวมนั้น การประมาณการความต้องการต่างๆ เป็นงานในหน้าที่ของแต่ละ กกล.เหล่าทัพ โดยที่ ผบ.เหล่าทัพ และหน่วยของตนมีเครื่องมือและ ข้าราชการสำหรับทำประมาณความต้องการต่างๆ อยู่แล้ว ในการประมาณการความต้องการนั้น ผบ.กกล.เหล่าทัพ จะทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ชั้นเหนือสุดในสายเหล่าทัพในยุทธบริเวณนั้น ฉะนั้นเมื่อ ได้รับความเห็นชอบจาก ผบ.กำลังรบร่วมแล้ว ก็สามารถดำเนินการตรงไปยังคลังของเหล่าทัพที่ให้การ สนับสนุนได้เลย สำหรับผู้บัญชาการกำลังรบร่วมนั้น จะมีหน้าที่แต่เพียงตรวจสอบความต้องการ ในขอบเขตที่จำเป็นแก่การที่จะทำให้มั่นใจว่าความต้องการเหล่าทัพพอเพียงและได้รับการพิจารณา เหตุผลแล้วรายการสิ่งอุปกรณ์ซึ่งผู้บัญชาการกำลังรบร่วม จะให้ความสนใจก็คือรายการสิ่งอุปกรณ์ที่ เกิดการขาดแคลนหรือต้องใช้ยานพาหนะสำหรับขนส่งเป็นจำนวนมาก เช่น น้ำมันปิโตรเลียม กระสุน วัสดุก่อสร้าง ฯลฯ ซึ่งความต้องการดังกล่าวเป็นส่วนที่มีค่าแก่การวางแผนความต้องการ การขนส่งในอนาคต ภายหลังที่ผู้บัญชาการกำลังรบร่วมได้ตรวจสอบความต้องการต่างๆ แล้ว จะส่ง ต่อไปยังหน่วยที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป การวางแผนความต้องการที่ได้ผลนั้นขึ้นอยู่กับสถิติที่ ถูกต้องพอเพียงและทันเวลา รวมทั้งการพิจารณาใคร่ครวญที่รอบคอบ สรร.๔ ซึ่งมีนายทหาร ฝ่ายกิจการพิเศษเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือจะเป็นผู้ปฏิบัติกรต่างๆ ต่อไปนี้

ตรวจสอบรายการขาดแคลน เพื่อเป็นมูลฐานในการแบ่ง มอบให้กับกำลังรบต่างๆ

ตรวจสอบรายการที่จำเป็นต้องใช้ยานพาหนะสำหรับขนส่ง จำนวนมาก เพื่อใช้ในการแบ่งมอบคุณยานพาหนะให้แก่กำลังรบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม



ทำการตรวจสอบเฉพาะอย่างรายการอุปกรณ์อื่นๆ เพื่อ กำหนดความต้องการต่างๆ นั้น พอเพียงและได้รับการพิจารณาอย่างสมเหตุสมผลแล้ว

### ๓.๒.๒.๒ เกณฑ์ในการวางแผน

ในการพิจารณาตรวจสอบความต้องการต่างๆ ของ ผบ.กกล.เหล่าทัพ ได้ถูกต้องเหมาะสมนั้น สรร.๔ จะต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับเรื่องเกณฑ์ต่างๆ ที่เหล่าทัพใช้ในการจัดทำความต้องการ ก่อนอื่นขอให้เรามาทำความเข้าใจกันถึงคำว่าเกณฑ์ในการวางแผนเสียก่อนว่าหมายถึงอะไร “ตัวคุณที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม ที่ถูกนำมาใช้ในการวางแผนเพื่อ ประเมินจำนวนและชนิดของสิ่งใดๆ อันเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจที่ดำริไว้เกณฑ์ในการวางแผนมักจะคิด เป็นอัตรา อัตราส่วนหรือระยะเวลา” ในฐานะที่ สรร.๔ เป็นผู้ช่วยผู้บังคับบัญชาการในเรื่องการส่ง กำลังบำรุงฉะนั้น สรร.๔ จึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในการตรวจสอบความต้องการต่างๆ ที่ กกล.เหล่าทัพ กำหนดขึ้นโดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ สรร.๔ ก็ย่อมจะพิจารณาได้ว่าความต้องการของ กกล.เหล่าทัพ เกินความจำเป็นหรือไม่ และความต้องการของกำลังรบต่างๆ ได้ถูกนำมาเข้าร่วมไว้ ครบถ้วนหรือไม่ มีอะไรบ้างที่ควรจะได้รับแก้ไขเสียให้ถูกต้อง สรร.๔ จะต้องได้นำประสบการณ์ที่มีมาก่อนรวมทั้งเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินค่าความต้องการส่งกำลังบำรุง เกณฑ์ในการวางแผนต่างๆ นี้ ทุกระดับหน่วยบัญชาการจะนำมาใช้โดยเฉพาะ ในเรื่องของประมาณการและตรวจสอบความต้องการส่งกำลังบำรุง อย่างไรก็ตามเกณฑ์การวางแผน ที่กำหนดขึ้นไว้นั้นไม่ใช่ว่าจะมีความเหมาะสมสำหรับทุกสถานการณ์ จะต้องนำมาดัดแปลงแก้ไขให้ เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะนั้นๆ กล่าวคือ ถ้าเป็นหน่วยงานขนาดเล็กก็อาจต้องการใช้เกณฑ์ที่ แน่นอนตายตัวหรือเปลี่ยนแปลงได้บ้างแต่ไม่มากนัก ส่วนหน่วยขนาดใหญ่อาจต้องใช้เกณฑ์ที่กำหนด ไว้กว้างๆ หรือจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือว่า เมื่อระดับหน่วยใหญ่ขึ้นเกณฑ์ในการวางแผนก็กว้างมากขึ้น

## ๔. การส่งกำลังบำรุงในการป้องกันประเทศ

### ๔.๑ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในการป้องกันประเทศ

การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงร่วมในการป้องกันประเทศเป็นงานที่ จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาตั้งแต่ในภาวะปกติไปจนถึงการปฏิบัติขั้นสุดท้ายของการ รบเมื่อเกิดสงคราม การปฏิบัติดังกล่าวจะต้องประกันได้ว่าการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจะต้อง พอเพียง ทันเวลาและต่อเนื่อง จนสามารถปฏิบัติได้สำเร็จตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

๔.๑.๑ ลักษณะการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทยสามารถ แบ่งได้ดังนี้

เหล่าทัพสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงภายใต้ขีดความสามารถ ของตนเอง

การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงที่เกินขีดความสามารถของเหล่าทัพ ต้องขอรับการสนับสนุนจากเหล่าทัพอื่น หรือส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากส่วนราชการ พลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ

#### ๔.๑.๒ ลักษณะการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทย

เหล่าทัพสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงภายใต้ขีดความสามารถของตนเองไม่จำเป็นต้องดำเนินการเรียงตามลำดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ความจำเป็นความเร่งด่วนของยุทธโศปกรณ์ หรือการบริการนั้น ต่อการรบ เช่น สป.รายการวิกฤติที่จำเป็นต่อการรบที่ไม่สามารถจัดหาในประเทศได้ แต่หากสามารถที่จะดำเนินการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้ เป็นไปตามลำดับได้จะเป็นการประหยัดและเป็นการใช้ทรัพยากรของธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

#### ๔.๑.๓ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทย

การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ

การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ ก่อนการใช้แผนป้องกันประเทศหรือการดำเนินการส่งกำลังบำรุงในการเผชิญสถานการณ์วิกฤติ

การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในขั้นใช้แผนป้องกันประเทศแต่อยู่ในขั้นเตรียมกำลังให้มีความพร้อม หรือเรียกว่า “ขั้นเตรียมการ”

การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในขั้นใช้แผนป้องกันประเทศแต่อยู่ในขั้นที่ใช้กำลังเข้าปฏิบัติการรบจนบรรลุภารกิจ หรือเรียกว่า “ขั้นปฏิบัติการ” ซึ่งในขั้นนี้งานด้านการส่งกำลังบำรุงสามารถแบ่งออกเป็น ๓ งานหลัก คือ การยับยั้งและผลักดัน การรุกโต้ตอบ และการเสริมความมั่นคง

#### ๔.๒ แนวทางในการปฏิบัติ

การปฏิบัติการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทย จะกล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยปกติแล้ว การปฏิบัติการด้านการส่งกำลังบำรุงจะปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติประจำดังนี้

๔.๒.๑ การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ เป็นการดำเนินการส่งกำลังบำรุงที่เหล่าทัพ ดำเนินการอยู่ในภาวะปกติที่ภัยคุกคามยังไม่ปรากฏเด่นชัด แต่เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้กองทัพมีความพร้อมในการป้องกันประเทศ มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

๔.๒.๑.๑ การรักษาสถานภาพทางการส่งกำลังบำรุงให้มีความพร้อม เช่น การส่งกำลัง ซ่อมยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ให้สามารถใช้งานได้ยาวนาน การจัดหายุทธโศปกรณ์ใหม่ทดแทนของเก่าที่ล้าสมัย การสะสมยุทธโศปกรณ์สำรองสงครามให้อยู่ในเกณฑ์สะสมที่กำหนด เป็นต้น

๔.๒.๑.๒ การสำรวจและรายงานสถานภาพยุทธโศปกรณ์ตามระยะเวลา (ยุทธโศปกรณ์ในอัตรา และสำรองสงคราม) การสำรวจจัดทำข้อมูล สป.รายการวิกฤติ (สป. ที่มีความจำเป็นต่อการรบ แต่การจัดหาไม่ช้จำกัด) สป. ที่อยู่ระหว่างการจัดหา สป. ขาดแคลนที่ต้องจัดหาจากต่างประเทศ สป. ขาดแคลนที่จะต้องระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร ทั้งนี้จากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

๔.๒.๑.๓ การวิจัยและพัฒนาาระบบดำเนินงาน คำสั่ง ระเบียบปฏิบัติประจำ และข้อมูลด้านการส่งกำลังบำรุงให้มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดทำหมายเลข สป. การจัดทำระบบกรรมวิธีข้อมูลอัตโนมัติ การพัฒนาระบบการควบคุมทางการส่งกำลังบำรุง เป็นต้น

๔.๒.๑.๔ การจัดทำข้อตกลงหรือความร่วมมือทางการส่งกำลังบำรุงกับมิตรประเทศ เพื่อพิจารณาข้อจำกัดในเรื่อง สป. รายการวิกฤติ และพัฒนาความร่วมมือทางการส่งกำลังบำรุง ทั้งในทางการปฏิบัติและทางวิชาการ

๔.๒.๑.๕ การนำข้อมูลด้านการส่งกำลังบำรุงที่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัย แผนการส่งกำลังบำรุงในการป้องกันประเทศ และระเบียบปฏิบัติประจำมาทดสอบและพัฒนาในการฝึกซ้อม ภายในในกองทัพ และการฝึกซ้อม/ผสมกับมิตรประเทศเท่าใด จะมีสิ่งบอกเหตุว่าข้าศึกจะเป็นภัยคุกคามอย่างไรทางยุทธการจะต้องสามารถกำหนดขั้นต้นว่าในการป้องกันประเทศฝ่ายเราจะทำการยุทธอย่างไร ด้วยกำลังเท่าไร ที่ไหน เมื่อไร

๔.๒.๒ การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในการเผชิญสถานการณ์วิกฤติ เป็นการดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ แต่สถานการณ์ภัยคุกคามได้บ่งบอกมีความชัดเจนมากขึ้น ทำให้กองทัพจะต้องวิเคราะห์ภัยคุกคามทางด้านการข่าวจะต้องชี้ให้เห็นภาพของข้าศึกที่ชัดเจนว่ามีกำลังในการยุทธขั้นต้นจะทำการยุทธกี่วัน ความต้องการขั้นต้นในการใช้ยุทธโศปกรณ์เพื่อการยุทธเป็นอย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นปัจจัยให้กับ สสร.๔ ในการเตรียมการดำเนินการส่งกำลังบำรุงให้กองทัพมีความพร้อม การปฏิบัติทางการส่งกำลังบำรุง ในขั้นนี้มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๔.๒.๒.๑ เหล่าทัพ สํารวจ และรายงานสถานภาพยุทธโศปกรณ์โดยแยกเป็นรายการ ดังนี้

สป. รายการวิกฤติ

สป. ที่อยู่ระหว่างการจัดหา

สป. ที่จะต้องขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการพลเรือน

รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

สป. ที่จะต้องจัดหาหรือขอรับการสนับสนุนจากมิตรประเทศ

โดยแยกแต่ละประเทศ

๔.๒.๒.๒ เหล่าทัพ ประมาณการ และเสนอความต้องการทางการส่งกำลังบำรุง

๔.๒.๒.๓ สํารวจความพร้อมในด้านการส่งกำลังบำรุง สป. ที่ตั้งตำบลส่งกำลัง การซ่อมบำรุง การขนส่ง (เส้นทางคมนาคม แหล่งรวมยานพาหนะ ท่าหน้าเข้า) การบริการทางการแพทย์ การพัฒนาฐานทัพ และการบริการอื่นๆ

๔.๒.๒.๔ ประสานส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ในการระดมสรรพกำลังด้านยุทธโศปกรณ์ และอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศให้พร้อมสนับสนุน การปฏิบัติทางทหาร เช่น การระดม สป. การเตรียมการเพื่อแลกเปลี่ยนแปลงการผลิต การใช้พลังงานและทรัพยากร รวมทั้งการสนับสนุนการบริการต่างๆ เป็นต้น

๔.๒.๒.๕ การปรับลำดับความเร่งด่วน และการเร่งรัดการจัดหายุทธโศปกรณ์ การเพิ่มระดับการสะสมยุทธโศปกรณ์ ทั้งในอัตรา และสำรองสงคราม

๔.๒.๒.๖ การทบทวนข้อตกลง ความช่วยเหลือ ความร่วมมือกับมิตรประเทศ ข้อมูลในการดำเนินการโดยเฉพาะ สป. รายการวิกฤติ จะใช้ระยะเวลาในการจัดหาอย่างช้าที่สุดเท่าไรจะเป็นปัจจัยหนึ่งให้ทางยุทธการในการพิจารณากำหนด วัน ร. วัน ต. และวัน ป.

๔.๒.๓ การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในขั้นใช้แผนป้องกันประเทศ

เป็นการดำเนินงานทางการส่งกำลังบำรุง เพื่อให้กองทัพมีความพร้อมอย่างที่สุดในการป้องกันประเทศก่อน นำกำลังเข้าทำการรบกับข้าศึก ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๔.๒.๓.๑ การแปรสภาพจากหน่วยปกติ เป็นหน่วยในภาวะไม่ปกติ การแปรสภาพนี้ หมายถึง การจัดหน่วยและการจัดระบบงาน ซึ่งโดยหลักการแล้วการดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติและไม่ปกติควรใช้ระบบเดียวกัน แต่เนื่องจากกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การจัดลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วนในการใช้ทรัพยากร มีบทบาทในการดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุงมากขึ้น ซึ่งทำให้การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะไม่ปกติ มีข้อแตกต่างไปจากภาวะปกติอยู่บ้าง ดังนั้น การแปรสภาพจึงต้องมีการประสานงานที่ดีและต่อเนื่อง เพื่อให้มีการดำเนินการทางการส่งกำลังบำรุงจากภาวะปกติเป็นภาวะไม่ปกติมีความต่อเนื่อง ไม่สับสนต่อการปฏิบัติ

๔.๒.๓.๒ การพัฒนาและปรับแผนการส่งกำลังบำรุง (ที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง การขนส่ง การบริการทางการแพทย์ การพัฒนาฐานทัพ และการบริการอื่นๆ)

๔.๒.๓.๓ การแจกจ่ายยุทธโศปกรณ์ให้หน่วยมีพร้อมรบ การเร่งรัด การจัดหา และการเพิ่มระดับการสะสม

๔.๒.๓.๔ ประสานการขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากเหล่าทัพอื่น หรือส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

๔.๒.๓.๕ การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากภาครัฐ (ส่วนราชการพลเรือน และรัฐวิสาหกิจ) และการระดมสรรพกำลังด้านการส่งกำลังบำรุง (ยุทธโศปกรณ์ และอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศ) จากภาคเอกชน รวมถึงการประสานการเปลี่ยนแปลงการผลิต และการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต ในอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศ

๔.๒.๓.๖ ประสานการขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ

๔.๒.๓.๗ การขนส่ง สป.จากมิตรประเทศ

๔.๒.๓.๘ การจัดเตรียมที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง (ตำบลส่งกำลัง ตำบลซ่อมบำรุง รพ.สนาม ศูนย์พักฟื้น และแหล่งส่งกำลังบำรุง และบริการ) เส้นทางคมนาคม ทำน้าเข้า

๔.๒.๓.๙ การเคลื่อนย้ายกำลังเข้าปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศและการเคลื่อนย้ายสนับสนุนการอพยพประชาชน

๔.๒.๓.๑๐ การเตรียมการถอนยุทธโศปกรณ์สำรองสงคราม

๔.๒.๓.๑๑ การควบคุมความเสียหายเป็นพื้นที่ การพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง

๔.๒.๓.๑๒ การแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ

๔.๒.๔ การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในขั้นใช้แผนป้องกันประเทศ ขั้นปฏิบัติการเป็นการดำเนินงานทางการส่งกำลังบำรุง เพื่อสนับสนุนการป้องกันประเทศในขั้นที่ใช้กำลังเข้าทำการรบเพื่อยับยั้งและผลักดัน รุกโต้ตอบและเสริมความมั่นคง ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๔.๒.๔.๑ การดำเนินการส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ เพื่อทดแทนการสูญเสียในการปฏิบัติการยับยั้งและผลักดัน และแจกจ่าย สะสมเพิ่มเติม เพื่อให้พร้อมที่สามารถทำการรุกโต้ตอบ จนถึงขั้นการเสริมความมั่นคง

๔.๒.๔.๒ การปรับที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุงไปข้างหน้า เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการรุกโต้ตอบจนถึงขั้นการเสริมความมั่นคง

#### ๔.๒.๔.๓ การบริการ สงครามนิวเคลียร์ ชีวะ เคมี

๔.๒.๔.๔ การบริการทางการแพทย์ การพัฒนาฐานทัพ การบริการอื่นๆ ที่เป็นการฟื้นฟูให้กำลังพลมีความพร้อมในการรุกโต้ตอบ จนถึงขั้นการเสริมความมั่นคง

๔.๒.๔.๕ การประสานขอรับการสนับสนุน ทางการส่งกำลังบำรุงที่เกินขีดความสามารถของเหล่าทัพในการสนับสนุนให้กับกองกำลังเฉพาะกิจในการปฏิบัติการยุทธจากเหล่าทัพอื่น หรือภาครัฐ และภาคเอกชน

๔.๒.๔.๖ การระดมสรรพกำลังทางด้านการส่งกำลังบำรุง และอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศเพื่อทดแทนการสูญเสีย และการรักษาระดับสะสมของยุทธโปกรณ์ให้อยู่ในระดับเกณฑ์ปลอดภัย

๔.๒.๔.๗ การประสานขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง และการแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ

๔.๒.๔.๘ การจัดหาทดแทนและสะสมเพิ่มเติม เพื่อรักษาระดับสะสมยุทธโปกรณ์ให้อยู่ระดับเกณฑ์ปลอดภัย

### ระเบียบปฏิบัติประจำ กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมสนับสนุนกองทัพไทย (ในภาวะไม่ปกติ) พ.ศ. ๒๕๕๑

#### ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อกำหนดนโยบายและความรับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงต่อส่วนราชการใน บก.กองทัพไทย และเหล่าทัพ

๒. เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติในการส่งกำลังบำรุง โดยยึดถือแบบธรรมเนียม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง บก.กองทัพไทย และเหล่าทัพที่เกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงเป็นมาตรฐาน และจะต้องนำไปใช้ตลอดเวลา เว้นแต่จะมีการสั่งการเป็นอย่างอื่น

๓. ให้ส่วนราชการใน บก.กองทัพไทย และเหล่าทัพ กำหนดระเบียบปฏิบัติประจำ ในการส่งกำลังบำรุงของตนขึ้นโดยอาศัยระเบียบนี้เป็นหลัก และให้สอดคล้องกับระเบียบปฏิบัติประจำ ๆ ฉบับนี้

๔. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และดำเนินงานด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทยจากภาวะปกติไปสู่ภาวะไม่ปกติ โดยต่อเนื่อง ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและการพัฒนาต่อไปในอนาคต

#### การจัดระบบการส่งกำลังบำรุงและหน่วยส่งกำลังบำรุง

##### การจัดดินแดนยามสงคราม

การจัดดินแดนยามสงคราม หมายถึง การกำหนดขอบเขตดินแดนภายในและ/หรือภายนอกประเทศ ในภาวะที่เกิดหรือใกล้จะเกิดสงคราม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ฝ่ายทหารได้ใช้อำนาจในการจัดระเบียบและปกครองบังคับบัญชากำลังและกิจการทั้งปวงภายในดินแดนที่ได้กำหนดขึ้น การจัดดินแดนยามสงครามจะจัดเมื่อประกาศใช้แผนป้องกันประเทศ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นยุทธบริเวณและเขตภายใน

๑. ยุทธบริเวณ หมายถึง พื้นที่ทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ไม่ว่าจะภายในหรือภายนอกประเทศ ซึ่งใช้หรือคาดว่าจะใช้ในการยุทธโดยตรง ภายใต้การบังคับบัญชาอย่างเป็นทางการของผู้บัญชาการยุทธบริเวณ ตามปกติแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ เขตหน้าและเขตหลัง

๑.๑ เขตหน้า หมายถึง พื้นที่ส่วนข้างหน้าของยุทธบริเวณที่จำเป็นสำหรับหน่วยรบในการปฏิบัติการยุทธอย่างแตกหักเพื่อเอาชนะข้าศึกและสำหรับหน่วยสนับสนุนต่างๆ ในการช่วยรบโดยฉับพลันให้แก่กำลังรบเหล่านั้น นอกจากนี้ เขตหน้ายังหมายรวมถึงพื้นที่ระวางป้องกันที่ลึกเข้าไปในดินแดนข้าศึก ที่ผู้บังคับหน่วยสามารถควบคุมสถานการณ์การรบในการดำเนินกลยุทธ์ของกำลังรบภาคพื้น การใช้อำนาจการยิง และการใช้กำลังทางอากาศยุทธวิธีอยู่ในความควบคุมและบังคับบัญชาของตนได้อีกด้วย

๑.๒ เขตหลัง หมายถึง พื้นที่ส่วนหลังของยุทธบริเวณที่เป็นแหล่งสนับสนุนทั่วไปและโดยทันทีแก่การปฏิบัติการยุทธและการช่วยรบในเขตหน้า เป็นเขตที่ประกอบด้วยเส้นทางคมนาคมสถานีขนส่งสินค้าทางบก ทางเรือ ทางอากาศ ตลอดจนการส่งกำลัง ซ่อมบำรุง การส่งกลับ และกิจกรรมอื่นๆ อันจำเป็นสำหรับการสนับสนุนและส่งกำลังบำรุงหน่วยสนามในยุทธบริเวณโดยใกล้ชิด

๒ เขตภายใน หมายถึง พื้นที่อันเป็นดินแดนของชาติ ซึ่งอยู่นอกไปจากพื้นที่ที่เป็นยุทธบริเวณและเป็นพื้นที่ที่มีได้ใช้เพื่อการยุทธ เป็นแหล่งสนองความต้องการของกำลังกองทัพในยุทธบริเวณ เป็นแหล่งทรัพยากร โรงงาน และแหล่งผลิตสำหรับเป็นฐานส่งกำลังบำรุง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติในยุทธบริเวณอย่างต่อเนื่อง การจัดแบ่งย่อยพื้นที่การส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ในยุทธบริเวณ และเขตภายในให้ปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติประจำที่แต่ละเหล่าทัพกำหนดไว้

### **การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุง**

#### **สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม**

๑. สำนักนโยบายและแผนกลาโหม (สนผ.กท.) อำนวยการ ประสานงาน เกี่ยวกับด้านการส่งกำลังบำรุง ในส่วนของ สป.

๒. กรมการสรรพกำลังกลาโหม (กทส.กท.) ประสานรวบรวมหลักฐานข้อมูล และดำเนินการเกี่ยวกับการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร กับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องตามภารกิจ

๓. ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร (ศอพท.)

๓.๑ กรมการพลังงานทหาร (พท.ศอพท.) มีหน้าที่วางแผน ดำเนินการ ควบคุม วิจัย พัฒนา ผลิต จัดหา สะสม และให้บริการเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงหรือผลิตภัณฑ์และการพลังงานอื่นตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม ควบคุมและส่งเสริมกิจการขององค์การซึ่งผลิตหรือทำการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมตามที่ได้รับมอบหมาย มีขีดความสามารถ ผลิต น้ำมันดิบ กลั่นน้ำมันดิบ และผลิตกระแสไฟฟ้า

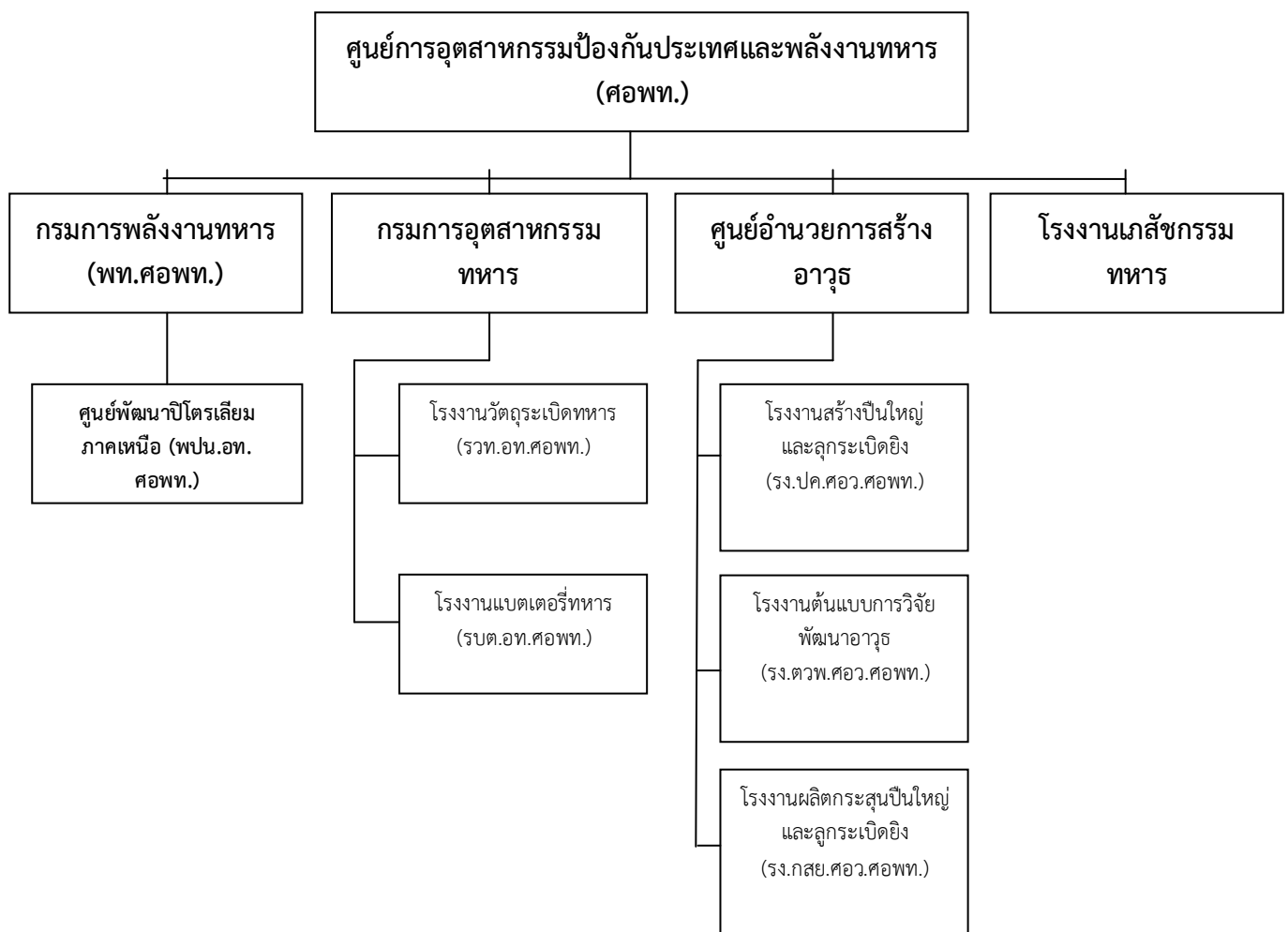
๓.๒ กรมการอุตสาหกรรมทหาร (อท.ศอพท.) มีหน้าที่วางแผน และดำเนินการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับราชการทหารตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม โดยประสานงานกับกระทรวงอื่น เฉพาะที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรม ซึ่งจะเป็นปัจจัยใช้ในการทหาร ควบคุมและส่งเสริมกิจการขององค์การอุตสาหกรรมต่างๆตามที่ได้รับมอบหมาย มีขีดความสามารถ ผลิต ลอย./ค. ชนิดต่างๆ ผลิตดินส่ง

กระสุนชนิดต่างๆ ผลิตกระสุนปืนครบชนิดชนิดต่างๆ ผลิตหมวกเหล็ก สนับสนุนเอกชนร่วมผลิต อาวุธและกระสุนชนิดต่างๆตาม พรบ.๗ และผลิตแบตเตอรี่รถยนต์ทหารชนิดต่างๆ

๓.๓ โรงงานเภสัชกรรมทหาร (รภท.ศอพท.) มีหน้าที่ผลิต จัดหา วิเคราะห์ยา และเวชภัณฑ์ต่างๆ เพื่อใช้และจำหน่ายในส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม ส่วนราชการอื่น และประชาชน มีขีดความสามารถ ผลิตยาชนิดต่างๆ สนับสนุนส่วนราชการและเอกชน

แผนภาพที่ ๒-๑ ผังการจัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

### ผังการจัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร



### กองบัญชาการกองทัพไทย (บก.ทท.)

#### ในภาวะปกติ

๑. กบ.ทท. มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการในด้านการส่งกำลังบำรุงของ กองบัญชาการกองทัพไทย รวมทั้งการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทย ประสานการส่งกำลังบำรุงกับเหล่าทัพที่เกี่ยวข้อง การส่งกำลังบำรุงร่วม การจัดทำแผนการส่งกำลังบำรุง การฝึกด้านการส่งกำลังบำรุง การส่งกำลัง และ

ซ่อมบำรุง การบริการด้านการส่งกำลังบำรุง การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม การให้และรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ การบริหารสิ่งอุปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุง การขนส่งและการเคลื่อนย้าย การระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารด้านการส่งกำลังบำรุง ตลอดจนวิเคราะห์ ปรับปรุง วิจัย พัฒนาวิทยาการในสายงานส่งกำลังบำรุง

**๒. กรมยุทธบริการทหาร** ให้การสนับสนุนส่วนราชการ บก.ทท. ตามภารกิจในเรื่องการจัดหาพัสดุ การบริการทางด้านยานพาหนะ การสร้าง การซ่อมบำรุงสิ่งก่อสร้าง และอสังหาริมทรัพย์

**๓. กรมแผนที่ทหาร** ให้การสนับสนุนในเรื่องแผนที่ให้กับส่วนราชการ บก.ทท. และเหล่าทัพ ตามภารกิจ

**๔. กรมการสนเทศทหาร** ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินการวิธีข้อมูลการวิเคราะห์ ออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศ การฝึกอบรมให้บริการใช้ระบบคอมพิวเตอร์แก่ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม เป็นแหล่งกลางการจัดเก็บข้อมูล หรือข่าวสารของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ส่วนราชการนอกกระทรวงกลาโหม รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ของ บก.ทท. กับระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยราชการอื่น รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน

**๕. กรมการสื่อสารทหาร** ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับ การส่งกำลังและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์สายสื่อสาร (เว้น เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์) เครื่องกำเนิดไฟฟ้าประกอบเครื่องสื่อสาร เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่มีได้กำหนดไว้ให้อยู่ในความรับผิดชอบของสายงานอื่น เครื่องควบคุมการยิงที่ใช้อิเล็กทรอนิกส์ และสิ่งอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการผลิต สร้าง ทดสอบ และซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ตามที่กล่าวข้างต้น

**๖. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา** ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับงานก่อสร้าง งานช่างสนามซ่อมแซมและฟื้นฟูความเสียหายที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค และรับผิดชอบสิ่งอุปกรณ์สายช่างและสายการสัตว์ของกองบัญชาการกองทัพไทย

**๗. สำนักงานแพทย์ทหาร** ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการบริการทางการแพทย์ และรับผิดชอบสิ่งอุปกรณ์สายแพทย์ของกองบัญชาการกองทัพไทย ประสาน อำนวยบริการการบริการทางการแพทย์ร่วมกับเหล่าทัพ ตลอดจนส่วนราชการพลเรือน ภาคเอกชน และมีมิตรประเทศ

### ในภาวะไม่ปกติ

หน่วยส่งกำลังบำรุงจะถูกจัดตั้งเป็นฝ่ายส่งกำลังบำรุง ศูนย์บัญชาการทหารกองบัญชาการกองทัพไทยในภาวะไม่ปกติ (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.) เมื่อสั่ง

ภารกิจ มีหน้าที่วางแผน อำนวยบริการ ประสานงาน กำกับดูแลและพิจารณาเสนอความเห็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการจัดการในเรื่องการส่งกำลังบำรุง ของศูนย์บัญชาการทหารกองบัญชาการกองทัพไทย และประสานการส่งกำลังบำรุง กับเหล่าทัพ ส่วนราชการองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีมิตรประเทศ ในการป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และการรักษาความมั่นคงชายแดน โดยมีขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญดังนี้



ควบคุม บังคับบัญชา การปฏิบัติงานของฝ่ายส่งกำลังบำรุง ศูนย์บัญชาการ  
ทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ดำเนินการเกี่ยวกับการธุรการ การสารบรรณ การกำลังพล การเงิน การส่งกำลัง การ  
บริการ การสถิติ การสวัสดิการ และการรักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในของ  
ฝ่ายส่งกำลังบำรุง ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็นที่เกี่ยวกับ  
นโยบาย และการจัดการในเรื่อง การส่งกำลังบำรุง การส่งกำลังบำรุงร่วม ประสานและพิจารณาเสนอ  
ความเห็น แผนการส่งกำลังบำรุง ของเหล่าทัพ ให้สามารถสนับสนุนแผนยุทธการ  
แผนยุทธศาสตร์ และแผนป้องกันร่วมตามสัญญาและความตกลงทางทหารระหว่างประเทศ

วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็นที่เกี่ยวกับ  
นโยบาย และการจัดการในเรื่อง การกำหนดความต้องการ การควบคุม การจัดหา การเก็บรักษา การ  
แจกจ่าย และการซ่อมบำรุง รวมทั้งประสานการส่งกำลังและซ่อมบำรุงกับเหล่าทัพ

วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็นที่เกี่ยวกับ  
นโยบาย และการจัดการในเรื่อง การพัฒนาฐานทัพ การอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก  
การอสังหาริมทรัพย์ การแรงงาน การบริการทางการแพทย์ การบริการด้านสงคราม  
นิวเคลียร์ ชีวะ เคมี และการบริการด้านอื่นๆ รวมทั้งประสานการบริการและการแพทย์ กับเหล่าทัพ

วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็นที่เกี่ยวกับ  
นโยบาย และการจัดการในเรื่อง การขนส่ง และการเคลื่อนย้าย ตลอดจนการขนส่งทางทหารระหว่าง  
ประเทศ ประสานและเสนอความเห็นในการระดมสรรพกำลังด้านการขนส่ง รวมทั้งประสานการขนส่ง  
กับเหล่าทัพ

วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็นที่เกี่ยวกับ  
นโยบาย และการจัดการในเรื่อง การส่งกำลังบำรุงร่วมตามสัญญาและความตกลงทางทหารระหว่าง  
ประเทศ การให้และการรับความช่วยเหลือทางทหารระหว่างประเทศ ตลอดจนการดำเนินการ  
เกี่ยวกับสิทธิของเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือทางทหาร ทั้งทหารและพลเรือน ที่เข้ามาปฏิบัติการในประเทศ

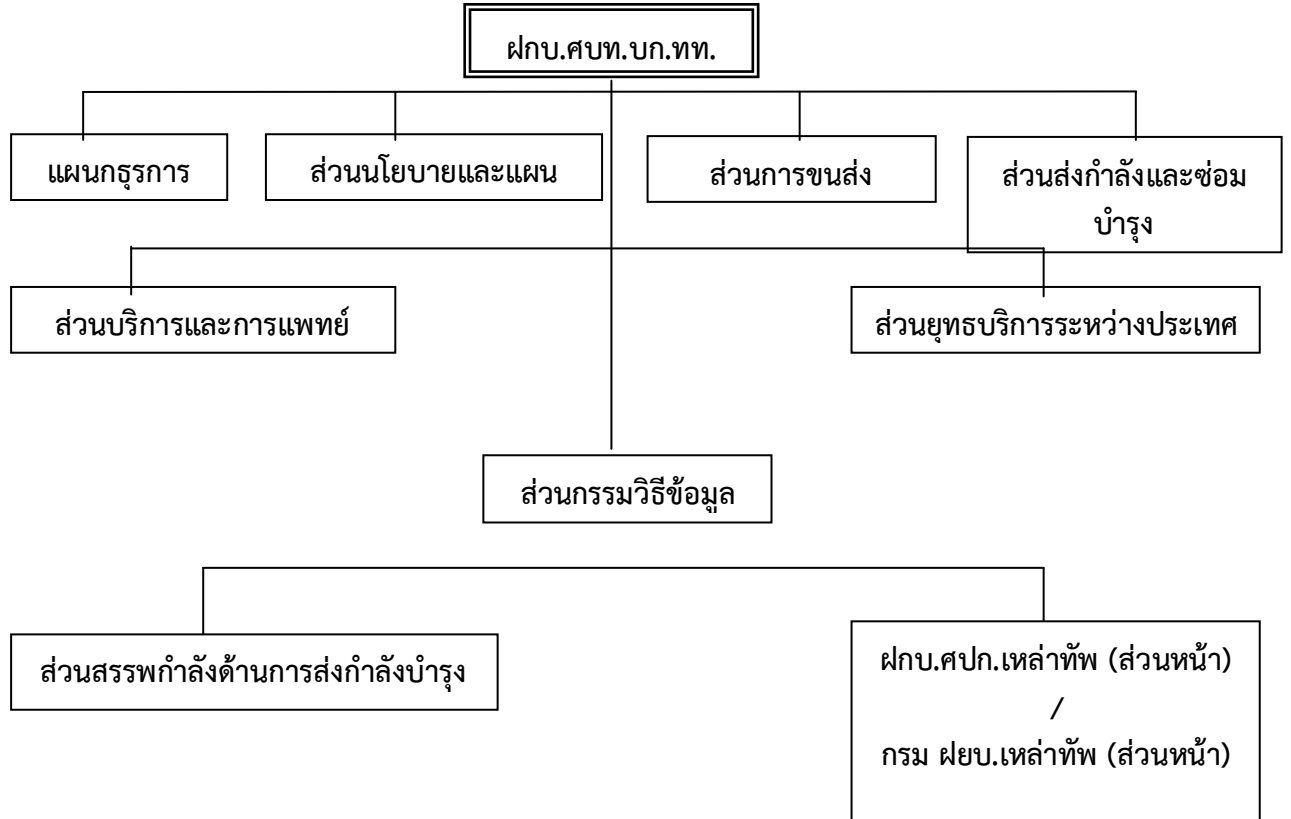
วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็นที่เกี่ยวกับ  
นโยบาย และการจัดการในเรื่องการระดมสรรพกำลังด้านการส่งกำลังบำรุง พิจารณารวบรวม  
วิเคราะห์และประเมินค่าข้อมูล การจัดการต่อทรัพยากรของชาติเว้นการก่อสร้าง การรักษาพยาบาล  
การขนส่ง การแรงงาน และสิ่งอุปกรณ์ที่เข้าอยู่ในระบบการส่งกำลังบำรุงทางทหารแล้ว ประสานและ  
กำกับดูแลแผนระดมสรรพกำลังที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนองความต้องการทางทหารในภาวะฉุกเฉิน หรือใน  
ภาวะสงคราม

วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็นที่เกี่ยวกับ  
นโยบาย และการจัดการในเรื่อง การสถิติ การวิเคราะห์ระบบงาน การดำเนินกรรมวิธีข้อมูลอัตโนมัติ  
การรายงาน ด้านการส่งกำลังบำรุง

ประสานงานด้านการส่งกำลังบำรุง ระหว่างกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ

แผนภาพที่ ๒-๒ ฝ่ายส่งกำลังบำรุง ศูนย์บัญชาการทหาร

### ฝ่ายส่งกำลังบำรุง ศูนย์บัญชาการทหาร



ทบ. ในภาวะปกติ / ในภาวะไม่ปกติ ให้ยึดถือ ropic.การส่งกำลังบำรุงสนับสนุนหน่วยปฏิบัติราชการสนามของกองทัพบก

ทร. ในภาวะปกติ / ในภาวะไม่ปกติ ให้ยึดถือ ropic.การส่งกำลังบำรุงของ ทร

ทอ. ในภาวะปกติ / ในภาวะไม่ปกติ ให้ยึดถือ ropic.ว่าด้วยการส่งกำลังบำรุงของ ทอ.

#### การดำเนินการส่งกำลังบำรุง

๑. การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ให้ใช้ระบบการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติให้มากที่สุดรวมทั้งพิจารณานำระบบกรรมวิธีข้อมูลอัตโนมัติ และเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุงมาใช้ โดยแบ่งการปฏิบัติเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

##### ๑.๑ ชั้นปกติ

การดำเนินการส่งกำลังบำรุง ให้ยึดถือ ropic./ropic. การส่งกำลังบำรุงของหน่วย นโยบาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ของทางราชการเป็นหลักปฏิบัติ

สำรวจและรายงานยุทธโศภรณ์สำคัญที่มีผลต่อการรบ รวมทั้งเสนอประมาณการความต้องการสิ่งอุปกรณ์ขาดแคลน โดยแยกเป็นรายการดังนี้

สิ่งอุปกรณ์รายการวิกฤต

สิ่งอุปกรณ์ที่อยู่ระหว่างการจัดหา  
 สิ่งอุปกรณ์ขาดแคลนที่ต้องจัดหาจากมิตรประเทศ  
 อุปกรณ์ ขาดแคลนที่จะต้องระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารจากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ  
 และภาคเอกชน

**เหล่าทัพปรับระดับความเร่งด่วนและเร่งรัดการจัดหายุทธโปกรณ์** และเพิ่ม  
 ระดับสะสมยุทธโปกรณ์ ทั้งในอัตราและสำรองสงครามให้เป็นไปตามที่ กท. กำหนด  
**เตรียมการจัดตั้งที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง** (ตำบลส่งกำลัง ตำบลซ่อมบำรุง  
 โรงพยาบาลสนาม ศูนย์ส่งกลับ ศูนย์พักฟื้น แหล่งส่งกำลังและบริการ) เส้นทางคมนาคม ทำนำเข้า  
**ทบวงนซ้อตกลงและความช่วยเหลือทางทหารด้านการส่งกำลังบำรุงกับ**  
**มิตรประเทศ** โดยเฉพาะสิ่งอุปกรณ์รายการวิกฤตที่จำเป็นต้องจัดหาจากมิตรประเทศ  
**ประสานส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน** ในการระดม  
 สรรพกำลังเพื่อการทหาร เพื่อให้พร้อมในการสนับสนุนการปฏิบัติทางทหาร

### ๑.๒ ชั้นตอบโต้

**การดำเนินการส่งกำลังบำรุง** ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการปฏิบัติในชั้นปกติ  
**ฝกบ.ศบท.บก.ทท. (ในภาวะปกติ)** แปรสภาพเป็น ฝกบ.ศบท.บก.ทท. (ใน  
 ภาวะไม่ปกติ) เหล่าทัพจัด ฝกบ.ศปก.เหล่าทัพ (ส่วนหน้า) และ กรม ฝยบ.เหล่าทัพ (ส่วนหน้า) มา  
 ประจำที่ ฝกบ.ศบท.บก.ทท. (ในภาวะไม่ปกติ)

**บก.ทท. (ฝกบ.ศบท.บก.ทท. (ในภาวะไม่ปกติ))** อำนวยการ ประสานการ  
 ขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ในเรื่อง

การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงที่เกินขีดความสามารถของเหล่า  
 ทัพจากเหล่าทัพอื่น หรือส่วนราชการใน กท.

การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากส่วนราชการพลเรือน  
 รัฐวิสาหกิจ และการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารจากภาคเอกชน

การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ

#### เหล่าทัพ

จัดตั้งที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง (ตำบลส่งกำลัง ตำบลซ่อมบำรุง โรงพยาบาล  
 สนาม ศูนย์ส่งกลับ ศูนย์พักฟื้น แหล่งส่งกำลังและบริการ) เส้นทางคมนาคม ทำนำเข้า

เตรียมการถอยยุทธโปกรณ์สำรองสงคราม

สนับสนุนการเคลื่อนย้ายการเข้าวางกำลังและการอพยพประชาชน

ดำเนินการควบคุมความเสียหายเป็นพื้นที่ในการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง

### ๑.๓ ชั้นป้องกันประเทศ

**การดำเนินการส่งกำลังบำรุง** ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการปฏิบัติในชั้นตอบโต้  
**การจัดหา** สะสม เพิ่มเติม เพื่อรักษาระดับเกณฑ์ปลอดภัย และเพื่อให้การ  
 สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในชั้นป้องกันประเทศ มีความเพียงพอ ทันเวลาและต่อเนื่อง

สนับสนุนเพื่อทดแทน พื้นฟู และดำรงสภาพความพร้อมในการเสริมความมั่นคง

## ๒. การแบ่งมอบ

### ๒.๑ บก.ทท. รับผิดชอบดังนี้

พิจารณา อำนวยการ และประสานการส่งกำลังบำรุงระหว่างเหล่าทัพ  
ควบคุมการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ซึ่งต้องใช้ร่วมกันระหว่างเหล่า  
ทัพเท่าที่จำเป็น  
ดำเนินการ เพื่อสนับสนุนให้การส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพได้บรรลุผลตาม  
ความต้องการ

๒.๒ เหล่าทัพ รับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่กำลังของตนที่  
เข้าปฏิบัติการ นอกจากจะมีคำสั่งจาก บก.ทท. และข้อตกลงระหว่างเหล่าทัพกำหนดการสนับสนุนไว้  
เป็นอย่างอื่น

๒.๓ หน่วยที่ขึ้นควบคุมทางยุทธการกับหน่วยอื่น คงรับการสนับสนุนการส่งกำลัง  
บำรุงจากหน่วยต้นสังกัดเดิม เว้นแต่จะได้ตกลงเป็นอย่างอื่น

## การส่งกำลังบำรุง

### ๑. การส่งกำลัง

การดำเนินการในเรื่องการส่งกำลัง (ความต้องการ การจัดหา การแจกจ่าย การ  
จำหน่าย และการควบคุม) ให้ยึดถือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่  
แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งคำสั่ง กท. (เฉพาะ) ที่ ๕๐/๕๐ ลง ๑๖ มี.ค.๕๐ เรื่องการพัสดุ และรปจ./รปป. การ  
ส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพ เป็นหลักปฏิบัติ นอกจากจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

๑.๑ การแบ่งประเภทของสิ่งอุปกรณ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติการส่งกำลังบำรุงร่วม  
ของกองทัพไทย แบ่งออกเป็น ๑๐ ประเภท ดังนี้

- ประเภท ๑ ได้แก่ อาหาร
- ประเภท ๒ ได้แก่ เสื้อผ้า ยุทธภัณฑ์ประจำกาย กระโจมน เครื่องมือชุด  
เครื่องมือประจำหน่วย ยุทธภัณฑ์ และสิ่งอุปกรณ์ประจำสำนักงาน
- ประเภท ๓ ได้แก่ น้ำมัน
- ประเภท ๔ ได้แก่ สิ่งก่อสร้าง
- ประเภท ๕ ได้แก่ กระสุนวัตถุระเบิด
- ประเภท ๖ ได้แก่ รายการที่เป็นความต้องการของส่วนบุคคล
- ประเภท ๗ ได้แก่ ยุทธภัณฑ์หลัก
- ประเภท ๘ ได้แก่ ยุทโธปกรณ์สายแพทย์รวมทั้งชิ้นส่วนซ่อมสายแพทย์
- ประเภท ๙ ได้แก่ ชิ้นส่วนซ่อม (เว้นสายแพทย์)
- ประเภท ๑๐ ได้แก่ ยุทโธปกรณ์ที่มีใช้สนับสนุนโครงการทางทหาร

### ๑.๒ ระดับการสะสมสิ่งอุปกรณ์

๑.๒.๑ บก.ทท.(ฝกบ.สบท.บก.ทท.) ดำเนินการประสาน และกำกับดูแลใน  
เรื่องกำหนดระดับการสะสมสิ่งอุปกรณ์ทางทหาร โดยยึดถือ

อนุมัติ รมว.กท. ทำหนังสือ สม. ลับมาก ด่วนมาก ฉบับ กท.  
รับที่ ๑๖๗๗/๒๒ ลง ๑๓ ก.ย.๒๒ เรื่อง แนวความคิดในการวางแผนสะสมอาวุธยุทธโปกรณ์เพื่อความ  
พร้อมรบและเตรียมสงคราม

คำสั่ง บก.ทหารสูงสุด ปกปิด (เฉพาะ) ที่ ๘๓๐/๓๗ ลง ๑๕ ก.ย.  
๓๗ เรื่อง นโยบายและหลักการในการเตรียมการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร

เกณฑ์การคิดคำนวณกระสุนสำรองสงคราม ให้ยึดถือตามคำสั่งที่  
เกี่ยวข้องเป็นหลัก

**๑.๒.๒ เหล่าทัพ กำหนดระดับการสะสมสิ่งอุปกรณ์ไว้ในพื้นที่ต่าง ๆ ได้**  
ตามความเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานของเหล่าทัพของตน

### ๑.๓ การจัดหา

เหล่าทัพรับผิดชอบในการจัดหายุทธโปกรณ์ของตนเองเป็นหลัก ยกเว้น ได้มี  
ข้อตกลงหรือมอบหมายให้เหล่าทัพใดเหล่าทัพหนึ่ง รับผิดชอบเป็นกรณี

ให้จัดหาโดยการซื้อ การจ้าง และการเช่าเป็นหลัก การเกณฑ์  
จะทำเมื่อมีความจำเป็น

การเกณฑ์ให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.กฎอัยการศึก พ.ศ.๒๔๕๗ และ พ.ร.บ.การเกณฑ์  
ช่วยราชการทหาร พ.ศ.๒๕๓๐

ให้ใช้สิ่งอุปกรณ์ที่จัดหาได้ภายในประเทศให้มากที่สุด

ดำเนินการจัดหา สป. รายการวิกฤต ให้ได้ สป. เพียงพอ ต่อการยุทธใน  
ขั้นต้น ก่อนวัน ป.

### ๒. การซ่อมบำรุง

เหล่าทัพรับผิดชอบการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของตนเอง ยกเว้นได้มีข้อตกลงให้มีการ  
ซ่อมแบบรวมการ และมอบให้เหล่าทัพใดเหล่าทัพหนึ่งรับผิดชอบในแต่ละกรณี

### ๓. การขนส่ง

#### ๓.๑ บก.ทท. (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.) ดำเนินการในเรื่อง

ประสานความต้องการในการขนส่งของเหล่าทัพ

ประสานความต้องการในการขนส่ง ซึ่งทางทหารต้องการรับการสนับสนุนจาก  
ส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และมิตรประเทศตามข้อตกลงรวมทั้งการใช้เส้นทางลำเลียงต่าง ๆ และ  
แบ่งมอบให้เหล่าทัพตามความเหมาะสม

ประสานการเคลื่อนย้ายเป็นส่วนรวม

**๓.๒ เหล่าทัพ** รับผิดชอบดำเนินการขนส่งสนับสนุนกำลังปฏิบัติการของตน ในกรณี  
ที่เกินขีดความสามารถ หรือได้รับมอบงานนอกภารกิจของตน ให้เสนอความต้องการไปยัง  
บก.กองทัพไทย (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.)

ทบ. รับผิดชอบ ประสานงานและควบคุมการเคลื่อนย้ายทางบก (ทางถนน  
ทางราบ) และทางน้ำในแผ่นดิน

ทร. รับผิดชอบ ประสานงานและควบคุมการเคลื่อนย้ายทางทะเล

ทอ. รับผิดชอบ ประสานงานและควบคุมการเคลื่อนย้ายทางอากาศ

### ๓.๓ การขนส่งทางถนน

#### ๓.๓.๑ ภาคเหนือ

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ เป็นเส้นทางหลักส่งกำลัง (กรุงเทพฯ - จ. นครสวรรค์ - จ.ตาก - จ.ลำปาง - จ.เชียงราย)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑ เป็นเส้นทางหลักส่งกำลังสำรอง (กรุงเทพฯ - จ.พิษณุโลก - จ.อุตรดิตถ์ - จ.ลำปาง - จ.ลำพูน - จ.เชียงใหม่)

#### ๓.๓.๒ ภาคกลาง

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๓ เป็นเส้นทางหลักส่งกำลัง (กรุงเทพฯ - จ.กาญจนบุรี - อ.สังขละบุรี - ม.จวงเย้า - ม.ทานบูชายัน - ม.มะละแหม่ง)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ เป็นเส้นทางหลักส่งกำลังสำรอง (กรุงเทพฯ - จ. ประจวบคีรีขันธ์ - ช้องสิงขร - ม.ตะนาวศรี)

#### ๓.๓.๓ ภาคใต้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ เป็นเส้นทางหลักส่งกำลัง(กรุงเทพฯ - จ. ประจวบคีรีขันธ์ - จ.ชุมพร - จ.ระนอง - จ.ภูเก็ต)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ - ๔๑ - ๔๔ เป็นเส้นทางหลักส่งกำลังสำรอง (กรุงเทพฯ - จ.ประจวบคีรีขันธ์ - จ.ชุมพร - จ.สุราษฎร์ธานี - จ.พังงา - จ.ภูเก็ต)

๓.๔ การขนส่งทางราง ประกอบด้วย การขนส่งทางรถไฟ การขนส่งทางรถไฟฟ้า และการขนส่งทางรถไฟใต้ดิน

ใช้การขนส่งทางรถไฟเป็นวิธีขนส่ง สำหรับการเคลื่อนย้าย และลำเลียงระยะไกล

ในการวางแผนการเคลื่อนย้ายให้พิจารณาใช้ขีดความสามารถทางรถไฟ

๓.๕ การขนส่งทางน้ำในแผ่นดิน ให้พิจารณาใช้การขนส่งทางน้ำเสริมการขนส่ง ทางถนน และทางรถไฟให้มากที่สุด โดยพิจารณาถึงความปลอดภัย เวลาที่ต้องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่

๓.๖ การขนส่งทางทะเล กำหนดให้ท่าเรือสัตหีบ ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรือ กรุงเทพฯ ท่าเรือน้ำลึกสงขลา และท่าเรือภูเก็ต เป็นท่าเรือหลักในการรับส่งยุทธโธปกรณ์ ท่าเรือทางราชการอื่น ๆ ท่าเรือ เอกชนและหาดต่าง ๆ ให้ใช้เป็นท่าเรือเพิ่มเติม

#### ๓.๗ การขนส่งทางอากาศ

กำหนดให้ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยาน เชียงใหม่ ท่าอากาศยานเชียงราย ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน ท่าอากาศยานพิษณุโลก สนามบินตาคีลี สนามบินกำแพงแสน สนามบินประจวบคีรีขันธ์ สนามบินสุราษฎร์ธานี ท่าอากาศยานภูเก็ต และท่าอากาศยานหาดใหญ่ เป็นสนามบินหลัก สนามบินอุตะเถา สนามบินนครราชสีมา สนามบินอุบลราชธานี สนามบินอุดรธานี เป็นสนามบินสำรอง สนามบินอื่น ๆ เป็นสนามบินเพิ่มเติม

การขนส่งทางอากาศ ให้ใช้เฉพาะในกรณีจำเป็น และเร่งด่วน

#### ๔. การบริการทางการแพทย์

๔.๑ การบริการทางการแพทย์ ต้องมีการร่วมมือและประสานกันอย่างใกล้ชิดในทุก ๆ ด้าน ระหว่างแพทย์เหล่าทัพและฝ่ายพลเรือน

##### ๔.๒ บก.ทท. (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.)

ประสานการปฏิบัติกับเหล่าทัพในเรื่อง การส่งกลับและการรักษาพยาบาลที่เกินขีดความสามารถของเหล่าทัพ

ประสานการใช้ทรัพยากรการแพทย์ของเหล่าทัพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกัน  
ประสานกับหน่วยบริการทางการแพทย์ของพลเรือน และของมิตรประเทศ เพื่อขอรับการสนับสนุนทางการแพทย์ตามความจำเป็น

##### ๔.๓ เหล่าทัพ

การบริการทางการแพทย์ให้ปฏิบัติตาม รปจ./รปป. การส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพ  
ประสานและให้ความร่วมมือด้านบริการทางการแพทย์ซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด

##### ๔.๔ การบริการทางการแพทย์

การเวชกรรมป้องกัน บก.ทท. (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.) ประสานกิจการเวชกรรมป้องกันของเหล่าทัพ และส่วนราชการพลเรือน ตามความจำเป็น

การรักษาพยาบาล

บก.ทท. (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.) ประสานการรักษาพยาบาลของเหล่าทัพ และส่วนราชการพลเรือน ตามความจำเป็น

เหล่าทัพรับผิดชอบการรักษาพยาบาลของตนเอง และรายงานการปฏิบัติ รวมทั้งขีดความสามารถในการรักษาพยาบาล (จำนวนเตียงคนไข้) ให้บก.กองทัพไทย (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.) ทราบ  
การรักษาพยาบาลเฉลยศึก ให้ปฏิบัติตามอนุสัญญาเจนีวา ลง ๑๒ ส.ค.๙๒

##### ๔.๕ การส่งกลับ

บก.กองทัพไทย (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.) รับผิดชอบการส่งกลับร่วม ในเรื่องการส่งกลับที่เกินขีดความสามารถของเหล่าทัพ หรือการบริการร่วมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เหล่าทัพรับผิดชอบการส่งกลับของตนเอง

ให้ใช้การส่งกลับทางถนนและทางรถไฟเป็นหลัก การส่งกลับทางอากาศให้ใช้ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วน

ทอ. สนับสนุนการส่งกลับทางอากาศเป็นส่วนรวม

#### การบริการ

##### ๑. ที่ดินและอาคาร

บก.กองทัพไทย (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.) ประสานและให้การสนับสนุนในการใช้ที่ดิน และอาคารที่เหล่าทัพมีความจำเป็นต้องใช้ร่วมกัน

การใช้ที่ดิน และอาคารของเอกชนในพื้นที่เพื่อใช้เป็นที่พักแรมด้วยวิธีเกณฑ์ให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การเกณฑ์ช่วยราชการทหาร พ.ศ.๒๕๓๐

เหล่าทัพที่ต้องการใช้ที่ดิน และอาคารของเอกชนในพื้นที่ให้ประสานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่ ยกเว้นกรณีเร่งด่วนซึ่งจำเป็นต้องการรบ และความปลอดภัยของหน่วยให้ใช้ที่ดิน และอาคารต่าง ๆ ได้ทันที และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่ทราบในภายหลัง

## ๒. การก่อสร้าง

การก่อสร้างใหม่ ให้กระทำเฉพาะเท่าที่จำเป็นอย่างแท้จริงโดยให้พิจารณาตัดแปลงสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่แล้วก่อน

บก.กองทัพไทย (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.) จะประสานการใช้ขีดความสามารถจากส่วนราชการอื่นตามความเหมาะสม

๓. การพัฒนาฐานทัพ บก.ทท. (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.) จะประสานการพัฒนาปรับปรุง และการซ่อมบำรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตามความต้องการในการปฏิบัติการทางทหาร

๔. การบริการอื่นๆ เหล่าทัพประสานกับส่วนราชการในพื้นที่เพื่อขอใช้บริการต่าง ๆ ได้แก่ สาธารณูปโภค การสื่อสาร การดับเพลิง การป้องกันอัคคีภัย และอื่น ๆ ตามความจำเป็น โดยไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนถึงขั้นเสียหาย

## ๕. แรงงาน

แรงงานพลเรือน

ให้ใช้แรงงานพลเรือนในพื้นที่ให้มากที่สุด เท่าที่จะไม่เสียหายในด้านการรักษาความปลอดภัย

การจัดการแรงงานพลเรือนให้ใช้วิธีจ้างเป็นหลัก โดยให้ยึดถือกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับที่มีอยู่

บก.กองทัพไทย (ฝกบ.ศบท.บก.ทท.) จะประสานการใช้แรงงานพลเรือนเป็นส่วนรวม

แรงงานเชลยศึกให้ปฏิบัติโดยอนุโลมตามอนุสัญญาเจนีวา ลง ๑๒ ส.ค.๕๒

## นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด/ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการทางทหาร

๑. การพิทักษ์รักษา ปกป้อง และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์กำลังพลทุกนาย จงรักภักดี พิทักษ์รักษา ปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักและเคารพยิ่งของปวงชนชาวไทยอย่างสมพระเกียรติ

ให้กำลังพลศึกษาและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระราชดำรัส และหลักการทรงงานมาเป็นแนวทางในการประพฤติตนและปฏิบัติงานขยายผลการจัดตั้งหมู่บ้านตามรอยเท้าพ่อให้ครอบคลุมในทุกภูมิภาครวมทั้งจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในหน่วยทหาร เพื่อถ่ายทอดและขับเคลื่อนการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ป้องกันและทำความเข้าใจ มิให้มีการล่องละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งดำเนินการต่อสื่อทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ล่องละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์

ให้ความสำคัญสูงสุดในการถวายความปลอดภัยแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ โดยถือเป็นกิจสำคัญที่ทหารทุกนายต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด



ให้ความสำคัญในการจัด กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ โดยร่วมกับส่วนราชการและภาคประชาชนจัดกิจกรรมและโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์ครบ ๗๐ ปี และงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ฉลองพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ ตลอดจนกิจกรรมและโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

สนับสนุนงานตามโครงการพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อย่างเต็มขีดความสามารถตลอดจนเร่งขยายผลตามโครงการและแบบอย่างที่ดีทรงวางรากฐานไว้ให้แพร่หลายเป็นที่ประจักษ์และเกิดประโยชน์ในวงกว้าง

รณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนรักษาและเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ ด้วยการสนับสนุนการจัดกิจกรรมในทุกโอกาส เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่บทความเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชนโครงการพระราชดำริ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการปกป้องรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ต่อเนื่องให้เป็นไปตามแนวทางพระราชทาน

## ๒. การป้องกันประเทศ

### ด้านการข่าว

พัฒนาและบูรณาการระบบงานข่าวกรองของกองทัพไทยให้มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นระบบฐานข้อมูลร่วมด้านการข่าว การพัฒนาระบบการวิเคราะห์ข่าว และการบูรณาการงานด้านการข่าวของประชาคมข่าวกรองให้สามารถวิเคราะห์ ข่าวสาร/ข่าวกรอง ได้อย่างถูกต้องและทันเวลา

ปลูกฝังจิตสำนึกการทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสารให้กับกำลังพลทุกคน เพื่อให้สามารถรายงานข่าวที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ทันเวลา และตรงประเด็น

พัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลด้านการข่าวในการป้องกันประเทศ โดยจัดการฝึกอบรมและให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ในงานที่ต้องรับผิดชอบ มีความพร้อมในการจัดทำ ผลผลิต/ผลลัพธ์ ด้านการข่าวประกอบแผนป้องกันประเทศ การนำยุทธโศปกรณ์และเครื่องมือด้านการข่าวในระดับยุทธการ เช่น อากาศยานไร้คนบินขนาดกลาง ระบบแผนที่สถานการณ์ร่วมกองทัพไทย (Common Operation Picture: COP) มาร่วมทดสอบการฝึก

พัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลในงานด้านการต่อต้านข่าวกรอง ให้สามารถดำเนินมาตรการต่อต้านข่าวกรองเชิงรุกและเชิงรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำและปรับปรุงหลักนิยามการต่อต้านข่าวกรองร่วมของกองทัพไทย การพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยที่ตั้งให้มีประสิทธิภาพสามารถรองรับภัยคุกคามได้ทุกรูปแบบ

นำเทคโนโลยีด้านการต่อต้านข่าวกรองที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินการ

พัฒนาขีดความสามารถของนักวิเคราะห์ให้สามารถแจ้งเตือนแนวโน้มภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง แม่นยำ เพื่อสนับสนุนภารกิจในการป้องกันประเทศ

### ด้านยุทธการ

กองทัพไทยต้องมีความพร้อมด้านการป้องกันประเทศ มีขีดความสามารถในการพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งชาติ สามารถเอาชนะภัยคุกคามได้ในทุกรูปแบบและระดับความขัดแย้งโดยยึดมั่นในหลักการการมีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเอง และใช้การปฏิบัติการร่วมสามเหล่าทัพ ภายใต้การอำนวยการของกองบัญชาการกองทัพไทย โดย

กำลังทางบก มีขีดความสามารถในการเคลื่อนย้ายได้ทุกสภาพภูมิประเทศ สามารถปฏิบัติการเป็นอิสระและสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

กำลังทางเรือต้องมีขีดความสามารถคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กำลังทางอากาศต้องมีขีดความสามารถในการครองความได้เปรียบทางอากาศต่อฝ่ายตรงข้าม

วางกำลังป้องกันชายแดนและบูรณาการการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมสอดคล้องกับการบริหารจัดการชายแดนทั้งทางบกและทางทะเลตามกรอบประชาคมอาเซียน และรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน

ปรับปรุงโครงสร้างกำลังกองทัพไทยให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบบริหารจัดการกองทัพ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงพร้อมเผชิญภัยคุกคามในทุกรูปแบบ เป็นกำลังอเนกประสงค์ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติการร่วมมีความคล่องตัว และตอบสนองภารกิจได้อย่างหลากหลาย ทั้งภารกิจป้องกันประเทศและการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม ตลอดจนการสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาของชาติในด้านต่างๆ รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในทุกรูปแบบ

พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพ และระบบป้องกันประเทศให้มีความพร้อมในการพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งชาติ โดยดำเนินการตามยุทธศาสตร์ทหาร เร่งรัดการจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถ และปรับปรุงแผนป้องกันประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมกำลังและใช้กำลังให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น

ใช้บทบาทของคณะผู้บัญชาการทหารให้เป็นประโยชน์ในการเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในเรื่องการเตรียมกำลังและการใช้กำลังทหาร รวมทั้งใช้การประชุมสภากลาโหมในการพิจารณาเรื่องที่เป็นนโยบายสำคัญ

ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาวิจัยที่ใช้ประโยชน์ได้จริงรวมทั้งสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการทหารของกระทรวงกลาโหม เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง โดยบูรณาการความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

พัฒนาสนามฝึกต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการสนับสนุนการฝึกร่วมของกองทัพไทย และการฝึกร่วม/ผสมกับมิตรประเทศ โดยให้มีแผนงาน/โครงการพัฒนาสนามฝึกอย่างชัดเจน รวมทั้งบูรณาการการใช้งบประมาณในการพัฒนาสนามฝึก และการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากมิตรประเทศอย่างเป็นระบบ

พัฒนาการฝึกร่วมกองทัพไทยให้สอดคล้องกับการเตรียมกำลังและใช้กำลังตามแผนป้องกันประเทศด้วยการปฏิบัติการร่วมและการบูรณาการทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าและ

มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อความพร้อมในการเผชิญกับสถานการณ์วิกฤติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมทั้งขยายผลโครงการนำร่องการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations: NCO) โดยนำมาใช้ในการฝึกซ้อมกองทัพไทย

พัฒนาการฝึกผสม การฝึกร่วม/ผสมกับมิตรประเทศอย่างเป็นระบบ และขยายไปสู่การฝึกในระดับพหุภาคี รวมทั้งแสวงประโยชน์ในการนำเทคนิค ยุทธวิธีมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการฝึกและการพัฒนาหลักนิยมของกองทัพไทยให้ทันสมัย มุ่งไปสู่การเตรียมความพร้อมของกำลังพลให้สามารถปฏิบัติการร่วมกับนานาชาติภายใต้กรอบประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers' Meeting - Plus : ADMM-Plus) และการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบสหประชาชาติ

ฝึกกำลังทุกภาคส่วนในการป้องกันประเทศและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในทุกรูปแบบ

สนับสนุนการพัฒนาระบบกำลังสำรองให้สอดคล้องกับแนวทางการใช้กำลังกองทัพ และให้เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายด้านความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งเตรียมการรองรับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรองที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พัฒนาขีดความสามารถของศูนย์บัญชาการทางทหาร ในการเป็นกองบัญชาการร่วมที่สามารถอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการร่วมได้อย่างแท้จริงโดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลทางทหารให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations: NCO) ส่งเสริมบทบาทและขีดความสามารถของตำรวจตระเวนชายแดนให้สามารถปฏิบัติการร่วมกับกองทัพไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านส่งกำลังบำรุง

พัฒนาระบบงานส่งกำลังบำรุงร่วมให้มีความพร้อมและใช้ประโยชน์จากงานมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ทางทหาร ตลอดจนบูรณาการการใช้ศักยภาพด้านต่าง ๆ ที่แต่ละเหล่าทัพมีอยู่ เพื่อให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติการร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒนาการส่งกำลังบำรุงร่วม โดยจัดให้มีการฝึกส่งกำลังบำรุงร่วมที่สอดคล้องและสนับสนุนการฝึกซ้อมกองทัพไทย

ประสานการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารให้สอดคล้องกับความจำเป็นทางทหาร รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสำรองสิ่งอุปกรณ์และอาวุธยุทธโศปกรณ์เพื่อให้มีความพร้อมในการป้องกันประเทศ

## ระเบียบ คำสั่ง และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับเอกสารวิจัยในหัวข้อ “การพัฒนาแบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” นี้ได้พิจารณาคำสั่งกองทัพบก ที่ ๔๘๗/๒๕๓๓ เรื่อง กำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก มาใช้ เนื่องจากคำสั่งดังกล่าวมีประเด็นที่สำคัญ รวมไปถึงหลักการและแนวความคิดเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุง

ที่มีประโยชน์ต่อการทำเอกสารวิจัยในหัวข้อดังกล่าวฯ โดยคำสั่งนี้ได้อนุมัติหลักการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกดังนี้

### ๑. ภารกิจในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

ตามพระราชบัญญัติ จัตระเบียราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๔ กำหนดให้กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก และป้องกันราชอาณาจักรมีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับหน้าที่ที่ได้รับจึงกำหนดภารกิจในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ดังนี้

๑.๑ สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่หน่วยต่างๆ ในกองทัพบกให้สามารถทรงชีพอยู่ได้และสามารถปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จตามความมุ่งหมายและเป็นผลดีแก่กองทัพบก

๑.๒ สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่เหล่าทัพอื่น ๆ หน่วยราชการและองค์การอื่นใดเมื่อได้รับการร้องขอ รวมทั้งกำลังชาติพันธมิตรตามที่มีข้อตกลงกันไว้

### ๒. นโยบายในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

๒.๑ ดำเนินการส่งกำลังบำรุงตามหลักการส่งกำลังบำรุง ดังนี้

๒.๑.๑ การรวมการสนับสนุน หมายถึงการรวมขีดความสามารถในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของหน่วยสนับสนุนทั้งปวง ไปสนับสนุนหน่วยทางยุทธวิธีให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบ

๒.๑.๒ การสนับสนุนจากข้างหลังไปข้างหน้า หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงที่อยู่ในเขตหลัง หรือใกล้กับฐานการส่งกำลังบำรุงจะต้องให้การสนับสนุนแก่หน่วยที่อยู่ใกล้พื้นที่การรบตามลำดับ รวมทั้งหมายถึงการสนับสนุน จะกระทำจากหน่วยเหนือไปยังหน่วยรองด้วย เพื่อเป็นการปลดเปลื้องภาระงานด้านการส่งกำลังบำรุงของหน่วยรองให้มากที่สุด

๒.๑.๓ ความเชื่อถือได้ หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจะต้องมีขีดความสามารถ ซึ่งทำให้หน่วยรับการสนับสนุนมีความมั่นใจได้ว่าจะได้รับการสนับสนุนได้ตามเวลาและสถานที่ที่ได้วางแผนไว้ในกรณีจำเป็นต้องมีแหล่งสนับสนุนสำรองและแผนสำรองไว้ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นจะต้องป้องกันแหล่งสนับสนุนของตนจากการสูญหายจากสาเหตุต่างๆ ตลอดจนการใช้อย่างไม่ประหยัด

๒.๑.๔ ความง่าย ความยุ่งยากสลับซับซ้อนเกี่ยวกับระบบการส่งกำลังบำรุงจะต้องมีน้อยที่สุด ระบบการส่งกำลังบำรุงที่ดีควรหลีกเลี่ยงแบบพิมพ์ที่ต้องกรอกข้อความต่าง ๆ โดยที่ไม่ได้นำข่าวสารที่กรอกนั้นมาใช้ประโยชน์ต้องไม่ผ่านสายงานและเจ้าหน้าที่มากตลอดจนต้องไม่มีการขออนุมัติกันหลายลำดับชั้น ความง่ายนี้ยังหมายรวมถึงการใช้สิ่งอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันได้หลาย ๆ รายการ สามารถใช้งานถอดประกอบและซ่อมบำรุงได้โดยง่ายอีกด้วย

๒.๑.๕ การทันเวลา การส่งกำลังบำรุงจะต้องมีและใช้ได้ปริมาณที่ต้องการ ณ เวลาและสถานที่ที่กำหนด เฉพาะเรื่องเวลานั้นต้องให้มีความพอดีโดยไม่ล่าช้าแต่ไม่ควรก่อนเวลามากนัก

๒.๑.๖ การมีส่วนร่วม การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงต้องให้เหมาะสมกับความต้องการในการสนับสนุน ไม่น้อยเกินไป จนทำให้ส่วนดำเนินการสูญเสียภารกิจทางยุทธการ เพราะขาดการสนับสนุนที่เพียงพอ การจัดงานของหน่วยส่งกำลังบำรุงเองต้องมีส่วนร่วมสัมพันธ์กันด้วย

เช่น ต้องมีเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงให้สัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ส่งกำลัง หรือต้องมีหน่วยส่งกลับทางการแพทย์ ให้สัมพันธ์กับหน่วยรักษาพยาบาล เป็นต้น

**๒.๑.๗ อำนาจหน้าที่** ถึงแม้ความรับผิดชอบทางการส่งกำลังบำรุงจะเป็นความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาแต่เพียงผู้เดียวก็ตาม แต่สมควรมอบอำนาจหน้าที่ให้กับผู้บังคับหน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้เพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นผลสำเร็จ และมีความอ่อนตัวพอสมควร โดยไม่ถูกแทรกแซงจากบุคคลอื่นๆ ด้วย

**๒.๑.๘ ความปลอดภัย** การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงต้องไม่ถูกขัดขวางอย่างรุนแรงด้วยการกระทำของข้าศึก และด้วยข้อห้ามจากมาตรการรักษาความปลอดภัยของฝ่ายเดียวกัน

**๒.๑.๙ การประหยัด** หมายถึงการใช้กำลังพล สิ่งอุปกรณ์ การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งกำลังบำรุงเท่าที่จำเป็นให้คุ้มค่าที่สุดโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ จะต้องพึงเล็งในเรื่องการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถใช้สิ่งอุปกรณ์นั้น ๆ ให้คงสภาพได้นานที่สุด

### ๓. แนวความคิดในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

**๓.๑ ใช้ระบบการส่งกำลังบำรุงระบบเดียวกันทั้งในยามปกติและในยามสงคราม** ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

**๓.๒ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน** แต่อาจจะมีข้อแตกต่างกันบ้างทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างของที่ตั้ง สภาพภูมิประเทศ ลมฟ้าอากาศ และเหตุการณ์ที่เผชิญหน้าหน่วยนั้นๆ

**๓.๓ มอบความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงให้แก่กองทัพภาค** เป็นหน่วยดำเนินการสนับสนุนหน่วยใช้ที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้มากที่สุด โดยการกระจายสิ่งอุปกรณ์ การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ออกไปยังสถานที่ตั้งการส่งกำลังบำรุงในส่วนภูมิภาค

**๓.๔ จัดและเตรียมการให้มีสิ่งอุปกรณ์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา** ด้วยการจัดหาตามปกติ และยึดถือนโยบายการดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรมทหารของกระทรวงกลาโหมเป็นหลัก

**๓.๕ จัดและเตรียมให้มีการสะสมสิ่งอุปกรณ์สำรองสงครามที่จำเป็นไว้** รวมทั้งเตรียมการระดมสรรพกำลังด้านการส่งกำลังบำรุงไว้ให้พร้อม

**๓.๖ จัดและเตรียมให้มีการบริการ สิ่งก่อสร้าง การสาธารณูปโภค** รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งปวง ให้สามารถสนองความต้องการแก่หน่วยต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน

**๓.๗ จัดให้มีหน่วยส่งกำลังบำรุงอย่างเพียงพอ** และให้ได้ส่วนสัมพันธ์กับหน่วยกำลังรบ โดยการปรับปรุงเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยส่งกำลังบำรุงที่มีอยู่แล้ว และจัดตั้งหน่วยส่งกำลังบำรุงขึ้นใหม่ตามความจำเป็น

**๓.๘ พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุง** ให้เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ

## ๔. ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุง

### ๔.๑ ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงโดยทั่วไป

๔.๑.๑ ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารทุกระดับ รับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงให้หน่วยของตนและหน่วยที่มาขึ้นสมทบ รวมทั้งหน่วยอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ ความรับผิดชอบนี้จำแนกออกได้เป็นดังนี้

๔.๑.๑.๑ ควบคุมให้หน่วยซึ่งตนรับผิดชอบปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุง ตามแบบธรรมเนียมและหลักนิยมของทางราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เป็นไปตามหลักการส่งกำลังบำรุง

๔.๑.๑.๒ แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วย ซึ่งตนรับผิดชอบโดยใกล้ชิด รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถให้แก่หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงซึ่งตนควบคุมอยู่ เมื่อได้มอบภารกิจให้เกินขีดความสามารถของหน่วยสนับสนุนนั้น ๆ ทั้งนี้ ด้วยการใช้ความริเริ่มของตนและการใช้กำลังพล อีกทั้งสิ่งอุปกรณ์การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในความรับผิดชอบของตน ให้เต็มความสามารถก่อนขอการสนับสนุนจากหน่วยอื่นหรือหน่วยเหนือ

๔.๑.๑.๓ มอบภารกิจให้แก่หน่วยรอง ให้อยู่ภายในวิสัยที่สามารถทำการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงได้

### ๔.๑.๒ หน่วยใช้รับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุง ดังนี้

๔.๑.๒.๑ ส่งข่าวสารเสนอความต้องการ และสถานภาพทางการส่งกำลังบำรุงให้หน่วยบังคับบัญชา และหน่วยสนับสนุนทราบอยู่เสมอ

๔.๑.๒.๒ ใช้สิ่งอุปกรณ์การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งกำลังบำรุงตามความจำเป็นโดยประหยัด และอย่างมีเหตุผล

๔.๑.๒.๓ ดำเนินกรรมวิธีในการส่งกำลังบำรุงให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ

๔.๑.๓ หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง รับผิดชอบในการให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วยต่าง ๆ ที่ได้รับมอบตามภารกิจ และขีดความสามารถของตน ความรับผิดชอบนี้หมายรวมถึง การกำกับดูแล รวมทั้งการเยี่ยมหน่วยเพื่อทราบข่าวสารของหน่วยใช้ โดยนำมาใช้ประโยชน์ในการพิจารณาให้การสนับสนุน และการควบคุมการสนับสนุนให้เป็นไปตามหลักการส่งกำลังบำรุงด้วย

### ๔.๒ ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับต่าง ๆ

๔.๒.๑ กองทัพบก รับผิดชอบการกำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด ความรับผิดชอบ และระบบการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งรับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบก

๔.๒.๒ กองทัพภาค รับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วยในอัตราและหน่วยอื่นๆ ที่กองทัพบกมอบหมายให้มีที่ตั้ง หรือเข้าปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ของกองทัพภาค หรือพื้นที่ที่กองทัพบกกำหนด โดยมีกองบัญชาการช่วยรบ มณฑลทหารบกและ จังหวัดทหารบกเป็นหน่วยปฏิบัติการสนับสนุน

**๔.๒.๓** หน่วยทหารซึ่งมีหน่วยส่งกำลังบำรุงในอัตรา หรือได้รับหน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงมาสมทบดำเนินการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ให้แก่หน่วยรองของตนและหน่วยอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบ

**๔.๒.๔** หน่วยขึ้นตรงและหน่วยของกองทัพบก (หน่วยนอกกองทัพภาค) ที่มีที่ตั้งปกติถาวรอยู่ในพื้นที่กองทัพภาคที่๑ ให้รับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในเรื่องต่าง ๆ จากกรมฝ่ายยุทธบริการ มณฑลทหารบก หรือจังหวัดทหารบก ที่หน่วยนั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่

## บทที่ ๓

### การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม

การเปรียบเทียบรูปแบบและลักษณะของหลักนิยม แนวคิด ด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ

๑ รูปแบบลักษณะของหลักนิยมการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

๑.๑ หลักการจัดตั้งระบบส่งกำลังบำรุงในยุทธบริเวณ

๑.๑.๑ กำหนดระดับสะสม สป.ไว้ให้น้อยที่สุด

๑.๑.๒ ใช้การขนย้ายทางอากาศให้น้อยที่สุด

๑.๑.๓ จัดให้มีการควบคุมการดำเนินงานอย่างเข้มงวด

๑.๑.๔ ให้มีการยกขนหรือเคลื่อนย้าย สป.ให้น้อยครั้งที่สุด

๑.๑.๕ ให้มีที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุงน้อยที่สุด

๑.๑.๖ กระจายที่ตั้ง และ หน่วยส่งกำลังบำรุง ออกไปให้มากที่สุด เท่าที่จะไม่

เป็นอุปสรรค ต่อการควบคุมและการระวังป้องกัน

๑.๑.๗ ใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอุปกรณ์ และสาธารณูปโภคที่มีอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการ ตลอดจนยุทธโปกรณ์ที่ยึดได้ กำลังพล พลเรือน และเชลยศึก ให้มากที่สุด

๑.๑.๘ ประหยัดทรัพยากรให้มากที่สุด

๑.๑.๙ ใช้เส้นทางสำรองต่าง ๆ ให้มากที่สุด

๑.๑.๑๐ ใช้ชุดซ่อมบำรุงเคลื่อนที่ให้มากที่สุด

๑.๒ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในการรบ

การรบในปัจจุบัน สถานการณ์ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เนื่องจากหน่วยปฏิบัติมีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่สูงขึ้น รวมทั้งอาวุธสนับสนุนต่าง ๆ ก็มีประสิทธิภาพสูงขึ้นด้วย ดังนั้น การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ในแต่ละภารกิจทางยุทธวิธีจำเป็นต้องใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างไม่อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ดังนี้.-

๑.๒.๑ ใช้เครื่องมือขนส่งแบบรวมการให้มากที่สุด เช่น รวมเครื่องมือขนส่งในเขตหน้าและเขตหลังเข้าด้วยกัน เพื่อสนับสนุนการเคลื่อนย้ายภารกิจใดภารกิจหนึ่งให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๒.๒ ลดการแบ่งมอบ สป. ของบางหน่วยลง เพื่อเตรียมระดับสะสมไว้สนับสนุนหน่วยที่ติดพันภารกิจสำคัญ เพื่อประกันความเพียงพอและต่อเนื่อง

๑.๒.๓ โยกย้ายหน่วยส่งกำลังบำรุงจากด้านที่สำคัญน้อยกว่าไปสนับสนุนด้านที่สำคัญ และเร่งด่วนสูงกว่า



๑.๒.๔ จัดวาง สป.ไว้ ณ ตำแหน่งที่เหมาะสมต่อการสนับสนุนของหน่วยแยกหรือหน่วยที่กำลังถอนตัว

๑.๒.๕ การจัดระเบียบและควบคุมการเคลื่อนย้าย สป.และหน่วยทหาร เพื่อการข้ามเครื่องกีดขวาง หรือช่องทางบังคับที่สำคัญ ๆ

๑.๒.๖ เพิ่มระดับการระวังป้องกันที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง และเส้นทางคมนาคมต่าง ๆ

๑.๒.๗ จัดทำ สป.ให้มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ เช่นแยกประเภทบรรจุหีบห่อกองไว้เป็นสัดส่วน หรือบรรจุไว้ เพื่อให้สามารถสนับสนุนหรือเคลื่อนย้ายไปได้โดยไม่ชักช้า

๑.๒.๘ นำ สป.เช่น ยานพาหนะ จากหน่วยที่หมดประสิทธิภาพในการรบแล้ว มาไว้ในสายงานส่งกำลังบำรุง เพื่อใช้ในการแจกจ่าย หรือทดแทนให้หน่วยอื่น รวมทั้งนำ สป.ที่ได้ใช้งานมาชำระล้างพิษจากการรบแล้ว นำมาไว้ในสายงานการส่งกำลังบำรุง เพื่อแจกจ่ายต่อไป

๑.๒.๙ จัดหา สป.ในท้องถิ่นให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้

๑.๒.๑๐ กำหนดความเร่งด่วนในการสนับสนุนทางด้านการขนส่ง

## ๒. รูปแบบลักษณะของหลักนิยมการส่งกำลังบำรุงของกองทัพเรือ

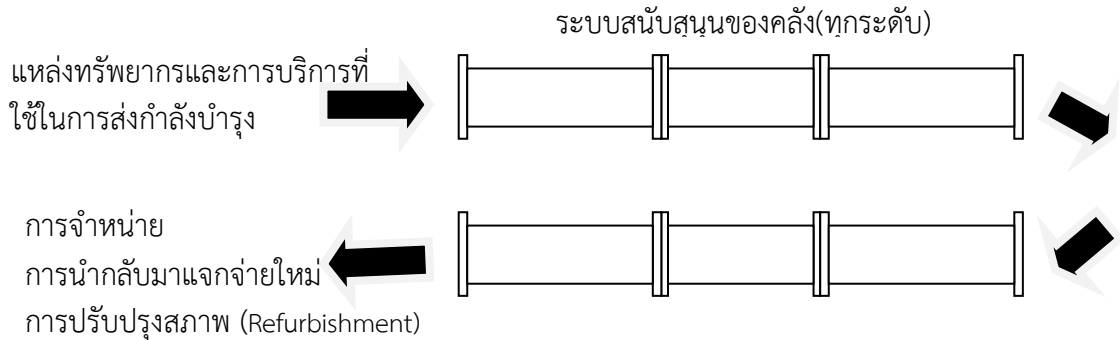
### ๒.๑ กล่าวโดยทั่วไป

ภารกิจของกองทัพเรือ เป็นการปฏิบัติการทั้ง ๓ มิติ ในพื้นที่กว้างใหญ่ไพศาล ทั้งในทะเลเปิด ตามแนวชายฝั่ง และพื้นแผ่นดิน ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมทะเล การปฏิบัติการสะเทินน้ำสะเทินบก หรือการปฏิบัติการนอกเหนือจากสงคราม เพื่อพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติ ความพร้อม ความอ่อนตัว ความสามารถในการเคลื่อนที่ และความสามารถในการดำรงสภาพของกองกำลังเป็นองค์ประกอบสำคัญในการใช้กำลังทางเรือออกไปปฏิบัติภารกิจต่างๆ เพื่อให้สามารถจัดตั้งและคงไว้ซึ่งกองกำลังดังกล่าวในพื้นที่ปฏิบัติการที่กำหนด ประสิทธิภาพในการส่งกำลังบำรุงจึงนับเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดทั้งในยามปกติ ภาวะฉุกเฉิน และสถานการณ์สงคราม

### ๒.๒ แนวความคิดของการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง

สามารถอธิบายได้โดยง่ายด้วยการแสดงภาพการสั่นไหวในระบบสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงที่เปรียบเสมือนการส่งผ่านในระบบของท่อทาง ซึ่งมีช่องทางของการสนับสนุนการส่งกำลัง งานทางช่างในสาขาต่างๆ การขนส่ง การซ่อมบำรุง การบริการทางการแพทย์ และการบริการอื่นๆ จากแหล่งส่งกำลังบำรุงไปสู่ผู้ใช้ รวมทั้งความสามารถในการจัดการกับพัสดุที่จำหน่ายบัญชี การส่งคืนพัสดุที่มีเกินความจำเป็น และพัสดุที่ใช้งานไม่ได้ ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้น การเข้าสู่ท่อทาง และการสั่นไหวไปข้างหน้า โดยมีข้อต่อระหว่างท่อทาง ซึ่งหมายถึงระบบสนับสนุนของคลังระดับต่างๆ

แผนภาพที่ ๓-๑ แนวความคิดของการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง



จากแผนภาพที่ ๓ - ๑ แสดงการสั่นไหวของการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง โดยเริ่มต้นจากการจัดหา การบริการ และสิ่งที่เป็นประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรที่เชื่อถือได้ มีคุณภาพสูง การสนับสนุนจะเริ่มเข้าไปสู่ช่องทาง ซึ่งรวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ฐานส่งกำลังบำรุง เรือ เครื่องบิน การพิจารณากำหนดวิธีการในการรับ การจัดเก็บ การบำรุงรักษา การแจกจ่าย การเคลื่อนย้าย การสนับสนุนที่จะเป็นด้วยกำลังทางเรือ และการส่งกำลังบำรุงให้แก่กองกำลังของกองทัพเรือ เพื่อให้การบริหารในการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงไปถึงผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เราใช้แนวความคิดของจุดกลาง (Intermediate Point) ซึ่งหมายถึงจุดส่งกำลังบำรุงของช่องทางซึ่งจะเป็นผลสำเร็จได้ด้วยการรวมองค์ประกอบในการสั่นไหวของการสนับสนุนของการส่งกำลังบำรุงกลับออกมาจากยุทธบริเวณได้ในระหว่างและหลังจากปฏิบัติการความสมบูรณ์ของช่องทางมาจากทักษะและการอุทิศตัวของผู้ชำนาญในสาขาต่างๆ จำนวนมาก นายทหารฝ่ายอำนวยการ และบุคลากรที่อยู่ในประจำการ และที่เป็นกำลังสำรอง รวมทั้งภาคเอกชนที่มีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติการ ซึ่งในการปฏิบัติการบนนั้นกองทัพเรืออาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากระบบส่งกำลังบำรุงบางส่วน เช่น จากฐานส่งกำลังบำรุงเขตหน้า ประเทศพันธมิตร หรืออื่นๆ จึงมีความจำเป็นจะต้องดำเนินการจัดให้มีขึ้น โดยการจัดตั้ง พัฒนา หรือ การว่าจ้างเอกชน รวมทั้งการส่งกำลังบำรุงเคลื่อนที่ในทะเล

### ๒.๓ แหล่งทรัพยากรและการบริการที่ใช้ในการส่งกำลังบำรุง

การสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงในการปฏิบัติการทางเรือ ขึ้นอยู่กับความสลับซับซ้อนของสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และพื้นฐานโครงสร้างทางด้านอุตสาหกรรมภายในประเทศ ในภาวะฉุกเฉิน กระบวนการระดมสรรพกำลังเป็นการระดมทรัพยากรสำคัญเพื่อเพิ่มปริมาณของการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง ทั้งนี้ เราสามารถจัดหาสิ่งสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงและบริการต่างๆ ได้จากแหล่งทรัพยากรในประเทศและจากมิตรประเทศที่ทำข้อตกลงให้ความช่วยเหลือต่อกันไว้ ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว การส่งกำลังบำรุงและบริการส่วนใหญ่จะมาจากการบริหารทรัพยากรภายในประเทศ แต่ยังมีบางส่วนที่ได้มาจากการจัดหาจากต่างประเทศทั้งในลักษณะรัฐบาลต่อรัฐบาล และการจัดหาจากภาคเอกชนด้วย สิ่งเหล่านี้จะถูกรวบรวมไว้ เพื่อนำมาใช้ประเมินระดับความปลอดภัยของประเทศ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงของกองทัพเรือ ส่วนมากจะได้รับการฝึกอบรมและมีประสบการณ์มาจากหน่วยเทคนิคต่างๆ ฐานทัพเรืออยู่เรือ และจากสถานบริการทางการแพทย์ โครงสร้างทางเศรษฐกิจและการพาณิชย์ของประเทศเป็น

รากฐานของระบบสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงในระดับยุทธศาสตร์ซึ่งพึ่งพาพื้นฐานทางด้านอุตสาหกรรม เทคโนโลยี วัสดุดิบ และกระบวนการผลิตที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ การเกษตรกรรมของประเทศ แหล่งพลังงานทางด้านต่างๆ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับพื้นฐานทางด้านอุตสาหกรรม โครงสร้างเหล่านี้มีผลเกี่ยวเนื่องโดยตรงสำหรับใช้ผลิตยุทธโปกรณ์หลัก เช่น เรือ เครื่องบิน ระบบอาวุธ ฯลฯ รวมไปถึงยุทธโปกรณ์ทั่วไป และงานด้านกำลังพล อย่างไรก็ตาม ขีดความสามารถที่ใช้ในการผลิตยุทธโปกรณ์ประเภทต่างๆ เหล่านี้ ขึ้นอยู่กับความง่ายในการจัดหา และระยะเวลาที่ต้องใช้ในการจัดหาด้วย ซึ่งจะต้องเหมาะสมกับจังหวะเวลา และเพียงพอกับความต้องการใช้ในการปฏิบัติการ

### ๓. รูปแบบลักษณะของหลักนิยมการส่งกำลังบำรุงของกองทัพอากาศ

การจัดระบบการส่งกำลังบำรุงของ ทอ.

แยกความรับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านส่งกำลังบำรุงออกจากงานตามภารกิจหลักของหน่วยกำลังรบและหน่วยอื่นที่ไม่มีภารกิจด้านส่งกำลังบำรุง โดยจัดให้มีหน่วยงานสนับสนุนด้านส่งกำลังบำรุงภายในหน่วยตั้งแต่ระดับฝูงบินหรือกองพันขึ้นไป จะจัดให้เป็นหน่วยหรือเป็นเจ้าหน้าที่สนับสนุนตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับภารกิจของหน่วยนั้น ๆ

ใช้ระบบรวมการ ควบคุมกำกับดูแล ประสานการสั่งการ เกี่ยวกับการปฏิบัติทางด้านส่งกำลังบำรุง โดยมี กบ.ทอ.เป็นฝ่ายเสนาธิการส่งกำลังบำรุงของ ทอ.

จัดแบ่งประเภทพัสดุหรือยุทธโปกรณ์ออกเป็นแต่ละสายวิทยาการ โดยมีหน่วยในส่วนยุทธบริการรับผิดชอบให้การสนับสนุนหน่วยต่าง ๆ เป็นส่วนรวม ในด้านการส่งกำลังบำรุง การซ่อมบำรุง การบริการ และการแบ่งมอบความรับผิดชอบในบางกิจการให้หน่วยต่าง ๆ ดำเนินการเองตามความจำเป็นและเหมาะสมขึ้นกับระดับความสำคัญของหน่วยและความยากง่ายในการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่นั้น ๆ

## การเปรียบเทียบรูปแบบและลักษณะของหลักนิยม แนวคิด ด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทยกับกองทัพต่างประเทศ

ในปัจจุบันหลักการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยและหลักนิยมด้านการส่งกำลังบำรุงของแต่ละเหล่าทัพต่างๆ ล้วนมีรากฐานมาจากหลักนิยมด้านการส่งกำลังบำรุงของสหรัฐอเมริกาเป็นส่วนใหญ่ รวมไปถึงรากฐานหลักนิยมด้านการส่งกำลังบำรุงของประเทศต่างๆ ที่มีประโยชน์ เหมาะสมกับสภาพต่างๆ ของประเทศไทยในทุกๆ ด้าน ซึ่งมีการคิดค้น พัฒนา แก้ไขให้เหมาะสมกับรูปแบบของการทำสงครามตามแต่ละยุคสมัย โดยผู้เชี่ยวชาญทางการทหารในแต่ละยุคนั้น โดยปกติ หลักนิยมด้านการส่งกำลังบำรุงและการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับต่างประเทศนั้น หลักใหญ่ๆ ที่เป็นหัวใจของการส่งกำลังบำรุงจะเหมือนกันทั้งหมดเนื่องจากมีที่มาจากรากฐานที่เป็นแบบอย่างเดียวกัน ซึ่งเป็นหลักสากลที่นำมาใช้ในการทหาร (ด้านการส่งกำลังบำรุง) ของทุกๆ ประเทศอยู่แล้ว แต่ในเรื่องของรายละเอียดปลีกย่อยของหลักนิยมด้านการส่งกำลังบำรุงของประเทศไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้น จะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับหลักนิยมด้านการส่งกำลังบำรุงของประเทศต่างๆ แม้กระทั่งประเทศ

สหรัฐอเมริกาที่เป็นรากฐานของหลักนิยมนด้านการส่งกำลังบำรุงของไทยเองก็ตาม ซึ่งรายละเอียดปลีกย่อยดังกล่าวฯ ที่แตกต่างกันมีดังต่อไปนี้

#### ๑. ด้านลักษณะทางภูมิรัฐศาสตร์

เนื่องจากลักษณะทางภูมิรัฐศาสตร์ของไทยและสหรัฐอเมริกา หรือแม้แต่ประเทศอื่นๆ นั้น มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ด้วยเหตุผลดังกล่าวฯ จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการกำหนดหลักนิยมนทางทหารของแต่ละประเทศตาม ภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศนั้นๆ

#### ๒. ด้าน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ

โดยด้านดังกล่าวฯ อาจรวมไปถึงขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศไทยที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่ประเทศไทยมีหลักนิยมนการส่งกำลังบำรุงทางการทหารที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ก็ต้องสอดคล้องกับหลัก กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เช่น พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมพ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบปฏิบัติประจำ กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม สนับสนุนกองทัพไทย (ในภาวะไม่ปกติ) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้น รวมไปถึงขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศที่ได้ยึดถือมา ซึ่งด้านแต่ละด้านดังกล่าวฯ ก็แตกต่างกันตามแต่ละประเทศที่ได้กำหนดขึ้น

#### ๓. ด้านศักยภาพของประเทศ

เนื่องจากประเทศไทยยังคงเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ดังนั้นหลักนิยมนต่างๆ ทางทหาร รวมไปถึงหลักนิยมนด้านการส่งกำลังบำรุงที่มีอยู่ก็ควรที่จะสอดคล้องกับศักยภาพของประเทศ เช่น การจัดหาอาวุธ ยุทโธปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้อยู่ในกองทัพ ก็มาจากการจัดหาแทบทั้งสิ้น ไม่สามารถที่จะผลิตขึ้นมาใช้เองเหมือนอย่างประเทศมหาอำนาจต่างๆ ที่สามารถผลิตใช้เองได้ รวมไปถึงปัจจัยด้านงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดของประเทศไทย ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้เองเป็นสาเหตุหลักและสาเหตุสำคัญในการกำหนดหลักนิยมนทางทหาร รวมไปถึงหลักนิยมนด้านการส่งกำลังบำรุงของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อยอย่างสิ้นเชิง

### การเปรียบเทียบรูปแบบและลักษณะของหลักนิยมนแนวคิด ด้านการส่งกำลังบำรุง กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวความคิดในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม

จากหัวข้อเอกสารวิจัยบทที่ ๒ เรื่องระเบียบ คำสั่ง และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และหัวข้อเอกสารวิจัยบทที่ ๓ เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม นั้นจะเห็นได้ว่าหลักนิยมน รูปแบบ หรือลักษณะต่างๆของการส่งกำลังบำรุงในแต่ละเหล่าทัพนั้น จะแตกต่างกันไปตามลักษณะของธรรมชาติของแต่ละเหล่าทัพ แต่ยังคงใช้หลักการที่เป็นหลักของการส่งกำลังบำรุงที่เป็นสากลและมาตรฐานเดียวกัน โดยใช้เป็นต้นแบบของการกำหนดแนวคิดของการส่งกำลังบำรุงในแต่ละเหล่าทัพต่างๆในขั้นของการกำหนดหลักนิยมน รูปแบบ และลักษณะการส่งกำลังบำรุง รวมไปถึงการกำหนดรายละเอียดเฉพาะโดยที่จะต้องพิจารณาถึงขีดความสามารถ รวมไปถึงธรรมชาติของเหล่าทัพนั้นๆ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ก็จะออกมาในรูปแบบของระเบียบปฏิบัติ คำสั่งของแต่ละกองทัพที่แตกต่างกันออกไป

จึงกล่าวโดยสรุปว่า รูปแบบและลักษณะของหลักนิยม แนวคิด ด้านการส่งกำลังบำรุง กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศนั้น ยังคงเหมือนกันใน **หลักการที่สำคัญของการส่งกำลังบำรุง** แต่จะแตกต่างกันตามรายละเอียดของธรรมชาติของเหล่าทัพนั้นๆ ในรูปแบบของแนวการปฏิบัติที่เป็นปليก้อยโดยพิจารณาตามขีดจำกัดของธรรมชาติของแต่ละเหล่าทัพดังกล่าว

## การเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะปกติ

๑. การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย จะกล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งโดยปกติแล้ว การปฏิบัติการด้านการส่งกำลังบำรุงจะปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติประจำดังนี้

๑.๑ การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ เป็นการดำเนินการส่งกำลังบำรุงที่เหล่าทัพ ดำเนินการอยู่ในภาวะปกติที่ภัยคุกคามยังไม่ปรากฏเด่นชัด แต่เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้กองทัพมีความพร้อมในการป้องกันประเทศ มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

๑.๒ การรักษาสถานภาพทางการส่งกำลังบำรุงให้มีความพร้อม เช่น การส่งกำลังซ่อมยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ให้สามารถใช้งานได้ยาวนาน การจัดหายุทธโศปกรณ์ใหม่ทดแทนของเก่าที่ล้าสมัย การสะสมยุทธโศปกรณ์สำรองสงครามให้อยู่ในเกณฑ์สะสมที่กำหนด เป็นต้น

๑.๓ การสำรวจ และรายงานสถานภาพยุทธโศปกรณ์ ตามระยะเวลา (ยุทธโศปกรณ์ในอัตรา และสำรองสงคราม) การสำรวจจัดทำข้อมูล สป.รายการวิกฤติ (สป. ที่มีความจำเป็นต่อการรบ แต่การจัดหาไม่ข้อมจำกัด) สป. ที่อยู่ระหว่างการจัดหา สป. ขาดแคลนที่ต้องจัดหาจากต่างประเทศ สป. ขาดแคลนที่จะต้องระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร ทั้งนี้จากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

๑.๔ การวิจัยและพัฒนาระบบดำเนินงาน คำสั่ง ระเบียบ ปฏิบัติประจำ และข้อมูลด้านการส่งกำลังบำรุงให้มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดทำหมายเลข สป. การจัดทำระบบกรรมวิธีข้อมูลอัตโนมัติ การพัฒนาระบบการควบคุมทางการส่งกำลังบำรุง เป็นต้น

๑.๕ การจัดทำข้อตกลงหรือความร่วมมือทางการส่งกำลังบำรุงกับมิตรประเทศ เพื่อจัดข้อมจำกัดในเรื่อง สป. รายการวิกฤติ และพัฒนาความร่วมมือทางการส่งกำลังบำรุง ทั้งในทางการปฏิบัติและทางวิชาการ

๑.๖ การนำข้อมูลด้านการส่งกำลังบำรุงที่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัยแผนการส่งกำลังบำรุงในการป้องกันประเทศ และระเบียบปฏิบัติประจำมาทดสอบและพัฒนาในการฝึกร่วม ภายในกองทัพ และการฝึกร่วม/ผสมกับมิตรประเทศเท่าใด จะมีสิ่งบอกเหตุว่าข้าศึกจะเป็นภัยคุกคามอย่างไรทางยุทธการจะต้องสามารถกำหนดขั้นต้นว่าในการป้องกันประเทศฝ่ายเราจะทำการยุทธอย่างไร ด้วยกำลังเท่าไร ที่ไหน เมื่อไร

๒. การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุง ในการเผชิญสถานการณ์วิกฤติ เป็นการดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ แต่สถานการณ์ภัยคุกคามได้บ่งบอกมีความชัดเจนมากขึ้น ทำให้กองทัพจะต้องวิเคราะห์ภัยคุกคามทางการข่าวจะต้องชี้ให้เห็นภาพของข้าศึกที่ชัดเจนว่ามีกำลังในการยุทธขั้นต้นจะทำการยุทธกี่วัน ความต้องการขั้นต้นในการใช้ยุทธโศปกรณ์เพื่อการยุทธเป็น

อย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นปัจจัยให้กับ สธร.๔ ในการเตรียมการดำเนินการส่งกำลังบำรุงให้ กองทัพบกมีความพร้อม การปฏิบัติทางการส่งกำลังบำรุง ในขั้นตอนนี้มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๒.๑ เหล่าทัพ สํารวจ และรายงานสถานภาพยุทธโศปกรณ์โดยแยกเป็นรายการ ดังนี้

สป. รายการวิกฤติ

สป. ที่อยู่ระหว่างการจัดหา

สป. ที่จะต้องขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และ

ภาคเอกชน

สป. ที่จะต้องจัดหาหรือขอรับการสนับสนุนจากมิตรประเทศโดยแยกแต่ละประเทศ

๒.๒ เหล่าทัพ ประมาณการ และเสนอความต้องการทางการส่งกำลังบำรุง

๒.๓ สํารวจความพร้อมในด้านการส่งกำลังบำรุง สป. ที่ตั้งท่าปลส่งกำลัง การซ่อมบำรุง การขนส่ง (เส้นทางคมนาคม แหล่งรวมยานพาหนะ ท่าหน้าเข้า) การบริการทางการแพทย์ การพัฒนาฐานทัพ และการบริการอื่นๆ

๒.๔ ประสานส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชนในการระดมสรรพกำลัง ด้านยุทธโศปกรณ์ และอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศ ให้พร้อมสนับสนุนการปฏิบัติทางทหาร เช่น การระดม สป. การเตรียมการเพื่อแลกเปลี่ยนแปลงการผลิต การใช้พลังงาน และทรัพยากร เป็นต้น รวมทั้งการสนับสนุนการบริการต่างๆ

๒.๕ การปรับลำดับความเร่งด่วน และการเร่งรัดการจัดหายุทธโศปกรณ์ การเพิ่มระดับการสะสมยุทธโศปกรณ์ ทั้งในอัตรา และสำรองสงคราม

๒.๖ การทบทวนข้อตกลง ความช่วยเหลือ ความร่วมมือกับมิตรประเทศ ข้อมูลในการดำเนินการโดยเฉพาะ สป. รายการวิกฤติ จะใช้ระยะเวลาในการจัดหาอย่างช้าที่สุดเท่าไรจะเป็น ปัจจัยหนึ่งให้ทางยุทธการในการพิจารณากำหนด วัน ร. วัน ต. และวัน ป.

## การเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะไม่ปกติ

๑ การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงในขั้นใช้แผนป้องกันประเทศ ขั้นเตรียมการเป็นการเนินงานทางการส่งกำลังบำรุง เพื่อให้มีกองทัพบกมีความพร้อมอย่างที่สุดในการ ป้องกันประเทศก่อนนำกำลังเข้าทำการรบกับข้าศึก ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๑.๑ การแปรสภาพจากหน่วยปกติ เป็นหน่วยในภาวะไม่ปกติ การแปรสภาพนี้ หมายถึง การจัดหน่วยและการจัดระบบงาน ซึ่งโดยหลักการแล้วการดำเนินการส่งกำลังบำรุงใน ภาวะปกติและไม่ปกติควรใช้ระบบเดียวกัน แต่เนื่องจากกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การจัดลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วนในการใช้ทรัพยากร มีบทบาทในการดำเนินการด้าน การส่งกำลังบำรุงมากขึ้น ซึ่งทำให้การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะไม่ปกติ มีข้อแตกต่างไปจาก ภาวะปกติอยู่บ้าง ดังนั้น การแปรสภาพจึงต้องมีการประสานงานที่ดีและต่อเนื่อง เพื่อให้มีการ ดำเนินการทางการส่งกำลังบำรุงจากภาวะปกติเป็นภาวะไม่ปกติมีความต่อเนื่อง ไม่สับสนต่อการปฏิบัติ

๑.๒ การพัฒนาและปรับแผนการส่งกำลังบำรุง (ที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง การขนส่ง การบริการทางการแพทย์ การพัฒนาฐานทัพ และการบริการอื่นๆ)

๑.๓ การแจกจ่ายยุทธโศปกรณ์ให้หน่วยมีพร้อมรบ การเร่งรัด การจัดหา และการเพิ่มระดับการสะสม

๑.๔ ประสานการขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากเหล่าทัพอื่นหรือส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

๑.๕ การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากภาครัฐ (ส่วนราชการพลเรือน และรัฐวิสาหกิจ) และการระดมสรรพกำลังด้านการส่งกำลังบำรุง (ยุทธโศปกรณ์ และอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศ) จากภาคเอกชน รวมถึงการประสานการเปลี่ยนแปลงการผลิต และการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตในอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศ

๑.๖ ประสานการขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ

๑.๗ การขนส่ง สป. จากมิตรประเทศ

๑.๘ การจัดเตรียมที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง (ตำบลส่งกำลัง ตำบลซ่อมบำรุง รพ. สนาม ศูนย์พักฟื้น และแหล่งส่งกำลังบำรุง และบริการ) เส้นทางคมนาคม ทำนำเข้า

๑.๙ การเคลื่อนย้ายกำลังเข้าปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศและการเคลื่อนย้ายสนับสนุนการอพยพประชาชน

๑.๑๐ การเตรียมการถอยยุทธโศปกรณ์สำรองสงคราม

๑.๑๑ การควบคุมความเสียหายเป็นพื้นที่ การพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง

๑.๑๒ การแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ

๒. การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงในชั้นใช้แผนป้องกันประเทศชั้นปฏิบัติการเป็นการเนิ่นงานทางการส่งกำลังบำรุงเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติป้องกันประเทศในชั้นที่ใช้กำลังเข้าทำการรบเพื่อยับยั้งและผลักดัน รุกโต้ตอบและเสริมความมั่นคง ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๒.๑ การดำเนินการส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ เพื่อทดแทนการสูญเสียในการปฏิบัติการยับยั้งและผลักดัน และแจกจ่าย สะสมเพิ่มเติม เพื่อให้พร้อมที่สามารถทำการรุกโต้ตอบ จนถึงขั้นการเสริมความมั่นคง

๒.๒ การปรับที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุงไปข้างหน้าเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการรุกโต้ตอบจนถึงขั้นการเสริมความมั่นคง

๒.๓ การบริการ สงครามนิวเคลียร์ ชีวะเคมี

๒.๔ การบริการทางการแพทย์ การพัฒนาฐานทัพ การบริการอื่นๆ ที่เป็นการฟื้นฟูให้กำลังพลมีความพร้อมในการรุกโต้ตอบ จนถึงขั้นการเสริมความมั่นคง

๒.๕ การประสานขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงที่เกินขีดความสามารถของเหล่าทัพในการสนับสนุนให้กับกองกำลังเฉพาะกิจในการปฏิบัติการยุทธจากเหล่าทัพอื่น หรือภาครัฐ และภาคเอกชน

๒.๖ การระดมสรรพกำลังทางด้านการส่งกำลังบำรุง และอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศเพื่อทดแทนการสูญเสีย และการรักษาระดับสะสมของยุทธโศปกรณ์ให้อยู่ในระดับเกณฑ์ปลอดภัย

๒.๗ การประสานขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงและการแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ

๒.๘ การจัดหาทดแทนและสะสมเพิ่มเติม เพื่อรักษาระดับสะสมยุทโธปกรณ์ให้อยู่ระดับเกณฑ์ปลอดภัย

## ปัญหาข้อขัดข้อง การเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะปกติ และภาวะไม่ปกติ

๑. ปัญหาด้านระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย

ระเบียบปฏิบัติประจำ ที่ใช้ในปัจจุบันนั้น ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ เนื่องจากระเบียบฯ ดังกล่าว จัดทำขึ้นมาเพื่อให้หน่วย และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ เฉพาะในภาวะปกติ โดยมีความมุ่งหมายประการหนึ่งเท่านั้น

๒. ปัญหาการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาดำเนินการในการเตรียมความพร้อม ด้านส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย

๓. ปัญหาด้านยุทโธปกรณ์

๓.๑ ยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถอยู่ในสภาพพร้อมรบได้ ๑๐๐ %

๓.๒ ปัญหาในการดำเนินการจัดหายุทโธปกรณ์ โดยคิดความต้องการทั้งระบบ

๓.๓ ปัญหาด้านการสำรองอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ไม่สามารถผลิตได้ภายในประเทศ

๔. ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา

๔.๑ การวิจัยและพัฒนายุทโธปกรณ์ให้เป็นระบบ มีการกระทำที่ซ้ำซ้อนกัน ไม่มีการกำหนดเป้าหมายในการวิจัยและพัฒนา

๔.๒ การส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในงานวิจัย พัฒนา และผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ ทางทหารอย่างต่อเนื่อง

๕. ปัญหาด้านงบประมาณ

กองทัพไทยไม่มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาทางด้านศักยภาพของกองทัพ ให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะโลกในปัจจุบัน

๖. ปัญหาด้านการฝึกด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกรมส่งกำลังบำรุงทหาร

การฝึกทางด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารยังไม่สมบูรณ์เพียงพอในทุกๆ ด้าน ทั้งปัญหาที่บังคับการ (CPX) และปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ฝึกจริงตามหน่วยที่ตั้ง

๗. การวางแผนระดมสรรพกำลัง และแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ

แผนระดมสรรพกำลังและแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ ตลอดจน พ.ร.บ. ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง บางเนื้อหายังไม่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และยังไม่ได้แก้ไขในรายละเอียดต่างๆ ที่มีความสำคัญในเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในปัจจุบัน (ไม่ทันสมัย)



๗.๑ ไม่มีกำหนดวงรอบในการวางแผนระดมสรรพกำลัง และเสนอความต้องการงบประมาณตามวงรอบปฏิทินงบประมาณ

๗.๒ ไม่มีการกำหนดอุปสรรคที่ขัดขวางเส้นทางลำเลียงขนส่งอาวุธยุทธภัณฑ์ และสิ่งอุปกรณ์ที่จำเป็นต่าง ๆ จากต่างประเทศ

๗.๓ ไม่มีการกำหนดแบบฟอร์มข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และไม่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ในการจัดเก็บ

๘. ปัญหาด้านการจัดทำข้อตกลง (MOU) และสนธิสัญญาต่าง ๆ กับมิตรประเทศ

การจัดทำข้อตกลงและสนธิสัญญาต่าง ๆ กับมิตรประเทศ ทั้งในภาวะปกติและในภาวะไม่ปกติที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังบำรุงนั้นยังไม่ถูกต้องและสมบูรณ์เป็นไปตามข้อตกลงดังกล่าวฯ

๙. ปัญหาด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ทำให้การมองภาพการเกิดสงครามขนาดใหญ่ในภูมิภาคลดน้อยลง ตามความสัมพันธ์ที่ได้จากปฏิญญาของประชาคมอาเซียนที่ประเทศสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศได้ทำร่วมกัน

## บทที่ ๔

### การวิเคราะห์ปัญหาและการกำหนดแนวทางในการพัฒนาการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะไม่ปกติ

#### การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะปกติ และภาวะไม่ปกติ

๑. การวิเคราะห์ปัญหาด้านระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยฯ ระเบียบปฏิบัติประจำฯ ที่ใช้ในปัจจุบันนั้น ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ เนื่องจากระเบียบฯ ดังกล่าว จัดทำขึ้นมาเพื่อให้หน่วย และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติเฉพาะในภาวะปกติ โดยมีความมุ่งหมายประการหนึ่ง และเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติและดำเนินงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย จากภาวะปกติไปสู่ภาวะไม่ปกติ แต่เนื่องจากในภาวะปกติไม่มีงานใดที่ดำเนินงานในลักษณะการส่งกำลังบำรุงร่วมเป็นการถาวร ประกอบกับหน่วยที่เกี่ยวข้องต่างๆ รวมไปถึงเหล่าทัพ มีระเบียบปฏิบัติของหน่วยเองตามหลักนิยมหรือแนวทางการปฏิบัติเฉพาะของหน่วยงานนั้นๆ จึงเป็นการยากที่จะทำให้การปฏิบัติตามหลักการส่งกำลังบำรุง ในแต่ละเรื่องและขั้นตอนต่างๆ สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. การวิเคราะห์ปัญหาการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาดำเนินการในการเตรียมความพร้อมด้านส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย

เนื่องจากสภาวะปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีของโลกอย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการได้ในทุกภาคส่วน ปัจจุบันกองบัญชาการกองทัพไทยมีระบบการควบคุมบังคับบัญชา C4I เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้บังคับบัญชา โดยมีเป้าหมายให้สามารถใช้งานได้ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน แต่ข้อเท็จจริงแล้ว ระบบสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุง ทั้งที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบ C4I หรือระบบที่กรมส่งกำลังบำรุงทหารริเริ่มดำเนินการยังขาดความสมบูรณ์ เนื่องจากแต่ละเหล่าทัพมีระบบสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุงของตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างกันตามการจัดหน่วย หลักนิยม และระเบียบปฏิบัติ ทำให้การดำเนินการเชื่อมโยงระบบไม่สามารถดำเนินการให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกันได้โดยรวดเร็ว

๓. การวิเคราะห์ปัญหาด้านยุทธวิธี

ปัจจุบัน กท. ได้มีการกำหนดรายการสิ่งอุปกรณ์ใช้ร่วม มีการจัดทำสมุดรายการสิ่งอุปกรณ์ทางทหารประเภทใช้ร่วม มีการจัดทำคุณลักษณะเฉพาะร่วมสิ่งอุปกรณ์บางรายการแล้ว แม้ว่าจะเป็นรายการสิ่งอุปกรณ์เพียงส่วนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับรายการสิ่งอุปกรณ์ที่เหล่าทัพมีใช้อยู่ แต่หากสามารถนำรายการสิ่งอุปกรณ์เหล่านั้นมาเข้าระบบการส่งกำลังและการซ่อมบำรุงภายใต้

ความรับผิดชอบของหน่วยหรือเหล่าทัพเดียวกัน จะทำให้เกิดระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมที่เป็นรูปธรรม

๓.๑ ยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถอยู่ในสภาพพร้อมรบได้ ๑๐๐ % เนื่องจากอุปกรณ์ทางยุทธโธปกรณ์ตามอัตราที่มีอยู่นั้นยังไม่เพียงพอ และหน่วยงานส่งกำลังบำรุงที่มีอยู่ ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒ ปัญหาในการดำเนินการจัดหายุทธโธปกรณ์ โดยคิดความต้องการทั้งระบบ คือ ตัวอาวุธยุทธโธปกรณ์ การฝึก การซ่อมบำรุง ชิ้นส่วนอะไหล่ที่ต้องสะสม สิ่งอุปกรณ์สิ้นเปลือง ฯลฯ ตลอดอายุการใช้งานของอาวุธนั้น ยังไม่สามารถจัดหามาได้ตามระยะเวลาที่กำหนดทั้งนี้เนื่องจากปัญหาสำคัญทางด้านงบประมาณ และตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ ปัญหาด้านการสำรองอาวุธยุทธโธปกรณ์ที่ไม่สามารถผลิตได้ภายในประเทศ ไม่ว่าวิธีการจัดหาจากการจัดหาหรือทำการตกลงกับมิตรประเทศที่มั่นใจเชื่อถือได้ โดยให้ร่วมมือเตรียมการจัดส่งยุทธโธปกรณ์ตามรายการและจำนวนที่ตกลงกันไว้ก่อนล่วงหน้ามาให้ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องให้

#### ๔. การวิเคราะห์ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา

๔.๑ การวิจัยและพัฒนายุทธโธปกรณ์ให้เป็นระบบ มีการกระทำที่ซ้ำซ้อนกัน ไม่มีการกำหนดเป้าหมายในการวิจัยและพัฒนาเพื่อเร่งรัดการดำเนินการให้ได้ผลรวดเร็วขึ้นหรือให้เพิ่มประสิทธิภาพของยุทธโธปกรณ์นั้นๆ ให้เพิ่มมากขึ้น

๔.๒ การส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในงานวิจัย พัฒนา และผลิตอาวุธยุทธโธปกรณ์ทางทหารอย่างต่อเนื่อง

#### ๕. การวิเคราะห์ปัญหาด้านงบประมาณ

กองทัพไทยไม่มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาทางด้านศักยภาพของกองทัพให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะโลกในปัจจุบัน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น ยังไม่มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการสะสมอาวุธยุทธโธปกรณ์ต่างๆ ตามความต้องการของกองทัพไทยได้ ทั้งนี้ ปัจจัยทางด้านราคาของยุทธโธปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม นั้น ยังคงเป็นราคาที่ค่อนข้างมีราคาสูงที่เพิ่มขึ้นตามความทันสมัยของอาวุธยุทธโธปกรณ์นั้นๆ

#### ๖. การวิเคราะห์ปัญหาด้านการฝึกด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกรมส่งกำลังบำรุงทหาร

การฝึกทางด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารยังไม่สมบูรณ์เพียงพอในทุกๆ ด้าน ทั้งปัญหาที่บังคับการ (CPX) และปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ฝึกจริงตามหน่วยที่ตั้ง ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลการฝึกด้านการส่งกำลังบำรุงต่างๆ ของเหล่าทัพยังคงเป็นข้อมูลที่มีชั้นความลับ ไม่ทันสมัย ทำให้ไม่สามารถประมาณการด้านการส่งกำลังบำรุงได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการวางแผนในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม

๗. การวิเคราะห์ปัญหาด้านการวางแผนระดมสรรพกำลัง และแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ

แผนระดมสรรพกำลังและแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ ตลอดจน พ.ร.บ. ระเบียบและคำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง บางเนื้อหายังไม่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และยังไม่ได้

แก้ไขในรายละเอียดต่างๆ ที่มีความสำคัญในเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในปัจจุบัน (ไม่ทันสมัยกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว) ซึ่งส่งผลให้การวางแผนฯ ดังกล่าวไม่ได้รับการพัฒนาทำให้ไม่มีความสะดวกและอ่อนตัวในการปฏิบัติตามแผนฯ ดังกล่าวที่ได้วางไว้ โดยรายละเอียดที่เป็นปัญหาสำคัญบางส่วนของ การวางแผนระดมสรรพกำลังและแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ มีดังต่อไปนี้

๗.๑ ไม่มีกำหนดวงรอบในการวางแผนระดมสรรพกำลัง และเสนอความต้องการงบประมาณตามวงรอบปฏิทินงบประมาณ และจัดสรรงบประมาณเพื่อเตรียมการระดมสรรพกำลังเป็นประจำทุกปี เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินจะสามารถนำมาใช้ได้โดยรวดเร็ว หากไม่มีความจำเป็นก็สามารถเปลี่ยนนำไปใช้ในเรื่องที่สำคัญอื่น ๆ ได้

๗.๒ ไม่มีการกำหนดอุปสรรคที่ขัดขวางเส้นทางลำเลียงขนส่งอาวุธยุทโธปกรณ์ และสิ่งอุปกรณ์ที่จำเป็นต่าง ๆ จากต่างประเทศ จนถึงผู้ใช้หรือผู้ผลิต เพื่อพัฒนากำลังรบคุ้มครองป้องกัน และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนถ่ายให้เพียงพอ และรวดเร็ว

๗.๓ ไม่มีการกำหนดแบบฟอร์มข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และไม่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ในการจัดเก็บ และคำนวณความต้องการของแผนระดมสรรพกำลัง

๘. การวิเคราะห์ปัญหาด้านการจัดทำข้อตกลง (MOU) และสนธิสัญญาต่างๆ กับมิตรประเทศ

การจัดทำข้อตกลงและสนธิสัญญาต่างๆ กับมิตรประเทศ ทั้งในภาวะปกติและในภาวะไม่ปกติที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังบำรุงนั้นยังไม่ถูกต้องและสมบูรณ์เป็นไปตามข้อตกลงดังกล่าวฯ ทั้งนี้เนื่องจาก มิตรประเทศที่มีความสัมพันธ์และมีแนวคิดที่จะมีข้อตกลง หรือสนธิสัญญาต่างๆ กับไทยนั้น ยังมีความจำเป็นที่จะต้องไตร่ตรองและปรึกษาหารือกับหน่วยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อย่างรอบคอบเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อผลประโยชน์หรือความมั่นคงของชาตินั้นๆ เป็นส่วนรวม

๘. การวิเคราะห์ปัญหาด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนนั้น ทำให้การมองภาพการเกิดสงครามขนาดใหญ่ในภูมิภาคลดน้อยลง ตามความสัมพันธ์ที่ได้จากปฏิญญาของประชาคมอาเซียนที่ประเทศสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศได้ทำร่วมกัน แต่ถึงแม้ว่าการเกิดสงครามขนาดใหญ่อาจจะยังไม่เกิดในระยะเวลาอันใกล้นี้ แต่ทางกองทัพไทยก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมกำลังไว้เพื่อเป็นอำนาจในการต่อรองในระดับหนึ่ง เนื่องจากยังมีปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ในระยะเวลาอันใกล้นี้ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้วก็ตาม อาทิ เช่น ปัญหาเส้นเขตแดน ปัญหาพื้นที่ทับซ้อน (เขาพระวิหาร) และปัญหาด้านผลประโยชน์ทางทะเล เป็นต้น

## แนวทางการพัฒนาการเตรียมความพร้อม ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะไม่ปกติ

ในมุมมองด้านการบังคับบัญชา (The Command Point of View) หรืออาจเรียกว่า มุมมองด้านการส่งกำลังบำรุง (Logistics Point of View) มิใช่มุมมองทางด้านเทคนิค (Technical Point of View or Functional Point of View) การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมใน ภาวะไม่ปกติ มิได้มีวัตถุประสงค์มากไปกว่า การจัดตั้งและดำรงการสนับสนุนกำลังรบซึ่งเป็นการ สนองตอบความต้องการของหน่วยบัญชาการจากการที่ได้ศึกษาทฤษฎีของการสงครามตลอดจนงาน และกิจกรรมอันมากมายที่นำมารวมไว้ในขอบเขตอันกว้างขวางของคำว่า “การส่งกำลังบำรุง” นั้น ไม่จำเป็นที่งานและกิจกรรมดังกล่าวจะต้องถูกรวมอยู่ในหน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง (Logistics Division) หรือหน่วยในลักษณะเดียวกันในกองเรือ กองทัพ ยุทธบริเวณ หรือในเหล่าทัพใด เหล่าทัพหนึ่ง อันที่จริงแล้วคำว่า “Logistics” อาจอันตรายหายไปจากศัพท์ทางทหาร ถ้าปราศจากการ เปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของสงคราม (The Nature of War) หรือลักษณะของปัจจัยอันหลากหลาย ที่ต้องพิจารณาประกอบในการกำหนดปัจจัยในการทำสงคราม (Mean of War) ให้สัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ สัมพันธ์กับหน่วยกำลัง และ สัมพันธ์กับการรบที่มีประสิทธิภาพ “Logistics” เป็นเพียงคำที่เหมาะสม และครอบคลุมปัญหาในการควบคุม ปัจจัยในการทำสงคราม (Mean of War) ทั้งหมดในทุกระดับ ของหน่วยบัญชาการ เพื่อให้การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะไม่ปกติ บรรลุผล มีหัวข้อที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ ของการสงคราม ที่ต้องพิจารณาประกอบ ดังต่อไปนี้

สงครามสมัยใหม่จะครอบคลุมความขัดแย้งทั้งหมดของมนุษย์

ยุทธศาสตร์หมายถึงความเข้าใจทิศทางการใช้อำนาจ เพื่อดำเนินการ และควบคุม การปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

การส่งกำลังบำรุง เป็นสะพานเชื่อมระหว่าง เศรษฐกิจชาติกับ การปฏิบัติการ ของกำลังทหาร ในสนามรบ

ถ้าไม่อยู่ภายใต้การควบคุมในเรื่อง วิธีการ ความพอเพียงและเวลา ในการวางแผนแล้ว การส่งกำลังบำรุงทั้งในที่ตั้งทางทหารและในการปฏิบัติการควรมีลักษณะยืดหยุ่น ไม่ควรมีการกำหนด สัดส่วนที่แน่นอน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถสนับสนุนความต้องการที่แท้จริงของกำลังรบ

การกำหนดพื้นฐานการส่งกำลังบำรุง จะต้องสอดคล้องกับการพัฒนาทางยุทธศาสตร์ที่ อ่อนตัวและเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ถ้าความยืดหยุ่นดังกล่าว ถูกนำมาดำเนินการหรือใช้ประโยชน์ หน่วยทหารจะต้องจัดให้มีการควบคุมที่เหมาะสมในการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง

ความเข้าใจในเรื่อง ลักษณะและระดับ (ความเข้มข้น) การควบคุมทางการส่งกำลังบำรุง ที่ผู้บังคับบัญชามี เป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำเร็จทางทหาร

ดังนั้น แนวความคิดในการพัฒนาการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของ กองทัพไทยในภาวะไม่ปกติ เพื่อให้มีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงได้ใน อนาคต จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการแนวทางแก้ปัญหาใน ๙ ปัจจัยหลักข้างต้นไปพร้อมๆ กัน ดังนี้

### ๑. แนวความคิดการพัฒนาด้านระเบียบปฏิบัติประจำ

การพัฒนาด้านระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมเพื่อการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในภาวะไม่ปกติ นั้น ก็จะมีลักษณะคล้ายๆ กับแนวทางการพัฒนาทางด้านโครงสร้างการจัดหน่วยงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมตามหัวข้อที่ ๑ เพียงแต่ว่าแนวทางการพัฒนาระเบียบฯ นั้น จัดทำขึ้นมาเพียงเพื่อหาแนวทางการแก้ไขระเบียบฯ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมาเท่านั้น ซึ่งก็เหมือนกับทุกๆ ครั้งที่ผ่านๆ มา ทำให้ไม่สามารถหาแนวทางการพัฒนาที่แท้จริงได้ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาระเบียบปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมที่แท้จริงซึ่งได้จากผลการวิจัยในครั้งนี้ จึงพิจารณาแนวทางการพัฒนาถึงแก่นแท้ของปัญหาที่แท้จริง นั่นคือ การพัฒนาแก้ไขระเบียบฯ โดยให้ส่วนราชการทั้ง กห. บก.ทท. และเหล่าทัพต่างๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อที่จะกำหนด หน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมไปถึงระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมให้มีความสอดคล้องและมีทิศทางเดียวกัน ซึ่งในอนาคตอาจจะสามารถใช้ร่วมกันได้ในที่สุด

### ๒. แนวความคิดการพัฒนาด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาดำเนินการในการเตรียมความพร้อมด้านส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย

การพัฒนาที่ใช้ระบบสารสนเทศมาใช้ในระบบด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ซึ่งในสภาวะปัจจุบัน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดตามกระแสของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้สภาพการรบในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ทั้งรูปแบบและวิธีการ รวมไปถึงหลักนิยมบางประเภทก็ต้องแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้นแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการของระบบการส่งกำลังบำรุงร่วม โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ที่ได้จากผลการวิจัยในครั้งนี้ จึงออกมาในรูปแบบของการดำเนินการทางด้านการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทันสมัย มาดำเนินการในระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมให้รวดเร็วที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญในระบบสารสนเทศนั้นๆ ทั้งนี้ก็เพื่อพัฒนาในส่วนที่ได้ดำเนินการไปบ้างแล้วและเป็นจุดเริ่มต้นในส่วนที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา

### ๓. แนวความคิดการพัฒนาด้านยุทธโศปกรณ์

แนวทางการพัฒนาด้านยุทธโศปกรณ์ที่ได้จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ควรนำรายการสิ่งอุปกรณ์ที่เหล่าทัพมีใช้อยู่เข้ามาเข้าระบบการส่งกำลังและการซ่อมบำรุงภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยหรือเหล่าทัพเดียวกัน โดยเริ่มในส่วนที่สามารถดำเนินการได้ก่อนหรือที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดการดำเนินการในรายการสิ่งอุปกรณ์อื่นๆ ที่จะเข้าระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมในอนาคตต่อไป

### ๔. แนวความคิดการพัฒนาด้านการวิจัยและพัฒนา

#### ๔.๑ การวิจัยและพัฒนายุทธโศปกรณ์ให้เป็นระบบ ไม่มีการกระทำที่ซ้ำซ้อนกัน ไม่มีการกำหนดเป้าหมายในการวิจัยและพัฒนาเพื่อเร่งรัดการดำเนินการให้ได้ผลรวดเร็วขึ้นหรือให้เพิ่มประสิทธิภาพของยุทธโศกรณ์นั้นๆ ให้เพิ่มมากขึ้น

#### ๔.๒ การส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในงานวิจัย พัฒนา และผลิตอาวุธยุทธโศกรณ์ทางทหารอย่างต่อเนื่อง

#### ๕. แนวความคิดการพัฒนาด้านงบประมาณ

กองทัพไทยไม่มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาทางด้านศักยภาพของกองทัพให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะโลกในปัจจุบัน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น ยังไม่มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการสะสมอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ ตามความต้องการของกองทัพไทยได้ ทั้งนี้ ปัจจัยทางด้านราคาของยุทโธปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมกันนั้น ยังคงเป็นราคาที่สูงกว่ามีราคาสูงที่เพิ่มขึ้นตามความทันสมัยของอาวุธยุทโธปกรณ์นั้นๆ

#### ๖. แนวความคิดการพัฒนาด้านการฝึกด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกรมส่งกำลังบำรุงทหาร

การฝึกทางด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารยังไม่สมบูรณ์เพียงพอในทุกๆ ด้าน ทั้งปัญหาที่บังคับการ (CPX) และปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ฝึกจริงตามหน่วยที่ตั้ง ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลการฝึกด้านการส่งกำลังบำรุงต่างๆ ของเหล่าทัพยังคงเป็นข้อมูลที่มีชั้นความลับ ไม่ทันสมัย ทำให้ไม่สามารถประมาณการด้านการส่งกำลังบำรุงได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการวางแผนในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม

#### ๗. แนวความคิดการพัฒนาด้านการวางแผนระดมสรรพกำลัง และแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ

การพัฒนาแผนระดมสรรพกำลังและแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ ตลอดจน พ.ร.บ. ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรปรับปรุงบางเนื้อหาที่ยังไม่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และยังไม่ได้แก้ไขในรายละเอียดต่างๆ ที่มีความสำคัญในเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในปัจจุบัน (ไม่ทันสมัยกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว) ให้มีความทันสมัยซึ่งส่งผลให้การวางแผนฯ ดังกล่าวไม่ได้รับการพัฒนา ทำให้ไม่มีความสะดวกและอ่อนตัวในการปฏิบัติตามแผนฯ ดังกล่าวที่ได้วางไว้ โดยรายละเอียดที่เป็นปัญหาสำคัญบางส่วนของ การวางแผนระดมสรรพกำลังและแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ มีดังต่อไปนี้

๗.๑ ไม่มีกำหนดวงรอบในการวางแผนระดมสรรพกำลัง และเสนอความต้องการงบประมาณตามวงรอบปฏิทินงบประมาณ และจัดสรรงบประมาณเพื่อเตรียมการระดมสรรพกำลังเป็นประจำทุกปี เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินจะสามารถนำมาใช้ได้โดยรวดเร็ว หากไม่มีความจำเป็นก็สามารถเปลี่ยนนำไปใช้ในเรื่องอื่น ๆ ได้

๗.๒ ไม่มีการกำหนดอุปสรรคที่ขัดขวางเส้นทางลำเลียงขนส่งอาวุธยุทโธปกรณ์ และสิ่งอุปกรณ์ที่จำเป็นต่าง ๆ จากต่างประเทศ จนถึงผู้ใช้หรือผู้ผลิต เพื่อพัฒนากำลังรบคุ้มครองป้องกันและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนถ่ายให้เพียงพอ และรวดเร็ว

๗.๓ ไม่มีการกำหนดแบบฟอร์มข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และไม่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ในการจัดเก็บ และคำนวณความต้องการของแผนระดมสรรพกำลัง

#### ๘. แนวความคิดการพัฒนาด้านการจัดทำข้อตกลง (MOU) และสนธิสัญญาต่างๆ กับมิตรประเทศ

การจัดทำข้อตกลงและสนธิสัญญาต่างๆ กับมิตรประเทศ ทั้งในภาวะปกติและในภาวะไม่ปกติที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังบำรุงนั้นยังไม่ถูกต้องและสมบูรณ์เป็นไปตามข้อตกลงดังกล่าวฯ

ทั้งนี้เนื่องจาก มิตรประเทศที่มีความสัมพันธ์และมีแนวคิดที่จะมีข้อตกลง หรือสนธิสัญญาต่างๆ กับ ไทยนั้น ยังมีความจำเป็นที่จะต้องไตร่ตรองและปรึกษาหารือกับหน่วยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อย่างรอบคอบ เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อผลประโยชน์หรือความมั่นคงของชาติอื่นๆ เป็นส่วนรวม

๙ แนวความคิดการพัฒนาด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนนั้น ทำให้การมองภาพการเกิดสงครามขนาดใหญ่ในภูมิภาคลดน้อยลง ตามความสัมพันธ์ที่ได้จากปฏิญญาของประชาคมอาเซียนที่ประเทศสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศได้ทำร่วมกัน แต่ถึงแม้ว่าการเกิดสงครามขนาดใหญ่อาจจะยังไม่เกิดในระยะเวลาอันใกล้นี้ แต่ทางกองทัพไทยก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมกำลังไว้เพื่อเป็นอำนาจในการต่อรองในระดับหนึ่ง เนื่องจากยังมีปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ในระยะเวลาอันใกล้นี้ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้วก็ตาม อาทิ เช่น ปัญหาเส้นเขตแดน ปัญหาพื้นที่ทับซ้อน (เขาพระวิหาร) และปัญหาด้านผลประโยชน์ทางทะเล เป็นต้น



## บทที่ ๕

### สรุป และข้อเสนอแนะ

#### สรุป

ด้วยขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบอันกว้างใหญ่ไพศาลของกองทัพไทย ประสิทธิภาพของการส่งกำลังบำรุงร่วม นับเป็นปัจจัยสำคัญต่อการจัดตั้งและคงไว้ซึ่งกองกำลังทางบก ทางเรือ และทางอากาศในพื้นที่ปฏิบัติการ แนวความคิดของการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ในภาวะไม่ปกติจึงเปรียบเสมือนการส่งผ่านที่สิ้นไหลในระบบท่อทางที่ดำรงความพอเพียงต่อเนื่อง ปลอดภัย และเชื่อถือได้ ตามหลักการของการส่งกำลังบำรุงตามที่กล่าวถึงในบทต่างๆ ในหัวข้อของเอกสารวิจัยฉบับนี้ เป็นการถ่ายทอดให้เห็นถึงการรวมขั้นตอนต่างๆ ของการส่งกำลังบำรุงไว้ด้วยกัน โดยแสดงถึงภาพรวมของหลักการในการส่งกำลังบำรุง ช่องทางและขั้นตอนในการส่งกำลังบำรุงสู่หน่วยผู้ใช้พื้นที่ปฏิบัติการ ในลักษณะของการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ทั้งในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ (สงคราม) ของแต่ละเหล่าทัพและของกองบัญชาการกองทัพไทยที่รับผิดชอบการส่งกำลังบำรุงร่วมในภาพรวม สิ่งเหล่านี้ล้วนนำไปสู่เป้าหมายของการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม เพื่อให้หน่วยผู้ใช้ได้รับสิ่งอุปกรณ์และบริการต่างๆ ถูกต้องตรงตามความต้องการในเวลาและสถานที่ที่กำหนด

ความสำเร็จของการปฏิบัติการทางทหาร เป็นผลที่เกี่ยวข้องโดยตรงจากความสัมพันธ์ของการวางแผนในการใช้กำลัง ความเป็นผู้นำและทักษะของกำลังพลทุกระดับ โดยระบบการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม รวมไปถึงหลักการ แนวความคิดที่ได้รับการพัฒนาด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จนั้น จะต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกองกำลังที่ใช้ในการปฏิบัติการกิจ การใช้หลักนิยมที่พัฒนาขึ้นที่เกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงร่วมนี้เป็นพื้นฐาน ทำให้เกิดเอกภาพในการดำเนินงานด้านการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมกันของหน่วยเกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้กองกำลังทางบก ทางเรือ ทางอากาศ และกองบัญชาการกองทัพไทยในฐานะหน่วยรับผิดชอบหลักในการส่งกำลังบำรุงร่วม สามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องทั้งในภาวะปกติ และภาวะไม่ปกติ (สงคราม) ตามความมุ่งหมายของการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ในภาวะไม่ปกติ ตามหัวข้อเอกสารวิจัยฉบับนี้

จากประเด็นดังกล่าวๆ ทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ของกองทัพไทย ที่ผ่านมานั้น มีอยู่ ๙ ปัจจัยหลัก คือ

๑. ปัญหาด้านระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย
๒. ปัญหาการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาดำเนินการในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย
๓. ปัญหาด้านยุทธโศปกรณ์
๔. ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา

๕. ปัญหาด้านงบประมาณ

๖. ปัญหาด้านการฝึกด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกรมส่งกำลังบำรุงทหาร

๗. การวางแผนระดมสรรพกำลัง และแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ

๘. ปัญหาด้านการจัดทำข้อตกลง (MOU) และสนธิสัญญาต่างๆ กับมิตรประเทศ

๙. ปัญหาด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

โดยปัจจัยที่เป็นปัญหาดังกล่าว ทำให้การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในปัจจุบันมีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมไม่มากนัก จึงไม่มีตัวชี้วัดได้ว่าหากเกิดภาวะไม่ปกติ (สงคราม) หรือสถานการณ์วิกฤต การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จะสามารถสนับสนุนการยุทธร่วมในอนาคตได้ ทั้งนี้องค์ประกอบในด้านอื่นๆ เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่างๆ รวมไปถึงปัจจัยภายนอก ก็ยังเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ด้วยเช่นกัน

ดังนั้นแนวความคิดในการพัฒนาการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในภาวะไม่ปกติ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมชัดเจนได้ในอนาคต จากผลการวิจัยครั้งนี้จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาใน ๙ แนวทางหลักเช่นกัน ตามปัญหาหลักที่เกิดขึ้น โดยแนวทางการพัฒนาที่ได้มาจากผลการวิจัยทั้ง ๙ แนวทางนี้ จะสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในภาวะไม่ปกติ รวมทั้งทำให้การดำเนินงานในระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย มีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

## ข้อเสนอแนะ

๑. การดำเนินการด้าน ระเบียบปฏิบัติประจำ และการฝึก

๑.๑ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ให้ครอบคลุมการปฏิบัติตั้งแต่ในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ รวมไปถึงครอบคลุมการปฏิบัติในรายละเอียดของ รปจ./รปป. ของเหล่าทัพ

๑.๒ ควรจัดให้มีวงรอบการฝึก ผกบ. บก.พท. เป็นแผนระยะยาว (ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมตาม รปจ./รปป.) เป็นประจำทุกปี ที่มีการพัฒนาตามแนวความคิดของผลการวิจัยในครั้งนี้ รวมไปถึงเนื้อหาการฝึกฯ ต้องครอบคลุมในทุกมิติทั้งทางด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมและการระดมสรรพกำลัง เพื่อให้ทราบปัญหาที่ส่งผลกระทบได้อย่างแท้จริง

๒. การดำเนินการด้านยุทธโศปกรณ์

๒.๑ การจัดซื้อ อาวุธ และยุทธโศปกรณ์ต่างๆ ที่มีขีดความสามารถและคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน ควรจัดซื้อจากแหล่งผลิตเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถใช้ ทดแทน สับเปลี่ยน ร่วมกันได้ ในยามที่เกิดสถานการณ์ที่ไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)

๒.๒ การทำ MOU (ด้านยุทธโศปกรณ์) ควรกำหนด เป้าหมาย แผนงานที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือจากมิตรประเทศในยามที่เกิดสถานการณ์ที่ไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ได้อย่างแท้จริง

๓. ควรจะมีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง เป็นเพื่อเป็นการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อดังกล่าวฯ นี้ ต่อไป

## บรรณานุกรม

### หนังสือ

อภิชาติ อธิธำรง, พลโท. ยุทธศาสตร์ทหาร ชาตินิยมอำนาจ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

### วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

ธีรฉัตร คำรพวงศ์, พลตรี. “ระบบสารสนเทศกับการบริหารกิจการส่งกำลังบำรุงร่วม”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๓.

ธนู ศรียากุล, พลตรี. ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ศึกษากรณีโครงสร้างหน่วยส่งกำลังบำรุง”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๒.

มานิตย์ ช่างเผือก, นาวาอากาศเอก. “การพัฒนาการส่งกำลังบำรุงร่วม/ผสมสนับสนุนกองทัพไทย”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๓๗.

### บรรยาย ปาฐกถา

ชำนาญ เทียนประมุข, พันเอก. บรรยายเรื่อง. “ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก”. ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร, ๒๕๔๒.

มานิตย์ ช่างเผือก, นาวาอากาศเอก. บรรยายเรื่อง. “ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพอากาศ”. ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร, ๒๕๔๒.

วัชรินทร์ สุวินทรากกร, พลเรือตรี. บรรยายเรื่อง. “ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพเรือ”. ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร, ๒๕๔๒.

อมรเทพ ณ บางช้าง, พลเรือตรี. บรรยายเรื่อง. “การปฏิรูปกองทัพไทย”. ณ โรงแรม เจดับบีว แมริออท , ๘ ธ.ค. ๒๕๔๗.

อุดมศิลป์ เอกฉัตร, พันเอก. บรรยายเรื่อง. “การดำเนินงานของ กบ.ทหาร”. ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร, ๒๕๔๒.

### เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองบัญชาการกองทัพไทย. “ระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมสนับสนุนกองทัพไทย (ในภาวะไม่ปกติ) พ.ศ. ๒๕๕๑”. ๒๕๕๑.

กองบัญชาการกองทัพไทย. “การปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม”. หลักนิยม. ๒๕๕๑.

กองทัพบก. “กำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของ กองทัพบก”. ระเบียบ. ๒๕๔๓.

ส่งกำลังบำรุงทหาร.กรม, “การกำหนดหมายเลขสิ่งอุปกรณ์ทางทหาร”. ระเบียบ. ๒๕๔๑.

ยุทธการทหาร.กรม, “หลักนิยมการยุทธร่วม”. หลักนิยม. ๒๕๔๑.

## ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี มนต์ ทวีวรรณบุลย์
วัน เดือน ปี เกิด	๑ มีนาคม ๒๕๐๔
การศึกษา	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๐ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๑ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
ประวัติการทำงาน	
โดยย่อ	ผู้อำนวยการ สำนักบริหารสิ่งอุปกรณ์ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองเจ้ากรมยุทธบริการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

# สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมในภาวะไม่ปกติ  
(ภาวะสงคราม) ของกองบัญชาการกองทัพไทย

ผู้วิจัย พลตรี มนต์ ทวีวรรณบุญย์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59

ตำแหน่ง รองเจ้ากรมยุทธบริการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ในปัจจุบันที่สงครามในยุคนี้เป็นสงครามสมัยใหม่ ซึ่งหมายถึง การสงครามที่ใช้แนวความคิด วิธีการ และเทคโนโลยีด้านการทหารที่พัฒนาในห้วงตั้งแต่ท้ายสงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามเกาหลีเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยในระหว่างท้ายศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 แนวความคิดและวิธีการทำสงครามได้มีความซับซ้อนมากขึ้นมาก เนื่องจากมีภัยคุกคามที่ซับซ้อน และนำเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นสูงมารวมปฏิบัติการ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาอาวุธ รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติทางทหาร ดังนั้นการแสวงหายุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยและทรงประสิทธิภาพ ให้เพียงพอ ต่อเนื่อง และทันเวลา นั้น เป็นสิ่งที่กองทัพต่างๆ ทั่วโลก รวมไปถึงกองทัพไทยเองนั้นยังคงต้องการ และเป็นสิ่งพึงประสงค์ของการสงครามมาตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ถึงแม้ว่าทางกองทัพไทยจะมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณและค่าใช้จ่ายที่ต้องทำให้กองทัพไทยมีความทันสมัย และมีความพร้อมรบไม่เกินไปตามแผนการเสริมสร้างกำลังกองทัพไทยก็ตาม

ในภาวะสงครามที่ต้องใช้กำลังเฉพาะกิจร่วม (ทุกเหล่าทัพ) ตามแผนป้องกันประเทศ โดยมีศูนย์บัญชาการทางทหารเป็นการส่งกำลังบำรุงร่วมระหว่างเหล่าทัพจะต้องดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิยมที่ทันสมัยของการส่งกำลังบำรุงร่วมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพื่อที่จะสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร ตามรูปแบบการสงครามแบบใหม่ (Modern Warfare) ให้มีการแสวงหา ยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัย และทรงประสิทธิภาพ รวมไปถึง วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสงคราม ให้เพียงพอ ต่อเนื่อง และทันเวลา โดยหลักการของการส่งกำลังบำรุง จะเป็นการตอบปัญหาขั้นมูลฐานที่ว่า เราจะได้คนมาอย่างไร จะได้วัสดุอุปกรณ์มาอย่างไร จะได้อาวุธกระสุนมาอย่างไร เพื่อที่จะนำมาใช้ในการต่อสู้ และเราจะได้สิ่งเหล่านี้มาเป็นจำนวนมากพอกับความต้องการได้อย่างไร จะได้มาจากที่ไหน และจะได้ทันเวลากับความต้องการในการใช้ เพื่อบังเกิดผลดีที่สุด เมื่อมีสิ่งบอกเหตุว่าสงครามจะเกิดขึ้น จะก่อให้เกิดความต้องการในสรรพสิ่งต่าง ๆ ขึ้นอย่างมากมายในอัตราที่สูงกว่าปกติ ทรัพยากรของชาติที่มีอยู่ หรือที่จะผลิตหรือ จัดหามา จะหมดไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ชาติที่จะทำสงครามหรือมีความจำเป็นที่จะต้องทำสงครามก็ต้องสะสมทรัพยากรที่จำเป็นต่อการทำสงครามไว้ใช้ได้ตลอดเวลา ด้วยเหตุผลดังกล่าวว่า นั้นเอง ทำให้ทางกองทัพไทยได้ตระหนักถึงการที่กองทัพไทยนั้น ยังไม่สามารถหาที่มาของแหล่งส่งกำลังบำรุงได้อย่างเพียงพอ ต่อเนื่องและทันเวลา ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่ออันใหญ่หลวงที่สามารถนำไปสู่ผลต่อการแพ้ชนะในสงครามที่เกิดขึ้น ดังนั้นการดำเนินการด้านการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม เพื่อแสวงหาแหล่งส่ง

กำลังบำรุงที่จำเป็นเพื่อใช้ในภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ให้เพียงพอ ต่อเนื่อง และทันเวลา จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติการทางทหารของกองทัพไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะในสงครามเป็นที่สุด

การส่งกำลังบำรุงร่วม แม้ว่าจะมีการกำหนดหลักนิยม การปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมแล้ว แต่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนหลักการที่กำหนดขึ้น ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็น “รูปธรรม” ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก ไม่มีสถานการณ์ความขัดแย้งหรือภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) และภัยคุกคามตามรูปแบบ เกิดขึ้นจริง ซึ่งไม่สามารถที่จะนำหลักการที่กำหนดขึ้นไปทดลองปฏิบัติ ส่งผลให้ประสบการณ์และบทเรียนที่เกิดขึ้นจากการยุทธร่วมในอดีต (ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม) ยังไม่ได้รับการปรับปรุง พัฒนา และแก้ไข โดยเฉพาะในปัจจุบันแต่ละเหล่าทัพยังคงไม่ให้ความสนใจ ในการประสานงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมอย่างจริงจัง ตลอดจนไม่เข้าใจถึง ธรรมชาติขีดความสามารถ และข้อจำกัดของการส่งกำลังในด้านอื่นๆ (อาทิเช่น ด้านงบประมาณ ด้านแหล่งส่งกำลังบำรุง เป็นต้น) ส่งผลให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากขีดความสามารถด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ที่มีอยู่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมไปถึงรูปแบบการฝึกซ้อมของกองทัพไทยในปัจจุบันยังไม่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการทดสอบหลักนิยมการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น ในปัจจุบันทางกองทัพไทยยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากขีดความสามารถของการส่งกำลังบำรุงร่วม ที่มีอยู่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อภารกิจในการทำสงครามให้ ได้ชัยชนะได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัย จึงมีความจำเป็นที่จะทำการดำเนินการวิจัยในเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมในภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ของ กองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของ กองทัพไทย เพื่อสนับสนุนให้ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ให้มีความพร้อม ความทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทยได้ในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ในกรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)
2. เพื่อศึกษาความต้องการด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในกรณีการเกิด ภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของ กองทัพไทย เพื่อสนับสนุนให้ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ให้มีความพร้อม ความทันสมัย และมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทยได้ใน กรณีการเกิดภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)

## ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ขอบเขตด้านเนื้อหา จะนำทฤษฎี หลักนิยม และแนวความคิดเกี่ยวกับระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ ทั้งในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) มาใช้ในการวิจัยเท่านั้น

2. การวิจัยครั้งนี้ขอบเขตด้านพื้นที่ จะศึกษาข้อมูลเฉพาะ ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ มาใช้ในการวิจัยเท่านั้น

3. การวิจัยครั้งนี้ขอบเขตด้านประชากร จะสัมภาษณ์ประชากรในระดับผู้บริหารที่ปฏิบัติงานหรือมีประสบการณ์รวมไปถึงมีความเชี่ยวชาญด้านที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ จำนวน 4 กลุ่มหลักประกอบด้วย

3.1 กลุ่มผู้บริหารสังกัด กรมส่งกำลังบำรุงทหาร

3.2 กลุ่มผู้บริหารสังกัด กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

3.3 กลุ่มผู้บริหารสังกัด กรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ

3.4 กลุ่มผู้บริหารสังกัด กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ

4. การวิจัยครั้งนี้ขอบเขตด้านเวลา จะทำการศึกษาตั้งแต่เดือน พ.ย. 2559 - เดือน ต.ค.

2560

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาและวิเคราะห์ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ ซึ่งอยู่ภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ครอบคลุมถึงระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมทั้งในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) โดยมีกรมส่งกำลังบำรุงทหารกองบัญชาการกองทัพไทย เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก ทั้งนี้การวิจัยจะอาศัยวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การรวบรวม ข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมโดย

1.1 ข้อมูลเรื่อง แนวความคิดด้านผลประโยชน์ของชาติด้านการทหาร รวบรวมจากแหล่งข้อมูลคือ เอกสารวิชาการ งานวิจัย ข้อมูลของทางราชการต่างๆ

1.2 ข้อมูลเรื่อง ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม รวบรวมจากแหล่งข้อมูลคือ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อมูลทางราชการต่างๆ ของ กระทรวงกลาโหม

1.3 ข้อมูลเรื่อง นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด พ.ศ. 2559 รวบรวมจากแหล่งข้อมูลคือ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อมูลทางราชการต่างๆ ของ กองบัญชาการกองทัพไทย

1.4 ข้อมูลเรื่อง หลักนิยมการปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย พ.ศ. 2550 ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม รวบรวมจากแหล่งข้อมูลคือ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อมูลทางราชการต่างๆ ของ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร

1.5 ข้อมูลเรื่อง ระเบียบปฏิบัติประจำ กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการส่งกำลังบำรุง ร่วมสนับสนุนกองทัพไทย (ในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ) พ.ศ. 2551 รวบรวมจากแหล่งข้อมูลคือ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อมูลทางราชการต่างๆ ของ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร

2. การรวบรวม ข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมโดย การสัมภาษณ์ประชากรในระดับผู้บริหารที่ ปฏิบัติงานหรือมีประสบการณ์ร่วมไปถึงมีความเชี่ยวชาญด้านที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งกำลังบำรุง ร่วมของกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ จำนวน 4 กลุ่มหลัก ประกอบด้วย

- 2.1 กลุ่มผู้บริหารสังกัด กรมส่งกำลังบำรุงทหาร
- 2.2 กลุ่มผู้บริหารสังกัด กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก
- 2.3 กลุ่มผู้บริหารสังกัด กรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ
- 2.4 กลุ่มผู้บริหารสังกัด กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล จะทำการจัดระเบียบข้อมูลตามกลุ่มเนื้อหาและทำการวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ( Content Analysis ) โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ( Descriptive Analysis )

## ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุง ร่วม ของกองทัพไทย ที่ผ่านมานั้น มีอยู่ 9 ปัจจัยหลัก คือ

1. ปัญหาด้านระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย
2. ปัญหาการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาดำเนินการในการเตรียมความพร้อม ด้านส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย
3. ปัญหาด้านยุทธโศปกรณ์
4. ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา
5. ปัญหาด้านงบประมาณ
6. ปัญหาด้านการฝึกด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกรมส่งกำลังบำรุงทหาร
7. การวางแผนระดมสรรพกำลัง และแผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ
8. ปัญหาด้านการจัดทำข้อตกลง (MOU) และสนธิสัญญาต่างๆ กับมิตรประเทศ
9. ปัญหาด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

โดยปัจจัยที่เป็นปัญหาดังกล่าว ทำให้การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ของกองทัพไทยในปัจจุบันมีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมไม่มากนัก จึงไม่มีตัวชี้วัดได้ว่าหากเกิดภาวะไม่ปกติ (สงคราม) หรือสถานการณ์วิกฤต การเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ของกองทัพไทย ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จะสามารถสนับสนุนการยุทธร่วมในอนาคตได้ ทั้งนี้องค์ประกอบในด้านอื่นๆ เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่างๆ รวมไปถึงปัจจัยภายนอก ก็ยังเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ของการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ด้วยเช่นกัน

ดังนั้นแนวความคิดในการพัฒนาการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของ กองทัพไทย ในภาวะไม่ปกติ ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ชัดเจนได้ในอนาคต ที่ได้จากผลการวิจัยครั้งนี้จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาใน 9 แนวทางหลักเช่นกัน



ตามปัญหาหลักที่เกิดขึ้น โดยแนวทางการพัฒนาที่ได้มาจากผลการวิจัยทั้ง 9 แนวทางนี้ จะสามารถ แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเตรียมความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ในภาวะ ไม่ปกติ รวมทั้งทำให้การดำเนินงานในระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย มีการปฏิบัติที่เป็น รูปธรรมและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

## ข้อเสนอแนะ

### 1. การดำเนินการด้าน ระเบียบปฏิบัติประจำ และการฝึก

1.1 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ให้ครอบคลุมการปฏิบัติตั้งแต่ในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ รวมไปถึงครอบคลุมการปฏิบัติใน รายละเอียดของ รบจ./รบป. ของเหล่าทัพ

1.2 ควรจัดให้มีวงรอบการฝึก กฝกบ. บก.ทท. เป็นแผนระยะยาว (ด้านการส่ง กำลังบำรุงร่วม ตาม รบจ./รบป.) เป็นประจำทุกปี ที่มีการพัฒนาตามแนวความคิดของผลการวิจัยใน ครั้งนี้ รวมไปถึงเนื้อหาการฝึกฯ ต้องครอบคลุมในทุกมิติทั้งทางด้าน การส่งกำลังบำรุงร่วมและการ ระดมสรรพกำลัง เพื่อให้ทราบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออย่างแท้จริง

### 2. การดำเนินการด้านยุทธโศปกรณ์

2.1 การจัดซื้อ อาวุธ และยุทธโศปกรณ์ต่างๆ ที่มีขีดความสามารถและคุณสมบัติ คล้ายคลึงกัน ควรจัดซื้อจากแหล่งผลิตเดียวกัน ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสามารถใช้ทดแทน สับเปลี่ยน ร่วมกัน ได้ในยามที่เกิดสถานการณ์ที่ไม่ปกติ (ภาวะสงคราม)

2.2 การทำ MOU (ด้านยุทธโศปกรณ์) ควรกำหนด เป้าหมาย แผนงานที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือจากมิตรประเทศในยามที่เกิดสถานการณ์ที่ไม่ปกติ (ภาวะสงคราม) ได้อย่างแท้จริง

3 ควรจะมีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง เป็นเพื่อเป็นการ สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการวิจัยที่เกี่ยวกับหัวข้อดังกล่าวฯ นี้ ต่อไป